

ONTMOETINGSPLEK 'DE MATENHOF'

*Onderzoek naar de motivatie van mensen om wel of niet naar
ontmoetingsplek De Matenhof te komen*

**Gereformeerde
Hogeschool**

Als je gelooft in je werk!

Ontmoetingsplek De Matenhof

Onderzoek naar de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen

In opdracht van mevrouw M.W.R. Hafkamp

Juni 2014

Uitgevoerd als afstudeeronderzoek SPH & MWD, Gereformeerde Hogeschool te Zwolle.

Lara van de Giessen

Marjet Hofstede

Annemarie Kuijt

Amélie van Norden

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Lara, Marjet, Annemarie en Amélie.

Voorwoord

Dit onderzoek is door vier studenten aan de Gereformeerde Hogeschool (GH) uitgevoerd. De samenstelling van de onderzoeksgroep is als volgt: twee vierdejaars studenten, Lara van de Giessen en Annemarie Kuijt, die de voltijd opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) volgen en twee vierdejaars studenten, Marjet Hofstede en Amélie van Norden, die de voltijd opleiding Social Work Major Maatschappelijk Werk & Dienstverlening (MW&D) volgen.

Motivatie opdrachtgever

De opdrachtgever van het onderzoek is mevrouw M.W.R. Hafkamp, gemeentelijk projectleider Maatschappelijke Participatie te Apeldoorn. Zij heeft in opdracht van de gemeente Apeldoorn, augustus 2011, Project Talent opgericht in reactie op de bekendmaking van de decentralisatie van de begeleiding, zowel individueel als voor groepen, vanuit de AWBZ die naar de gemeente gaat en de invoering van de Participatiewet. Deze vernieuwing zal landelijk ingaan op 1 januari 2015. Door verhalen van betrokken partijen op te halen, deze betekenis te geven en met elkaar te verbinden, wordt er samengewerkt om decentralisatie van de begeleiding vorm en inhoud in de praktijk te geven. Uit het project zijn verschillende ontmoetingsplekken in Apeldoorn gerealiseerd om meer collectieve ondersteuning te bieden in plaats van, of gedeeltelijk ter vervanging van, de individuele begeleiding die tot op heden achter de voordeur wordt verleend. Daarbij worden mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid geboden om talenten te ontwikkelen en in te zetten als opstap tot participatie in de maatschappij. Een ontmoetingsplek die hieruit is voortgekomen is ontmoetingsplek 'De Matenhof' in Apeldoorn. Mevrouw Hafkamp wil door middel van dit onderzoek te weten komen welke factoren bijdragen aan de motivatie van deze mensen om naar de ontmoetingsplek te komen en daar te participeren. Dit zal bijdragen aan het zo passend mogelijk vormgeven van de nodige zorg en begeleiding.

Motivatie studenten

Wij willen met dit onderzoek inzicht krijgen in de werkzame factoren binnen een collectieve voorziening, zoals een ontmoetingsplek, voor kwetsbare mensen. Ook willen wij weten wat mensen motiveert om naar een ontmoetingsplek te gaan.

Verwachtingen

Door middel van het onderzoek hopen wij de hoofdvraag en deelvragen te kunnen beantwoorden die beschreven staan in paragraaf 1.4 'Probleemomschrijving'. Tevens willen wij, vanuit de resultatenanalyse aanbevelingen doen door middel van een presentatie bij onze opdrachtgever.

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar mevrouw M.W.R. Hafkamp voor de begeleiding tijdens ons onderzoek in ontmoetingsplek De Matenhof. Tevens gaat onze dank uit naar mevrouw K. Kruiswijk en meneer H. Stulp voor de begeleiding vanuit de GH.

Wij wensen een ieder die dit onderzoek gaat lezen veel leesplezier toe.

Zwolle, 3 juni 2014

Lara van de Giessen, Marjet Hofstede, Annemarie Kuijt en Amélie van Norden

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	6
1. Inleiding	9
1.1 Inleiding	9
1.2 Aanleiding.....	9
1.2.1 Veranderingen in het sociale domein	9
1.2.2 Geschiedenis.....	9
1.2.3 Aanduiding behoefte	11
1.3 Theoretische inleiding	12
1.3.1 Doelgroep	12
1.3.2 Motivatie	14
1.3.3 Intrinsieke motivatie factoren	16
1.3.4 Extrinsieke motivatie factoren	22
1.4 Probleembeschrijving	29
1.4.1 Behoefteschrijving.....	29
1.4.2 Doelstelling.....	29
1.4.3 Centrale vraagstelling.....	29
1.4.4 Deelvragen.....	29
1.5 Begripsafbakening	29
2. Methode	31
2.1 Inleiding	31
2.2 Onderzoeksgroepen en onderzoeksprocedures	31
2.2.1 Enquêtes met mensen die komen naar ontmoetingsplek De Matenhof.....	31
2.2.2 Enquêtes met mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof.....	31
2.2.3 Diepte-interviews met mensen die een enquête hebben ingevuld.....	32
2.3 Meetinstrumenten en kwaliteit	32
2.3.1 Enquêtes	32
2.3.2 Diepte-interviews	34
2.4 Analysemethoden	35
3. Resultaten.....	36
3.1 Inleiding	36
3.2 Methodische verantwoording	36
3.2.1 Respons	36
3.2.2 Ervaringen tijdens afname van de enquêtes bij de mensen die wel komen.....	36

3.2.3 Ervaringen bij het afnemen van de enquêtes bij de mensen die niet komen	38
3.2.4 Ervaringen rondom afname interviews.....	38
3.3 Resultatenanalyse	38
3.3.1 Achtergrondgegevens	38
3.3.2 Redenen om De Matenhof te bezoeken	42
3.3.3 Persoonlijkheid	44
3.3.4 Verwachtingen	46
3.3.5 Professionals.....	47
3.3.6 Beloning.....	50
3.3.7 Vrijwilligers	51
3.3.8 Sociaal netwerk	52
3.3.9 Ligging van ontmoetingsplek De Matenhof	57
3.3.10 Aanbod ontmoetingsplek	58
3.3.11 Informering over gemeentelijk beleid.....	61
3.3.12 Aanvulling op de enquête	63
4. Conclusies en aanbevelingen	64
4.1 Inleiding	64
4.2 Conclusies.....	64
4.3 Aanbevelingen.....	68
4.4 Discussie	69
5. Literatuurlijst	72
Bijlagen	74
Bijlage 1: Plankaart.....	74
Bijlage 2: Enquête voor de mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen	75
Bijlage 3: Enquête voor de mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen.....	83
Bijlage 4: Topiclijst bij het diepte-interview	89
Bijlage 5: Brief aan professionals 1.....	90
Bijlage 6: Brief aan professionals 2.....	92

Samenvatting

Onderwerp en opzet van het onderzoek

1 januari 2015 zal de verantwoordelijkheid van de Jeugdzorg, het extramurale deel van de AWBZ en de uitvoering van de Participatiewet bij de gemeenten worden neergelegd. In Apeldoorn is als voorloper op deze veranderingen 'Project Talent' ontstaan om als gemeente aan te sluiten op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), waar activeren en participeren van de samenleving centraal staat. Gemeenten zullen voorzieningen moeten realiseren die mensen in staat stellen om te participeren in de maatschappij (Nijland, 2010).

Om zoveel mogelijk mensen in de toekomst deel te laten nemen aan deze collectieve voorzieningen, is het van belang om inzicht te krijgen in de factoren die een belangrijke rol spelen bij het motiveren van mensen tot participatie. Om inzicht te krijgen op deze factoren is het van belang om te onderzoeken wat mensen motiveert om deel te nemen aan collectieve voorzieningen en wat ervoor zorgt dat mensen hier niet of nog niet aan toegekomen zijn. In ontmoetingsplek De Matenhof is onderzocht welke factoren voor de mensen die wel en niet komen van invloed zijn op hun motivatie om naar de ontmoetingsplek te komen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de volgende centrale vraagstelling: *Welke factoren dragen bij aan de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?*

De onderzoekers hebben de centrale vraagstelling in de volgende deelvragen opgesplitst:

1. Wat heeft mensen intrinsiek gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
2. Wat heeft mensen intrinsiek gemotiveerd om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
3. Wat heeft mensen extrinsiek gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
4. Wat heeft mensen extrinsiek gemotiveerd om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

Voor het verkrijgen van antwoord op deze vragen is een kwantitatief door middel van een enquête en een kwalitatief onderzoek uitgevoerd door middel van diepte-interviews onder mensen uit de Wijk de Maten in Apeldoorn.

Conclusies

Tijdens de uitvoering van het onderzoek is gebleken dat de intrinsieke en extrinsieke motivatiefactoren zo nauw met elkaar verbonden zijn dat het maken van onderscheid hiertussen moeilijk is. Daarom is ervoor gekozen om deze begrippen los te laten en wordt gesproken van factoren die de motivatie beïnvloeden.

Doel van de ontmoetingsplek

Meer mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving dan mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen. Mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, ervaren dat het komen naar de ontmoetingsplek bijdraagt aan hun gevoel ertoe te doen in de samenleving. Voor de ontmoetingsplek betekent dit dat het lijkt te bevestigen dat het komen naar de ontmoetingsplek bijdraagt aan het gevoel ertoe te doen in de samenleving.

Doelgroep

De doelgroep is beperkt aanwezig kijkend naar de mensen op trede één tot en met drie. Hierdoor lijkt het de doelstelling van Project Talent wat betreft de doelgroep beperkt behaald wordt. Echter is het van belang om bewust stil te staan bij de mensen die op trede vier participeren. Een groot deel van de bevroegde mensen gaven aan dat zij participeren op trede vier aangezien ze vrijwilligerswerk doen binnen de ontmoetingsplek. Zij worden niet meegerekend onder de kwetsbare doelgroep, maar ook zij zijn de doelgroep van de ontmoetingsplek.

Factoren die bijdragen aan het wel komen

Aanwezigheid van vrijwilligers in de ontmoetingsplek

De aanwezigheid van vrijwilligers is een factor die bijdraagt aan de motivatie van mensen om wel naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. Voor de ontmoetingsplek betekent deze conclusie dat de inzet van vrijwilligers een succesvolle factor is om mensen te motiveren om naar de ontmoetingsplek te komen en/of te blijven gaan.

De inzet van vrijwilligers komt bij mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen niet als motiverende factor naar voren. Dit wordt geconcludeerd uit interviews, waarin mensen aangeven dat ze negatieve ervaringen met vrijwilligers hebben gehad. Veldaantekeningen bevestigen dat vrijwilligers nogal eens vooral interesse hebben in andere vrijwilligers. Voor ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat er aandacht moet worden geschonken aan de wijze waarop nieuwe bezoekers worden ontvangen door vrijwilligers aangezien dit bepalend is voor bezoekers om vaker naar de ontmoetingsplek te komen.

Behoefte aan contact

De behoefte aan contact is voor mensen die wel en niet komen naar de ontmoetingsplek een factor die bijdraagt aan hun motivatie om naar de ontmoetingsplek te komen. Gebleken is dat de mensen die wel komen naar de ontmoetingsplek, uit de contacten die zij binnen de ontmoetingsplek hebben, erkenning en waardering ervaren. Het voorzien in de behoefte aan contact zou ervoor kunnen zorgen dat mensen ook in een hogere behoefte in de piramide van Maslow worden voorzien, namelijk door het ontvangen van erkenning en waardering. Dit is mogelijk een nieuw bijkomende factor die mensen motiveert om naar de ontmoetingsplek te blijven komen.

Behoefte aan beloning

Als het gaat om interesse en complimenten, wordt dit door bezoekers beduidend meer ervaren van de professionals dan van andere bezoekers. Professionals hebben een meer belonend effect op de mensen die komen naar de ontmoetingsplek, dan bezoekers onderling aangezien voornamelijk professionals veelal interesse tonen in en in de situatie van de bezoekers en complimenten geven aan bezoekers wanneer zij in de ontmoetingsplek zijn. Voor ontmoetingsplek De Matenhof is het van belang om over het geven van beloning bewust te zijn, dat professionals deze beloning goed afgeven, maar dat dit bij bezoekers onderling minder gebeurt.

Behoefte aan duidelijkheid

Bijna de helft van de mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen en ruim de helft van de mensen die niet komen geven aan dat zij een volhardende persoonlijkheid hebben. Persoonlijkheidstypen zijn factoren die voor de mensen die wel en niet komen naar de ontmoetingsplek mogelijk invloed hebben op hun motivatie. Voor ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat, wanneer het grootste gedeelte van de respondenten de volhardende persoonlijkheid heeft, de professionals van de ontmoetingsplek daarop zouden kunnen aansluiten. Dit kan worden gedaan door het bieden van voorspelbaarheid, duidelijkheid en structuur aangezien dit de behoeften zijn van iemand met een volhardende persoonlijkheidstype.

Factoren die bijdragen aan het niet komen

Meerdere individuele factoren

De resultaten uit de enquête geven onvoldoende beeld over factoren die motiveren om niet te komen. Daarom is hierover geen conclusie opgenomen.

Factoren die niet bijdragen aan het wel of niet komen

Kosten van het aanbod, de ligging van de ontmoetingsplek zijn geen factoren die bijdragen aan de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen.

Er kan geen conclusie getrokken worden over de motiverende invloed van de wijze waarop geïnformeerd is over de wetswijziging aangezien hier te weinig over gevraagd is.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: taken en inzet vrijwilligers

De taken en houding die van vrijwilligers wordt verwacht, verdienen aandacht. Verheldering van de rol die vrijwilligers hebben in de ontmoetingsplek zorgt voor duidelijkheid over de taken en houding van de vrijwilligers.

Aanbeveling 2: aandacht voor sociale vaardigheden van bezoekers

Professionals wordt aanbevolen om extra aandacht te geven aan de sociale vaardigheden van de bezoekers, om een wederkerige houding te doen ontstaan tussen bezoekers. Interesse in elkaar werkt belonend en is een extrinsieke motivatiefactor waardoor mensen gemotiveerd zijn om (vaker) naar de ontmoetingsplek te komen.

Aanbeveling 3: afstemming tussen professionals

De afstemming tussen professionals die werkzaam zijn binnen de ontmoetingsplek verdient aandacht. Dit kan worden gedaan door na te gaan wat de professionals nodig hebben om een heldere overdracht aan elkaar te geven over bijzonderheden of ontwikkelingen binnen de ontmoetingsplek.

Aanbeveling 4: duidelijkheid over het aanbod

Aanbevolen wordt om duidelijkheid te creëren over het aanbod van diensten en activiteiten in de ontmoetingsplek. Dit draagt bij aan de motivatie van mensen om naar de ontmoetingsplek te komen aangezien dit zorgt voor duidelijkheid en voorspelbaarheid.

Aanbeveling 5: functie van de ontmoetingsplek

Het verdient aanbeveling om meer bekendheid te geven aan de functie die de ontmoetingsplek vervult in het kader van veranderingen in het sociale domein, voornamelijk in het licht van de persoonlijke situatie van mensen.

1. Inleiding

1.1 Inleiding

De verantwoordelijkheid voor de Jeugdzorg, het extramurale deel van de AWBZ en de uitvoering van de Participatiewet wordt door het Rijk vanaf 1 januari 2015 bij de gemeenten neergelegd, ook wel de decentralisatie genoemd. Deze veranderingen gaan samen met bezuinigingen.

In augustus 2011 is in Apeldoorn als voorloper op de decentralisatie van begeleiding het Project Talent door mevrouw Hafkamp en betrokken organisaties gestart. Het project richt zich in de verschillende delen van Apeldoorn op de decentralisatie van de AWBZ en de Participatiewet. Binnen het project is aandacht voor mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt die een bijstandsuitkering ontvangen, zonder sollicitatieplicht (trede één, twee en drie van de participatieladder) en/of met een begeleidingsindicatie Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) (hierna: mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie). Een nadere beschrijving van de bezoekers en participatieladder wordt gegeven in paragraaf 1.3.1 'Doelgroep'. Het project is in gang gezet om vernieuwing in het sociale domein in de praktijk vorm te geven en in samenhang te ontwikkelen door te 'doen'. Project Talent wil bijdragen aan het aanleveren van praktijkervaringen, zodat deze meegenomen worden in het gezamenlijk te maken gemeentelijk beleid rond de decentralisatie (Project Talent, 2013). De naam Talent is bewust gekozen voor dit project. Samen zoeken naar een andere benadering, waarbij rekening wordt gehouden met de beperkingen van mensen. Binnen Project Talent wordt uitgegaan van de kracht en talenten van mensen. Daarbij wordt op zoek gegaan naar de mens, zijn behoeften en verlangens, leervermogen en talenten. Het aansluiten op het leven van mensen door hen te benaderen vanuit hun eigen kracht en ondersteunen, waar nodig met vrijwilligers en/of professionals (Project Talent, 2013).

Eén van de ontmoetingsplekken is De Matenhof in de wijk De Maten, gelegen in Zuidoost-Apeldoorn. De locatie van de wijk De Maten en ontmoetingsplek De Matenhof zijn opgenomen in een plankaart, welke is toegevoegd in bijlage 1. De onderzoekers hebben zich in dit onderzoek gericht op deze ontmoetingsplek. De ontmoetingsplek dankt haar naam aan het feit dat zij ondergebracht is in woonzorgcentrum De Matenhof te Apeldoorn. Het onderzoek gaat over welke factoren de mensen met een verre afstand van de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie gemotiveerd hebben om ontmoetingsplek De Matenhof te bezoeken. Daarnaast richt het onderzoek zich op factoren die mensen gemotiveerd heeft om niet naar de ontmoetingsplek te komen. In het onderzoek wordt gekeken naar de soorten motivatie en diverse factoren die hieraan mogelijk kunnen bijdragen. Met de uitkomsten van de verschillende factoren kan rekening gehouden worden bij verdere ontwikkeling van bestaande ontmoetingsplekken en mogelijk bij het opzetten van nieuwe ontmoetingsplekken binnen de bestaande infrastructuur van Apeldoorn.

1.2 Aanleiding

1.2.1 Veranderingen in het sociale domein

De hierboven beschreven veranderingen in het sociaal domein komen voort uit het feit dat het huidige zorgstelsel, verzorgingssamenleving, fraudegevoelig en onbetaalbaar is. Daarnaast zorgt dit stelsel ervoor dat burgers passief worden. De participatiesamenleving dient dit te voorkomen door meer verantwoording bij de burgers te leggen (Jager-Vreugdenhill, 2012). Deze veranderingen gaan samen met bezuinigingen. Voorgaand genoemde ontwikkeling gaat door in het sociaal akkoord dat is gesloten door Kabinet Rutte 2 (VNG, 2011).

1.2.2 Geschiedenis

In de jaren 80 en 90 zijn de eerste ideeën ontstaan om oudere mensen langer thuis te laten wonen. Dit werd onder andere gedaan door het realiseren van kleinschalige wooncomplexen in plaats van de grootschalige, onpersoonlijke verzorg- en verpleeghuizen. In de jaren 90 werden woon-zorgcomplexen gemaakt met

zelfstandige appartementen met ruimte voor zorg aan huis- en welzijnsactiviteiten. In de 20^e eeuw is bij de overheid de ambitie ontstaan om mensen zolang en zoveel mogelijk thuis en in hun eigen omgeving te laten wonen. De focus is vanaf dat moment verlegd naar de wijk en het dorp in de afstemming van de nodige voorzieningen (VNG, 2011). Deze ambitie komt voort uit de behoefte van mensen met een beperking, om zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te blijven wonen. De vergrijzing die in de huidige tijd intrede doet en de hier uit verwachte hogere kosten van de zorg en het afnemen van de arbeidsbezetting in de toekomst, zijn redenen voor de ontwikkelingen die momenteel in gang zijn gezet. Met deze ontwikkeling wordt de intrede van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2007 bedoeld, waarin het concept compensatieplicht is geïntroduceerd. **De gemeenten moeten voorzieningen treffen zodat mensen met beperkingen zodanig gecompenseerd worden, dat zij een huishouden kunnen voeren, zich in en om de woning kunnen verplaatsen, zich lokaal kunnen verplaatsen en kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Deze maatschappelijke ondersteuning omvat daarin ook activiteiten die mensen mogelijk maken mee te doen. Het kan bijvoorbeeld gaan om lokale loketten, ondersteunen van mantelzorg en buurt- en wijkwerk. Het is de bedoeling dat mensen zoveel mogelijk voor zichzelf en voor elkaar zorgen (Riet, 2006).** De invoering van deze wet wordt verder vormgegeven door de 'kanteling' (Invoering Wmo, z.d.). Een belangrijk kenmerk van de kanteling is regie hebben over het eigen leven en de zelfredzaamheid van de burger. Uit voorgaand concept is het ontwikkelen van woonservicegebieden van de grond gekomen. Er zijn verschillende proeftuinen gerealiseerd waarin dit concept is uitgetoetst (VNG, 2011). De Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting te Rotterdam, die onderzoek doet naar de mogelijkheden wat betreft deze ontwikkeling van de woonservicegebieden, introduceert **de kanteling** als: *'De overkoepelende term voor alle samenhangende initiatieven om zo lang mogelijk zelfstandig wonen in de eigen omgeving te bevorderen'* (VNG, 2011). Het streven is om het netwerk van basiszorg zo dicht mogelijk bij de mensen thuis te creëren. De focus komt te liggen op de schaal van de wijk of het eigen dorp als schaal voor afstemming tussen de benodigde voorzieningen (VNG, 2011). Bij de voorbereiding van de Participatiewet is er aandacht gekomen voor de mensen met een verre afstand van de arbeidsmarkt. **Met de invoering van de participatiewet wordt verwacht dat mensen die een Wwb-uitkering ontvangen een tegenprestatie gaan leveren voor het ontvangen van de uitkering.** De sociale dienst van de gemeente Apeldoorn werkte als een op zichzelf staande sector die werkte vanuit eigen perspectief. De doelgroep bij de sociale dienst bestond voornamelijk uit mensen met een Wwb-uitkering. Echter werd duidelijk dat deze mensen ook bekend zijn in de zorg en welzijn branche die een begeleidingsindicatie vanuit de AWBZ hebben. De gemeente heeft mevrouw Hafkamp opdracht gegeven om de bestaande woonservice gebieden door te ontwikkelen, zodat deze toegang verschaffen voor een bredere doelgroep. Dit geeft dat verschillende geldstromen, gebouwen, professionele inzet en expertise breder, effectiever en efficiënter benut gaan worden (Project Talent, 2013).

Van individueel naar collectief

Er zullen in de toekomst steeds meer collectieve voorzieningen moeten worden gecreëerd. Dit komt door het wegvallen van de individuele functies voor ondersteunende en activerende begeleiding binnen de AWBZ. Binnen project Talent wordt per regio bekeken welke individuele begeleiding mogelijk collectief kan worden aangeboden, om de hoge zorg en begeleidingskosten zoveel mogelijk af te laten nemen.

Meervoudige doelstelling

Project Talent heeft een meervoudige doelstelling. Het eerste doel van project Talent is om door middel van een integrale aanpak meedoen-plekken te creëren in de wijken, ook wel participatieplekken genoemd (Project Talent, 2013). Het tweede doel is bijdragen aan het veranderingsproces, dat organisaties (anders) moeten gaan samenwerken en onderling verbindingen maken. Verschillende organisaties nemen een plaats in binnen de werkgroep Talent. Iedere afgevaardigde(n) vanuit de verschillende organisaties neemt deel aan dit project en werkt onder de gezamenlijk doelstellingen van het project. Op deze manier krijgt iedere organisatie ruimte om zijn expertise in een collectief aanbod aan te bieden. Daarnaast zijn doelstellingen: het vormgeven van de begeleiding van individueel naar meer collectief, domeinen Werk & Inkomen en het ontkokeren van de Wmo,

organisaties en gemeenten anders laten werken door samen te leren en ontwikkelingen in samenhang in de praktijk vormgeven.

Meedoen-plekken

Voor mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt zijn er meedoen-plekken gecreëerd. Een meedoen-plek kan uiteenlopen van het werken bij een organisatie tot het helpen van een buurman, begeleid door een vrijwilligersorganisatie. Een organisatie krijgt € 500,-- per persoon, per meedoen-plek aangeboden om het proces binnen de organisatie vorm te geven. De gemeente staat open voor zelfgecreëerde plaatsen. Deze plekken moeten altijd additioneel zijn en met een passende begeleiding.

Bij deze meedoen-plekken worden mensen in staat gesteld om werkervaring op te doen, die bij het vinden van (begeleid) vrijwilligerswerk van pas kan komen. Tegelijk zetten deze mensen zich op deze manier in voor de samenleving. Dit stimuleert mensen om na te denken over waar zij goed in zijn, welke ondersteuning zij nodig hebben en wat zij op hun beurt kunnen betekenen voor anderen. Daarbij komt, binnen Project Talent gezien het belangrijkste, dat mensen het gevoel hebben er weer toe te doen en een plek innemen tussen de mensen in de maatschappij. De organisatie die een participatieplek beschikbaar stelt, is verantwoordelijk voor de begeleiding van de vrijwilliger op de participatieplaats.

Tevens zijn meedoen-plekken ondergebracht binnen gecreëerde ontmoetingsplekken te Apeldoorn. Deze ontmoetingsplekken zijn tot stand gebracht vanuit Project Talent. In totaal is het aantal ontmoetingsplekken 53 (Ontmoet elkaar in Apeldoorn, z.d.). Iedere ontmoetingsplek heeft een gebied in Apeldoorn waar mensen deel kunnen nemen aan activiteiten. Zij kunnen zelf kiezen aan welke activiteit en dienst zij deel wil nemen en zo aansluiting vinden bij hun talenten. Het streven was en is om minstens vierhonderd meedoen-plekken in 2013 en achthonderd in 2014 te realiseren.

Een praktijkvoorbeeld:

‘Een meneer die een bijstandsuitkering ontvangt van de gemeente Apeldoorn en een individuele begeleidingsindicatie heeft vanuit de AWBZ gaat helpen in de ouderenzorg. Hij krijgt daar begeleiding van de activiteitenbegeleiders. Meneer heeft het gevoel dat hij er weer toe doet. Hij wordt ergens verwacht en participeert in de samenleving’

1.2.3 Aanduiding behoefte

De burgerparticipatie in de samenleving zal de komende jaren nodig zijn om het bieden van hulpverlening mogelijk te blijven maken. Deze participatie is nodig door de verandering in het zorgstelsel, dit is de verandering van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving.

De uitvoering van het Project Talent zal de komende jaren meer vorm en inhoud krijgen. Mevrouw Hafkamp verwoordde haar motivatie voor het onderzoek in een gesprek met de onderzoekers als volgt: *“Ik wil weten wat hoort, past en werkt voor de participatie van mensen, zodat ik weet welke ‘ingrediënten’ werkbaar zijn en een concept kan ontwikkelen dat misschien elders ingezet kan worden.”* De behoefte van mevrouw Hafkamp is zicht te krijgen op die factoren waarom mensen gemotiveerd zijn om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. Daarnaast wil zij duidelijk krijgen wat nodig is om mensen uit de wijk te bereiken die nog geen gebruik maken van de ontmoetingsplek. Tevens wil zij weten waarom deze mensen geen gebruik maken van de ontmoetingsplek. Deze informatie kan mogelijk bijdragen aan verdere vormgeving van participatie voor de mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie in de toekomst.

1.3 Theoretische inleiding

In de theoretische inleiding is theorie verwerkt over de doelgroep die wordt onderzocht in dit onderzoek. Daarnaast is theorie opgenomen over het centrale begrip 'motivatie' en de factoren die invloed hebben op de motivatie van mensen.

1.3.1 Doelgroep

Ontmoetingsplek De Matenhof richt zich op mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie. In dit onderzoek staan deze 'kwetsbare burgers' centraal. In deze paragraaf wordt beschreven wat de definitie van kwetsbare burgers is.

Definitie kwetsbare burgers

Kwetsbaarheid heeft verschillende gezichten. Van kwetsbaarheid is sprake wanneer de draaglast van een persoon (de problemen en opgaven waarvoor iemand zich gesteld ziet), langdurig groter is dan zijn draagkracht (zijn persoonlijke competenties en de hulpbronnen in de omgeving waarover hij/zij kan beschikken). Er zijn verschillende groepen kwetsbaren te onderscheiden. De meest kwetsbare groepen zijn de doelgroepen voor zorg en opvang die vallen onder de laatste drie prestatievelen van de Wmo zoals die beschreven staan in paragraaf 1.3.4.5 'Landelijke wetgeving en gemeentelijk beleid'. Daarnaast zijn er groepen ouderen die kwetsbaar zijn. De behoefte aan ondersteuning van de verschillende groepen is daardoor divers; evenals de daarvoor benodigde activiteiten en relevante wettelijke kaders (Eugster, 2011).

In het huidige WMO-voorzieningenbeleid, dat recent door de gemeenteraad is vastgesteld, wordt het volgende over kwetsbare mensen geschreven. Een kwetsbare inwoner is een persoon die niet zelfredzaam is waardoor hij niet zelfstandig (op eigen kracht) of zonder hulp van zijn omgeving (een sociaal netwerk) actief kan meedoen in de samenleving of onvoldoende draagkracht heeft om de daarvoor benodigde voorziening(en) aan te schaffen. Wat is zelfredzaamheid en actief meedoen? Elke volwassen burger wordt verondersteld naast een volledige baan of opleiding een huishouden te kunnen voeren. Zelfredzaamheid wordt wel gedefinieerd als het vermogen om dagelijkse algemene levensverrichtingen zelfstandig te kunnen doen, bijvoorbeeld wassen, aankleden en koken en vermogen om sociaal te kunnen functioneren (Bronckhorst, z.d.).

Kwetsbare burgers hebben vaak moeite met zelfstandig gaan deelnemen of blijven deelnemen aan de maatschappij. Ondersteuning hierbij noemen we activering tot participatie. Kwetsbare mensen hebben voorzieningen op maat nodig. Dit heeft te maken met de diversiteit van hun problematiek, maar ook met het sociale isolement waarin zij vaak verkeren. Het sociale netwerk van kwetsbare mensen kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van hun positie (Eugster e.a., 2011). Het verkeren in een sociaal isolement en de functie van het sociale netwerk voor kwetsbare mensen wordt verderop in deze inleiding uitgewerkt.

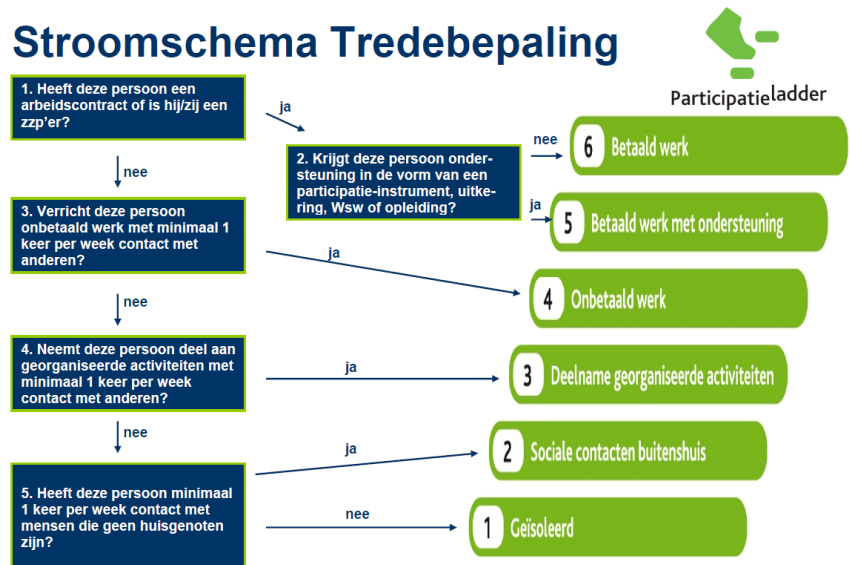
Movisie (2014) beschrijft de groepen die als kwetsbaar beschouwd worden als volgt: mensen met psychosociale problemen, een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, opvoed- en opgroei problemen, chronisch psychische problemen, financiële en/of materiële problemen of meervoudige problematiek. Daarnaast beschrijft Movisie de kenmerken van deze kwetsbare mensen. Kenmerken die genoemd worden zijn: een laag zelfbeeld, afhankelijkheidssituatie, verstoorde communicatie, geen of beperkte toegang tot hulpbronnen, gevoelens van machteloosheid en wantrouwen en/of een opeenstapeling van problemen of beperkingen. Zoals beschreven is, kunnen kwetsbare burgers onder verschillende doelgroepen vallen. In dit onderzoek wordt gekeken naar de mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie, met minimaal een van de beperkingen die hierboven beschreven staan.

Mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt

Zoals hierboven beschreven staat, wordt in dit onderzoek gekeken naar de mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt. De participatieladder is een meetinstrument die is ontwikkeld voor en door gemeenten om

de positie van burgers te bepalen op hun weg naar de voor hen hoogst bereikbare vorm van participatie. Voor het indelen van een persoon op de participatieladder wordt gebruik gemaakt van een korte vragenlijst, bestaande uit de zes vragen die in de grafiek van figuur 1 'Stroomschema Tredebepaling' staat weergegeven. De mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt staan op één van de eerste drie treden. Hieronder worden de treden nader beschreven.

De participatieladder bestaat uit zes treden/niveaus. Niveau één op de participatieladder staat voor mensen met een geïsoleerd leven. Dit zijn mensen die geen of vrijwel geen sociale contacten hebben buiten de deur en verder nauwelijks in contact komen met andere mensen. Niveau twee staat voor mensen die buitenshuis wel contacten hebben. Deze contacten zijn voornamelijk met familie, vrienden en kennissen. Zij nemen incidenteel deel aan activiteiten buitenshuis in niet georganiseerd verband. Niveau drie staat voor mensen die deelnemen aan georganiseerde activiteiten buitenshuis. Activiteiten waar mensen aan deelnemen zijn bijvoorbeeld sociaal-culturele activiteiten, activiteiten vanuit een verenigingsverband, cursussen of opleidingen. De taken die iemand uitvoert zijn zonder verantwoordelijkheden. Niveau vier staat voor mensen die onbetaald werk hebben, zij hebben geen arbeidscontract, maar dragen wel verantwoordelijkheid voor de taken die zij verrichten. Niveau vijf staat voor de mensen die betaald werk met ondersteuning verrichten. Niveau zes staat voor mensen die betaald werk verrichten. Tevens is er geen begeleiding bij het werk en maakt de persoon geen gebruik van een participatievoorziening (Dorscheidt, 2010).

Figuur 1. Stroomschema Tredebepaling

Eenzaamheid en isolement

Mensen die op trede één van de participatieladder staan, verkeren in een isolement. In de literatuur wordt onderscheid gemaakt tussen eenzaamheid en een sociaal isolement. Eenzaamheid verwijst naar de subjectieve beleving van de persoonlijke contacten en sociaal isolement verwijst naar een beperkt aantal contacten. Er zijn verschillende typen sociaal isolement (Machielse, 2011). Machielse heeft een typologie van sociaal isolement ontwikkeld op basis van de duur van het sociaal isolement en de motivatie/gerichtheid op sociale participatie. De vier hoofdcategorieën zijn: *dreigend* isolement (personen die door omstandigheden of gebeurtenissen vereenzamen en in een sociaal isolement dreigen te komen), *situationeel* isolement (personen die door recente omstandigheden of gebeurtenissen in een isolement zijn geraakt), *structureel* isolement (personen die al vele jaren in een sociaal isolement verkeren, met enkelvoudige problematiek) en *structureel* isolement met *complexe* (psychiatrische) problematiek (personen die structureel geïsoleerd zijn en tevens met problemen op andere levensterreinen kampen).

Personen bij wie het isolement *structureel* is geworden, zijn meestal niet in beeld bij de hulpverlening. Ze zijn gewend hun eigen problemen op te lossen en hebben manieren gevonden om zich aan hun situatie aan te passen. Pas als ze het zelf niet meer redden, wordt hun problematiek zichtbaar. De melding komt vaak van derden, zoals burens, de wijkagent, de huisarts, de huishoudelijke hulp of een huismeester. In bijlage 2 is een volledig schema opgenomen waarin de soorten isolement, overlevingsstrategie en passende interventies beschreven staan. Een belangrijke trend in de samenleving, die raakvlak heeft met een sociaal isolement, is de trend individualisering. Individualisering is een ontwikkeling waarbij het individu en zijn behoeften meer

centraal komen te staan. Het individu wordt niet langer gezien als onderdeel van grotere gehelen, zoals het gezin, maar als op zichzelf staand wezen. Hierin kan het gevaar liggen dat er teveel nadruk ligt op de individualisering. Door de individualisering is er meer kans dat mensen in een isolement terecht komen, doordat de sociale betrokkenheid minder wordt.

Mensen met een begeleidingsindicatie

Naast de mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt richt ontmoetingsplek De Matenhof zich op mensen met een begeleidingsindicatie vanuit de AWBZ. Daaronder vallen onder andere de kwetsbare groepen die door Movisie beschreven zijn. Wie te maken krijgt met langdurige en/of intensieve verpleging, verzorging, behandeling en/of begeleiding en de hoge kosten die daarmee gemoeid zijn, kan terugvallen op de AWBZ. Een aantal voorbeelden van zorg die onder de AWBZ valt, zijn *persoonlijke verzorging* (hulp bij het eten koken, hulp bij het aan- en uitkleden of douchen), *begeleiding bij activiteiten* (begeleiding bij administratie of andere praktische zaken), *begeleiding bij het omgaan met problemen* (begeleiding bij problemen van psychologische aard) en *behandeling* (vergoeding van behandelingen ten behoeve van revalidatie). Deze behandelingen kunnen zowel fysiek als psychologisch van aard zijn. Mensen met een AWBZ indicatie ondervinden problematiek vanuit één of meerdere beperking(en) (Gemeenteraad Apeldoorn, 2013). De soorten beperkingen zijn: somatische aandoening, psychiatrische stoornis, psycho-geriatrische, verstandelijke, lichamelijke en zintuiglijke beperking. Het kan zijn dat mensen die een WWB-uitkering ontvangen ook gebruik maken van begeleiding vanuit de AWBZ. Mevrouw Hafkamp verwoordt dit als volgt: *“Het zijn als het ware twee hokjes, maar één persoon.”*

1.3.2 Motivatie

In de inleiding van dit onderzoeksrapport staat beschreven dat het onderzoek gaat over welke factoren bijdragen aan de motivatie van de doelgroep om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. In deze paragraaf zal nader ingegaan worden op het begrip motivatie. Ten eerste wordt de definitie van motivatie beschreven en vervolgens zal het onderscheid in de twee soorten motivatie, intrinsiek en extrinsiek, uitgelegd worden.

Definitie motivatie

Vanuit het literatuuronderzoek blijkt dat motivatie een lastig begrip is om te definiëren. Motivatie kan gezien worden als de beweegredenen die iemand heeft om bepaald gedrag ten uitvoer te brengen. Motivatie heeft volgens Geen (1995) een aantal verschillende aspecten. Ten eerste bepaalt motivatie de richting van het gedrag. Bepaald gedrag kan verschillende beweegredenen of doelen hebben. Een tweede aspect van motivatie is intensiteit. Voor het bereiken van het ene doel hebben we meer inspanning en moeite over dan voor het andere doel. Dit kan als reden hebben dat er bijvoorbeeld een grotere interesse is voor, of meer betekenis wordt verleend aan het ene doel dan voor/aan het andere doel. Het derde aspect dat Geen (1995) noemt, hangt daarmee samen en is de standvastigheid van gedrag. Het ene gedrag wordt na een kleine tegenslag gestaakt, terwijl het andere juist ondanks veel tegenslag wordt voortgezet. Intensiteit en standvastigheid van motivatie zijn standvastiger bij intrinsieke motivatie dan bij extrinsieke motivatie (Dam & Mulder, 2008). Een andere definitie die gegeven is aan het begrip motivatie is van Vinke (2004) en luidt als volgt: *‘Onder het begrip motivatie verstaan we de redenen die we geven over de invloed die we uitoefenen op de energie waarmee een persoon zijn of haar unieke kwaliteiten inzet bij het realiseren van toegevoegde waarde. Kortom, het begrijpen en beïnvloeden van de energie waarmee we bewegen.’*

Intrinsieke en extrinsieke motivatie

In theorieën over motivatie wordt onderscheid gemaakt tussen intrinsieke en extrinsieke motivatie.

Intrinsieke motivatie

Er is sprake van intrinsieke motivatie wanneer mensen vanuit hun innerlijke persoonlijke driften en behoeften

gemotiveerd worden om handelingen te verrichten. Intrinsieke motivatie is de wil of de drang in iemand, van binnenuit, om bepaalde handelingen te verrichten die gericht zijn op het realiseren van een gewenst doel. Een intrinsiek gemotiveerde persoon doet iets voor zijn eigen plezier of gevoelde uitdaging, meer dan voor de aansporing door anderen of de in het vooruitzicht gestelde beloning – in welke vorm dan ook. Het is natuurlijk gedrag, dat iemand niet aangaat voor een instrumentele reden maar puur voor de positieve beleving die het gedrag zelf genereert. Hobby's zijn hiervan de meest sprekende voorbeelden. Vanaf de geboorte zijn mensen nieuwsgierige, creatieve en speelse schepselen, met een mateloze neiging om te onderzoeken en te leren. Mensen hebben daarvoor geen externe aansporing of beloning nodig en worden 'van binnenuit' gemotiveerd door hun psychologische behoeften (Franzen, 2008).

Bij een intrinsieke gemotiveerd persoon is zijn activiteit dusdanig stimulerend, dat het uitvoeren van deze activiteit op zich voldoende stimulans is om daarmee door te gaan. Men wordt als het ware gemotiveerd door de activiteit zelf. Het effect van intrinsieke motivatie is groot; het geeft gedrevenheid, plezier, werkt stimulerend, vaak zelfs verslavend en men leert om te leren. Herkenbare voorbeelden van positieve intrinsieke motivatie zijn studeren, verliefd zijn en gedreven werken. Voorbeelden van negatieve intrinsieke motivatie zijn: gameverslaving, roken, gokken en dergelijke (Verschuren, 2013). Intrinsieke motivatie komt voor in situaties waarin men een zekere autonomie ervaart. Met autonomie wordt bedoeld: controle over eigen gedrag en zelfbestuur. Voor motivatie hoeft het niet perse controle te zijn, zolang een persoon maar 'ervaart' dat er controle is over het eigen gedrag. Op de lange termijn is het belangrijk dat de autonomie door ervaring wordt bevestigd, dus een zekere 'werkelijke controle' is wel wenselijk. De mens wil taken en activiteiten waarbij ze ervaren zelf controle te hebben over wat er gedaan wordt en over het resultaat dat er gerealiseerd wordt. Hierin bestaat een fundamentele intrinsieke behoefte om autonoom en zelfbepalend te kunnen handelen. Dit omvat het gevoel controle te hebben over het kunnen beheersen of beïnvloeden van de kwaliteit. Belangrijk hierbij is ook de beheersbaarheid van de omvang van de taken. Ontbreekt het gevoel van controle of beheersbaarheid voor een langere periode dan kan dat een grote stressfactor zijn (Verschuren, 2013).

Extrinsieke motivatie

Er is sprake van extrinsieke motivatie wanneer mensen vanuit externe verleidingen en pressies een taak op zich nemen en deze proberen te volbrengen. Hoewel mensen een sterke aandrang hebben om te beantwoorden aan hun aangeboren behoeften, worden ze daar in het dagelijks leven in beperkt door hun sociale functie en de verwachtingen vanuit hun sociale omgeving. De omgeving vereist dat mensen taken op zich nemen waarvoor ze niet intrinsiek gemotiveerd zijn. Extrinsieke motivatie wordt gedefinieerd als de situatie waarin een activiteit ondernomen wordt op grond van een te bereiken afzonderlijke externe uitkomst, zoals het slagen voor een tentamen, of proefwerk, het krijgen van opslag of een financiële premie, het vermijden van straf, maar ook het verwerven van lof en prestige (Franzen, 2008). Extrinsieke motivatie komt wellicht vaker voor dan intrinsieke motivatie: het is motivatie die van buitenaf komt. Echter 'buitenaf' is een breed begrip. Buitenaf kan heel dwingend zijn (een pistool tegen je hoofd) maar ook heel subtiel (iedereen doet het, dus dan doe je het zelf ook maar). Op lange termijn kan dat 'van buitenaf' gaan aanvoelen als iets van jezelf (je trekt kleren aan omdat je zélf niet naakt over straat wil lopen).

Link naar het onderzoek

Uit het bovenstaande wordt het onderscheid tussen intrinsieke en extrinsieke motivatie meegenomen. In het verloop van dit rapport zal getracht worden om de koppeling te maken tussen een factor en intrinsieke en extrinsieke motivatie. Uit het literatuuronderzoek blijkt dat onder intrinsieke en extrinsieke motivatie verschillende factoren vallen die bijdragen aan de motivatie van mensen. Deze factoren worden beschreven in volgende paragrafen. Hiervoor is gekozen om te achterhalen welke factoren, ook wel beweegredenen, bijdragen aan de motivatie van de doelgroep om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen en zo wordt er aangesloten op de hoofdvraag van dit onderzoek.

1.3.3 Intrinsieke motivatie factoren

In deze paragraaf worden de factoren die mensen intrinsiek kunnen motiveren uiteengezet. In deze paragraaf wordt ingegaan op behoeften van mensen die de motivatie tot bepaald gedrag beïnvloeden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de theorie van Maslow. Daarnaast worden de volgende factoren beschreven als factoren die invloed hebben op intrinsieke motivatie, namelijk: erkenning en waardering, sociaal netwerk, persoonlijke factoren, verwachtingen en empowerment.

1.3.3.1 Maslow

Een van de invloedrijkste theorieën over motivatie in relatie tot omstandigheden is de motivatietheorie van Maslow. Behoeftes en motivatie staan volgens Maslow in verbinding met elkaar en komen uiteindelijk tot ontwikkeling naar intrinsieke motivatie. Volgens Maslow hebben mensen vijf fundamentele niveaus van behoeften. Maslow gaat uit van de humanistische psychologie, die er vanuit gaat dat ieder mens talenten en mogelijkheden wil ontwikkelen. De koppeling die Maslow maakt tussen de vijf niveaus en de daarbij behorende motivatie is dat mensen pas naar een volgend niveau kijken en/of verlangen wanneer het niveau voor de cliënt zelf daaronder behaald is. Deze vijf niveaus vormen samen de basis wat mensen er toe zet om al deze talenten en mogelijkheden tot uiting te brengen. Wanneer de cliënt zelf veiligheid ervaart in zijn leven, wat thuishoort in niveau twee, zal hij motivatie hebben om naar niveau drie te kijken en zich gaan richten op de voor hem sociale behoeften (Maslow, 1974). Hierbij moet door professionals voor ogen gehouden worden dat iedere cliënt een eigen mate van behoeften heeft per niveau. Aansluiten bij de behoeften van de cliënt is belangrijk. Door deze aansluiting te vinden, wordt voorkomen dat er door een professional gezegd wordt dat een cliënt niet gemotiveerd is om een bepaalde niveau/doel te behalen. Het kan namelijk zijn dat de cliënt tevreden is met het niveau waarin hij zich bevindt (Dam & Mulder, 2008).

Figuur 2. Behoeftes piramide van Maslow

De vijf niveaus zijn:

Lichamelijke behoeften/fysiologisch is de behoeften die gewoonlijk als uitgangspunt voor een motivatietheorie worden genomen. Mensen hebben allereerst behoefte aan eten, drinken, zuurstof, kleding en onderdak. Dit fysiologische niveau is primair, dat wil zeggen: het zijn de overlevingsbehoeften. Als hieraan niet in voldoende mate wordt voldaan, komt de ontwikkeling van de hogere niveaus in gevaar.

Veiligheidsbehoeften zijn behoeften aan zekerheid, stabiliteit, afhankelijkheid, bescherming, vrijdom van vrees, van spanning en chaos; en de behoefte aan structuur, orde, wet en grenzen.

Sociale behoeften zijn de behoeften om bij een groep, familie of organisatie te horen en aan genegenheid, liefde, saamhorigheid en vriendschap. De mens zal hunkeren naar hartelijke betrekkingen met mensen in het algemeen, namelijk naar een plaats in zijn groep of gezin, en hij zal het bereiken van dit doel met grote intensiteit nastreven.

Behoeftes aan erkenning en waardering, achting. Mensen hebben behoefte aan zelfwaardering en waardering door anderen. Alle mensen in onze maatschappij hebben een behoefte aan of begeerte naar een stabiel, hecht gefundeerd, gewoonlijk hoge waardering van zichzelf, naar zelfrespect of gevoel van eigenwaarde en naar de achting van anderen.

Behoeftes aan zelfontplooiing/zelfverwezenlijking, dit is het verlangen om de eigen capaciteiten te ontwikkelen en ontplooiën. De stelling van Maslow was dat mensen pas als aan de vorige niveaus is voldaan, kunnen toekomen aan de zelfontplooiing van zichzelf (Dam & Mulder, 2008).

1.3.3.2 Erkenning en waardering

De literatuur geeft weer dat een beperking zowel lichamelijk als psychisch een nadelige positie vormt van een individu in de samenleving. Deze doelgroepen zijn niet of minder in staat om wet- en regelgeving na te leven en

kunnen zich niet altijd gedragen naar in de samenleving geldende belangrijke waarden en normen. Er wordt dan ook wel gesproken van onvoldoende normatieve integratie (Jehoel-Gijsbers, 2004). Deze groep mensen heeft een grotere kans om meer geïsoleerd te worden. De afstand van deze groep mensen tot de samenleving is op dit moment groot en moet naar aanleiding van de decentralisatie juist worden verkleind.

Uit onderzoek van Prast en Elshout blijkt dat het niet kunnen voldoen aan de normatieve integratie ook een rol speelt bij mensen zonder deze beperkingen. In de huidige samenleving is het van belang wat je doet, gekoppeld wordt aan een betaalde baan: je bent wat je doet. Een baan is de bron om gerespecteerd te worden door anderen. Het gevolg van werkloosheid is dat het zelfrespect van mensen afneemt. Uit het onderzoek wat zij deden bij werkloze mannen en vrouwen van 24 - 64 jaar blijkt dat er een gevoel heerst van het moeten opboksen tegen een negatief beeld van de buitenwereld. Dit zit niet alleen vast op de afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook op de sociale gemeenschappen en de samenleving als geheel. Zij voelen zich miskend.

Maslow laat in de behoeften piramide trede vier zien dat mensen behoefte hebben aan erkenning en waardering om motivatie te ontwikkelen. Deze erkenning en waardering is er dus niet of nauwelijks vanuit de samenleving, zo blijkt uit deze literatuur en heeft invloed op de motivatie van mensen.

1.3.3.3 Sociaal netwerk

Het begrip sociaal netwerk verwijst volgens Baars (Scheffers, 2010) naar sociale integratie, dat wordt gedefinieerd als het ingebed zijn in een geheel van mensen met wie rechtstreeks min of meer duurzame banden worden onderhouden voor de vervulling van de dagelijkse levensbehoeften. Een sociaal netwerk draagt door haar onderlinge relaties bij aan het welzijn van mensen. Het voldoet aan de elementaire behoefte van mensen om 'ergens bij te horen', het levert een bijdrage aan de ontwikkeling en handhaving van identiteit en zelfrespect en kan praktische en emotionele steun bieden volgens Scheffers. Sociale netwerken geven niet alleen plezier en betekenis aan het persoonlijke leven, maar hebben ook een praktische functie. Binnen sociale netwerken kunnen mensen elkaar ondersteunen en samen oplossingen voor problemen bedenken. De laatste jaren krijgt deze praktische functie steeds meer nadruk. De Wmo is voor een belangrijk deel gebaseerd op de kracht en vitaliteit van sociale netwerken. Mensen die in een kwetsbare positie verkeren, bijvoorbeeld vanwege een ziekte, beperking of psychische aandoening, hebben vaak een klein en kwetsbaar netwerk om zich heen. Aan de ene kant betekent dit dat zij meer dan gemiddeld risico lopen op sociaal isolement en eenzaamheid, maar het houdt ook in dat er minder mogelijkheden zijn voor ondersteuning vanuit dit netwerk. Bovendien blijkt uit onderzoek dat betrokkenen van deze mensen een aanzienlijke emotionele en fysieke belasting ervaren en een groot risico lopen op stress en burn-out. (Sok e.a., 2013).

Van Riet en Wouter (Scheffers, 2010) onderscheiden vier behoeften waarin een sociaal netwerk kan voorzien. Deze zijn de *affectieve behoefte*, de mate waarin het netwerk waardering en erkenning geeft, bijvoorbeeld in de vorm van emotionele ondersteuning. De behoefte aan *aansluiting*, de mate waarin het netwerk de cliënt het gevoel geeft erbij te horen, bijvoorbeeld door dezelfde waarden en achtergrond te hebben. De *materiële behoefte*, de mate waarin het netwerk materiële ondersteuning biedt, bijvoorbeeld in de vorm van huisvesting en het geven van eten. En de behoefte aan *sociale zekerheid*, de mate waarin netwerkliden via afspraken en regelingen zekerheid aan de cliënt bieden. Deze beschreven behoeften komen allemaal terug in de behoeftepiramide van Maslow waar over geschreven is in paragraaf 1.3.3.1 'Maslow'. De mate waarin een netwerk in deze behoeften voorziet, bepaalt hoe een cliënt is ingebed in zijn netwerk en of hij bij problemen daarop kan terugvallen.

Als een cliënt een heterogeen samengesteld netwerk heeft, is er meer differentiatie en meer kans op verschillende soorten steun. Uit de praktijk blijkt, dat cliënten met een lage sociaaleconomische status soms een homogeen netwerk hebben, waarin de leden van dat netwerk dezelfde problemen hebben. Bij inventarisatie blijkt dan dat zo ongeveer het hele netwerk ondersteuning nodig heeft. Hoewel zo'n netwerk tot op zekere hoogte van nut kan zijn, zal de maatschappelijk werker samen met de cliënten verder kijken naar andere hulpbronnen buiten zijn sociaal netwerk (Scheffers, 2010). Dit kan in het onderzoek van belang zijn aangezien gesteld kan worden op grond van beschreven theorie dat de kwetsbare mensen met een Wwb-

uitkering een lage sociaaleconomische status hebben. Dit kan van invloed zijn op de mate waarin een netwerk voorziet in behoeften van de kwetsbare mens.

Link naar het onderzoek

Zoals de theorie van Maslow beschrijft, vormen de vijf niveaus van de behoeften piramide samen de basis die mensen intrinsiek er toe zet om talenten en mogelijkheden tot uiting te brengen wat uiteindelijk leidt tot motivatie voor participatie. De mate van de vervulling van deze behoeften ligt niet vast, maar verschilt per persoon. Bijvoorbeeld: de kanteling die plaatsvindt in de samenleving en voortkomt uit de decentralisatie, doet een beroep op de eigen kracht en zelfstandigheid van mensen. Meer collectieve voorzieningen worden gerealiseerd om onder andere de hoge kosten binnen de AWBZ te verminderen. De motivatie voor mensen om wel of niet deel te nemen aan deze collectieve voorzieningen kan uiteenlopen. Iemand kan deelnemen aan een collectieve voorziening in de wijk om sociale contacten op te willen doen, dat is trede drie. Het kan ook zo zijn dat iemand deelneemt omdat hij behoefte heeft aan een warme maaltijd, dat is trede één. Dit zegt iets over de motivatie van het wel of niet komen van mensen. Deze motivatie kan bijdragen aan het ontwikkelen van een passend aanbod en zal daarom ook gevraagd worden bij deze doelgroep.

Gezien de grote verscheidenheid aan doelgroepen die in aanmerking komen voor deelname aan activiteiten en diensten van ontmoetingsplek De Matenhof, vraagt dit ook om een passende hulpvraag bij de persoon of doelgroep. De hulpverlener speelt volgens de literatuur in het ontwikkelen van deze interne motivatie een grote rol. Het is daarom ook van belang om te weten of deze hulpverlener dit proces ook draagt, door aan te sluiten op de behoeften van de cliënt, door op deze behoeften te interveniëren. Uiteindelijk zal dit van belang zijn om bij te dragen aan de ontwikkeling van motivatie bij de cliënt en zal daarom ook meegenomen worden binnen dit onderzoek.

1.3.3.4 Persoonlijke factoren

De psychofysiologische toestand van de cliënt speelt een grote rol in de mate van motivatie van mensen. Onderzoek toont aan dat als mensen vermoeid zijn, zij andere keuzes maken in de manier waarop ze problemen oplossen. Vermoeidheid beïnvloedt dus de motivatie. Ook de capaciteiten die iemand bezit heeft invloed op motivatie, het bezitten van sociale vaardigheden (Van Dam & Mulder, 2008). Hier wordt in deze paragraaf nader ingegaan.

Het is voor iemand belangrijk dat een gesteld doel aantrekkelijk wordt door het prettige gevoel dat er bij het bereiken ervaren wordt. Het maken van de keuze voor, betrokkenheid bij het doel en het bereiken van een doel is verbonden met stemming en emoties. Iemand die depressief is en in sterke mate lijdt aan somberheid heeft veelal een gebrek aan daadkracht en moeite om gemotiveerd gedrag uitstralen. Uit onderzoek (Schellekens, 2005) blijkt dat stemming en emoties van invloed zijn op geheugenprocessen en de stijl van informatieverwerking. Zo is de toegankelijkheid van positief gekleurde herinneringen behorende bij een positieve emotionele toestand groter, dan die van negatief gekleurde herinneringen, en andersom. Dit houdt in dat successen (emotioneel positief gekleurd) die je in het verleden hebt behaald bij het nastreven van een doel en de positieve kanten van het behalen van het doel (zoals beloning, aanzien, toename van competentie) gemakkelijker worden herinnerd in een positieve gemoedstoestand. In een negatieve gemoedstoestand zullen vooral de mislukkingen en de nadelen van het behalen van een doel (zoals moe worden, te lage beloning krijgen) gemakkelijker in de herinnering worden opgeroepen. In de laatste situatie zullen de nadelen veel meer in de herinnering en dus op de voorgrond komen, en dus zal het te kiezen doel minder aantrekkelijk worden.

Daarnaast zal, als gevolg van de stemmingseffecten op het geheugen, het vertrouwen in de bereikbaarheid of de haalbaarheid van een doel worden beïnvloed. Mensen in een negatieve stemming zullen eerder geneigd zijn te denken dat ze iets toch niet kunnen, en daarom hebben ze te weinig zelfvertrouwen om zich (uitdagende) doelen te stellen en deze na te streven. Mensen in een positieve stemming zullen zichzelf eerder overschatten onder andere als gevolg van deze geheugeneffecten. Dit geldt ook voor het inschatten van de inspanning die er

nodig is om het gewenste doel te vervullen: in een positieve toestand zal men deze taakbelasting eerder te optimistisch inschatten. Taken worden in een positieve stemming daarom al sneller aantrekkelijk gevonden dan indien men in een negatieve stemming verkeert. Dus zowel de aantrekkelijkheid van een doel als de haalbaarheid van een doel worden beïnvloed door stemmingseffecten op onze geheugenprocessen (Schellekens et. Al, z.d.).

Persoonlijkheidsfactoren

Cloninger (1993) heeft een persoonlijkheidsmodel ontwikkeld waarbij uitgegaan wordt van vier temperamentfactoren, die mensen kunnen hebben, die invloed hebben op de motivatie. Deze temperamentfactoren worden onderscheiden in vier verschillende persoonlijkheidstypes. Dit zijn prikkelzoekende, leedvermijdende, sociaal gerichte en volhardende mensen. *Prikkelzoekende* mensen zijn uit op prikkels en hebben de neiging om op actieve wijze hun omgeving te exploreren. Ze zijn nieuwsgierig, op zoek naar positieve prikkels en zijn snel verveeld. *Leedvermijdende* mensen reageren met angst en terugtrekkend gedrag. Ze nemen weinig initiatieven en vertonen weinig gedrag dat naar buiten gericht is. *Sociaal gerichte* mensen zijn gevoelig voor sociale bekrachtigingen en afhankelijk van warmte, intieme persoonlijke relaties. En *volhardende* mensen zijn ambitieus en vasthoudend, zij houden van een voorspelbare omgeving en wijken niet snel van een ingezette koers af.

Mensen die veel prikkels nodig hebben zullen iedere keer weer naar nieuwe prikkels op zoek zijn, wat ook zal bijdragen aan de motivatie om ergens deel aan te blijven nemen. In paragraaf 1.3.4.1 'Professionals' wordt onder het kopje 'beloning en straf' beschreven dat het vermijden van omstandigheden door een mens ervaren wordt als een opluchting, en dus een beloning is. Het levert een positief effect op voor de persoon en draagt bij aan de motivatie om iets niet te doen. Sociaal gerichte mensen hebben motivatie om contacten aan te gaan om juist bekrachtiging en warmte in contacten met anderen te ervaren. Volhardende mensen geven niet snel op en gaan voor de keuze die zij maken wat zowel in positieve zin als negatieve zin werkend kan zijn. Als dit op participatie wordt betrokken, kunnen mensen volhardend zijn in de participatie en deelname aan collectieve voorzieningen. Daarnaast kan iemand volhardend zijn in het niet gebruik maken van een collectieve voorzieningen. Dit kan te maken hebben met verwachtingen en opvattingen, andere behoefte en/of wensen.

Deze verschillen in temperament zijn bepalend in motivatie voor bijvoorbeeld het aangaan van juist een veilige of een spannende situatie. Het temperament heeft ook invloed op de relatie tussen de hulpverlener. Wat voor de ene cliënt een veilige en warme hulpverlener is, is voor de andere een saaie therapeut die verveling oproept. Met deze eigenschappen zouden hulpverleners rekening moeten houden, om aan te sluiten om beter op elkaar aan te sluiten wat uiteindelijk aan de motivatie van de cliënt bij zal dragen (Van Dam & Mulder, 2008).

Persoonlijkheidsfactoren spelen een grote rol in de motivatie van het wel of niet aangaan van bepaalde werkzaamheden of activiteiten. Deze factoren kunnen tot op zekere hoogte worden beïnvloed, maar daarin ligt ook een grens. De universiteit van Iowa schrijft over de motivatie voor een bepaalde taak of baan. Hieruit blijkt dat als iemand niet in zijn of haar functie functioneert, de prestaties op het werk niet altijd verbeterd kunnen worden door interventies van buitenaf (extern), zoals door een collega of leidinggevende. De reden hiervan is dat de persoonlijkheidskenmerken van betreffende persoon niet passen bij de functie-eisen. Deze persoon zal dan nooit gemotiveerd raken door externe factoren (Michael Mount & Ning Li, z.d.).

Link naar het onderzoek

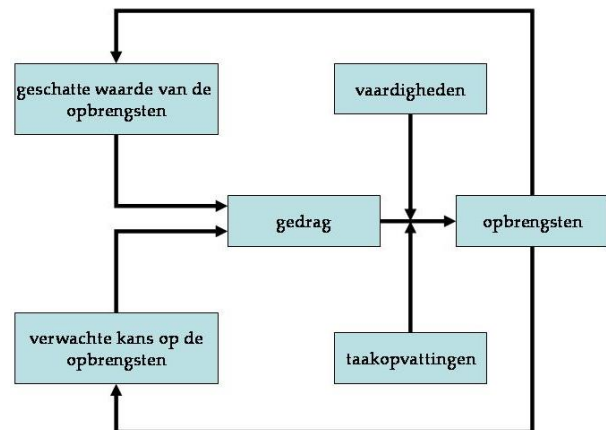
Uit de literatuur blijken zowel psychologische en fysiologische processen zoals temperament, stemming en emoties een belangrijke rol te spelen in de motivatie van mensen. Het temperament van iemand kan invloed hebben op het wel of niet komen tot bepaald gedrag. Dit geldt ook voor stemming en emoties. Een belangrijke vraag is in hoeverre de verwachtingen die gesteld worden om te participeren en deel te nemen aan collectieve voorzieningen realistisch zijn ten opzichte van de fysiologische behoeften van de doelgroep. Het kan zijn dat

een cliënt hierin overvraagd wordt. In dit geval draagt het niet bij aan de motivatie van mensen. Dit zal ook als aandachtspunt meegenomen worden in het onderzoek.

1.3.3.5 Verwachtingen

Uit de literatuur blijkt dat verwachting van een te bereiken situatie invloed heeft op de motivatie van mensen. De motivatietheorie van Edward E. Lawler III, met als basis de verwachtingstheorie van Vroom en de 'drive' theorie van Hull (Lawler, 1994) buigt zich over de factoren die leiden tot motivatie. Deze motivatietheorie wordt hieronder verder beschreven.

De theorie gaat er volgens Borgerding vanuit dat motivatie afhangt van iemands verwachting dat een inspanning leidt tot bepaalde resultaten (Vinke, 1999). Verwachtingen die mensen hebben, kunnen ten grondslag liggen aan het al dan niet gemotiveerd zijn van mensen. In figuur 3 is een afbeelding opgenomen van dit motivatiemodel van Vroom (1964, 1995). Volgens Vroom wordt motivatie bepaald door de verwachting dat het uitvoeren van het werk leidt tot bepaalde opbrengsten en de waarde van die opbrengsten. Op grond van die verwachtingen spant iemand zich in. Dat kan leiden tot het leveren van prestaties en daaraan zijn vervolgens opbrengsten gekoppeld (Vinke, 2001).

Figuur 3. Motivatietheorie

Een factor die belangrijk is bij verwachtingen is de perceptie van de objectieve situatie. Deze perceptie hoeft niet per definitie juist te zijn. Het kan zijn dat iemand een vertekend beeld heeft over de kans dat een prestatie positief uitpakt. De communicatie van de perceptie van anderen in de omgeving is daarbij een belangrijke factor. Percepties van mensen in de omgeving, zowel negatief als positief, kunnen van invloed zijn op de verwachting die iemand heeft over een mogelijke prestatie (Borgerding, 2010).

In aansluiting op het onderzoek kan in plaats van mogelijke prestatie ook gelezen worden, het deelnemen aan participeren in de ontmoetingsplek. De omgeving van de doelgroep kan namelijk ook bepalend zijn in het scheppen van een beeld ten aanzien van de verwachting die de doelgroep heeft bij de ontmoetingsplek.

Link naar het onderzoek

Verwachtingen die mensen hebben van een bepaalde situatie kunnen de motivatie van iemand bepalen. Uit bovenstaande kan vastgesteld worden dat de verwachtingen die de doelgroep heeft bij de ontmoetingsplek bepalend kunnen zijn om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. In het scheppen van deze verwachtingen kunnen meerdere factoren bijdragen. Het is mogelijk dat professionals een bepaalde verwachting gecreëerd hebben bij de doelgroep. Ook is het mogelijk dat een verwachting gecreëerd is door een eerdere ervaring van de doelgroep met een vergelijkbaar iets als de ontmoetingsplek. De koppeling leggend naar het onderzoek kan het zo zijn dat de verwachtingen van de doelgroep ten aanzien van de ontmoetingsplek bepalend kunnen zijn voor de motivatie van de doelgroep om al dan niet te komen. Het is mogelijk dat eerdere ervaringen met een vergelijkbaar iets als de ontmoetingsplek ervoor gezorgd hebben dat de doelgroep bepaalde verwachtingen heeft ten aanzien van ontmoetingsplek De Matenhof. De verwachtingen kunnen vervolgens de motivatie bepalen.

1.3.3.6 Empowerment

Van Regenmortel (2008) beschrijft dat empowerment mensen zodanig kan toerusten dat ze hun leven maximaal zelf kunnen leiden. Ook zegt Van Regenmortel (2002): "Empowerment is een proces van versterking waarbij individuen, organisaties en gemeenschappen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving en dit via het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn en het stimuleren van participatie." Het

is een misvatting om te denken dat empowerment tegenover kwetsbaarheid zou staan. Empowerment geeft erkenning aan individuele kwetsbaarheden, maar individualiseert deze niet. Empowerment wijst erop dat kwetsuren ontstaan in interactie tussen personen of groepen en door verstoorde communicaties met maatschappelijke instanties. Verbindingen raken hierdoor verbroken en kwetsbare groepen vinden geen aansluiting meer. Empowerment wil die kwetsbaarheden leren zien en begrijpen vanuit het perspectief van betrokkene zelf, het zogenaamde 'insidersperspectief' (Van Regenmortel, 2010).

Men kan anderen niet empoweren, personen dienen zichzelf te empoweren, de omgeving dient dit proces wel te faciliteren door appèl te doen op de (manifeste en latente) krachten van de betrokkenen en hun omgeving, door hulp- en steunbronnen toegankelijk te maken en open te stellen voor iedereen, in het bijzonder voor de kwetsbare personen of groepen die zogenaamd 'anders' zijn. Personen, groepen of organisaties die verder staan in hun empowermentproces hebben de taak om de condities te scheppen om empowerment mogelijk te maken voor anderen die nog niet zo ver staan in het empowermentproces (Van Regenmortel, 2008).

Het empowerment leunt aan tegen het concept ontplooiing. Empowerment verbindt individueel welzijn met de bredere sociale en politieke context en gaat voor een solidaire samenleving met gedeelde verantwoordelijkheden bij het oplossen van sociale problemen (Van Regenmortel, 2008). Spierts (1999) benoemt drie wezenlijke aspecten van empowerment. Ten eerste de interactionistische aard, empowerment doet men niet alleen, interactie is een voorwaarde. Ten tweede het procesmatige karakter, enkel al doende krijgen mensen greep op het eigen leven. Ten slotte de autonomie, weliswaar begrensd in en ondersteund door haar verbondenheid met anderen en de bredere samenleving. Door deze relationele invulling van autonomie bij empowerment wordt de mythe van onafhankelijkheid doorbroken. Empowerment is een ruimer concept en gaat in tegen de radicale liberale opvatting over autonomie dat men zo los mogelijk moet staan van sociale verbanden. Duyvendak (Van Regenmortel, 2008) onderstreept dat mensen juist dankzij sociale verbanden sterker kunnen worden.

Meervoudigheid van empowerment

Het aspect 'power' kent in de term empowerment een dubbele betekenis, namelijk van 'macht' en van 'kracht' (Van Regenmortel, 2002). Deze verschillende duidingen kunnen worden gelinkt aan de verschillende niveaus of dimensies van empowerment. Jacobs (2005) en haar collega's hanteren de term 'kracht' voor het individuele en collectieve niveau en gebruiken 'macht' voor de bredere politiek-maatschappelijke dimensie. Op individueel niveau duidt dit op 'power from within' (kracht van binnenuit) met onder meer het aanspreken van eigen kwaliteiten, het ontwikkelen van vaardigheden met toename van zelfbewustzijn, zelfvertrouwen, enzovoort. Op collectief vlak gaat het om het aanwenden van krachtbronnen in de eigen omgeving: sociale steun van familie, vrienden of burens, religieuze of spirituele bronnen, groepsgebonden rituelen en gebruiken, enzovoort. Dit wordt aangeduid als 'power with', verwijzend naar de kracht van zelforganisatie, het delen van verhalen en samenwerking in de zingeving aan het bestaan en het nastreven van doelen. Op het breder politiek-maatschappelijk niveau gaat het wel om 'macht', met name de macht om veranderingen door te voeren op een vlak dat breder reikt dan het eigen leven zoals het veranderen van vooroordelen, betere toegankelijkheid van voorzieningen en hulpbronnen en het beïnvloeden van wet- en regelgevingen. De twee voorgaande krachtdimensies dragen bij aan deze derde machtsvorm, geduid als 'power to' (Van Regenmortel, 2008).

Empowerment moet leiden tot een volwaardige deelname aan de samenleving. Het gaat dus om het wegwerken van een achterstand. Daarnaast is het van belang om extra aandacht te besteden aan sociale netwerken van hulpvragers en deze te versterken, te herstellen, of nieuwe aan te boren. Voorts is presentie (aanwezigheid en nabijheid) met respect voor autonomie en partnerschap een voorwaarde volgens Baart (Driessens & Van Regenmortel, 2006, Van Regenmortel, 2008a, 2008b). Baart ziet aandacht als een ontmoeting, waarbij nabijkomen mogelijk is. Een van methodische kenmerken van de presentietheorie is openheid: niet hulpverleners, maar bijvoorbeeld mee klussen en samen foto's kijken. Daarmee zijn presentie en interventie verweven. Maar eerst en vooral achting van de gelijkwaardigheid van de relatie, openheid voor

anders zijn en respect voor autonomie. Het gaat het er dus om, dat mensen sterker worden in hun eigen kracht, anderzijds het sterker maken van organisaties (Spierts, 1999).

Link naar onderzoek

Ten aanzien van empowerment kan geconcludeerd worden dat empowerment kan bijdragen aan het bekrachtigen van het nastreven van deze persoonlijke doelen. Zowel binnen maatschappelijke context als binnen organisatiecontext staan begrippen als zelfverwezenlijking, het benutten van talenten en capaciteiten, eigen verantwoordelijkheid en ook het begrip empowerment volop in de belangstelling. Empowerment kan een intrinsieke motivatie zijn. De versterking van intrinsieke motivatie kan bewerkstelligd worden door externe factoren zoals met hulp van professionals of andere belangrijke personen in de omgeving. Door extrinsieke hulpbronnen kan iemand mogelijk intrinsiek gemotiveerd raken. In het onderzoek wordt empowerment betrokken in een vragenlijst als onderdeel of mensen gemotiveerd zijn om naar een ontmoetingsplek te komen omdat ze empowered worden.

1.3.4 Extrinsieke motivatie factoren

In deze paragraaf worden de factoren die mensen extrinsiek kunnen motiveren beschreven. De volgende factoren worden in deze paragraaf beschreven. De invloed van professionals op extrinsieke motivatie, vrijwilligers, geografische factoren, aanbod van faciliteiten en landelijke wetgeving en gemeentelijk beleid.

1.3.4.1 Professionals

‘Kwetsbare mensen’ zijn doorgaans in beeld bij een zorg- en welzijnsorganisatie. Vanuit hun positie hebben professionals mogelijk dus ook invloed op de motivatie van mensen om keuzes te maken. Beloning en straf kunnen door een professional worden ingezet om gedrag van een cliënt te beïnvloeden en te veranderen. Beloning en straf wordt hieronder allereerst beschreven aan de hand van de theorie van Thorndike en het operant conditioneren van Skinner. Vervolgens wordt beschreven hoe de professional beloning en straf kan inzetten om gedrag te veranderen en zo extern invloed te hebben op motivatie. Daarnaast staat de invloed van de houding van de professional om moeilijk te bereiken cliënten beschreven.

Beloning en straf

Edward Thorndike formuleerde de ‘wet van het effect’. Gedrag, ook wel een respons genoemd, zal in frequentie toenemen als het gevolgd wordt door een prettige gebeurtenis. Een persoon heeft een associatie geleerd tussen gedrag en consequentie. Wanneer iemand wordt geprezen door een ander voor zijn gedrag, zal diegene dat gedrag vaker laten zien. Gedrag zal echter afnemen wanneer het vertoonde gedrag gevolgd wordt door een onprettige gebeurtenis of wanneer het gedrag genegeerd wordt (Rigter, 2008). Thorndike veronderstelde dat gedrag toevallig wordt aangeleerd door trail and error, vallen en opstaan. Wanneer geleerd gedrag niet meer door consequenties gevolgd wordt, zal het worden afgeleerd (Rigter, 2008).

Skinner zet de theorie van Thorndike voort. Hij gebruikt de ‘wet van het effect’ van Thorndike en baseert daarop zijn eigen theorie, operant conditioneren. Skinner maakt onderscheid tussen verschillende soorten consequenties. Hij noemt prettige, onprettige of geen consequenties. Hij noemt ook verschillende manieren waarop de consequenties op het gedrag volgen. Daarbij is van belang dat degene die de consequentie ondergaat bepaald of de consequenties die op het gedrag volgen prettig of niet-prettig zijn (Rigter, 2008). Rigter beschrijft vier wijzen waarop een consequentie kan worden ingezet of ervaren door de ander. Ten eerste zijn dat *positieve beloningen*, een aangenaam gevolg wordt toegediend. Dit wordt gedaan door de ander iets te geven, bijvoorbeeld geld. Ten tweede kan een *negatieve beloning* worden gegeven, een onaangenaam gevolg wordt weggenomen. Ten derde kan een *positieve straf* worden gegeven, een onaangenaam gevolg wordt toegediend, bijvoorbeeld een corrigerende tik. En tot slot kan een *negatieve straf*, een aangename stimulus wordt weggenomen, worden gegeven (Rigter, 2008). Hierbij moet gedacht worden aan het inhouden van zakgeld bij jongeren.

Een professional kan systematisch beloning en straf inzetten om het gedrag van een cliënt te beïnvloeden. De professional doet dit door een bepaalde gedragslijn uit te zetten, waarop beloning en straf wordt ingezet. Voor de professional is het belangrijk om helder te hebben wat het gedragsdoel is van de cliënt en welke gevolgen van het gedrag als belonend of straffend zullen worden ervaren door de cliënt. Hierbij is ook bekend dat beloning en straf meer kans van slagen heeft wanneer de cliënt min of meer afhankelijk is van zijn begeleider. De aard van beloningen hangen nauw samen met de persoon van de cliënt. Een beloning kan door iemand aandacht te geven, bijvoorbeeld door je te verdiepen in interesses van de cliënt. Een beloning kan ook zijn dat iets wordt toegestaan, bijvoorbeeld het draaien van muziek die de cliënt leuk vindt (Kloppenburger, 1999). Naast de invloed die professionals hebben op het gedrag kan de reactie van anderen ook een belonend of straffend effect hebben op een cliënt. Een vriendelijke, bezorgde reactie kan zeer belonend werken. Maar ook een reactie op een verwijtende toon kan de cliënt als bekrachtiging ervaren, vanwege de aandacht die er aan hem wordt geschonken (Kloppenburger, 1999).

Gevoelens bij de cliënt van onbehaaglijkheid, onzekerheid en angst kunnen vormen zijn van straf. Vermijden van omstandigheden waarin deze gevoelens optreden, wordt door een mens ervaren als een opluchting, en is dus een beloning. Het vermijden van de onaangename situatie die de gevoelens opwekt, zorgt ervoor dat die gevoelens blijven bestaan. Dit kan leiden tot het uitbreiden van de onaangename situatie naar gebieden die er niets mee te maken hebben. Mogelijk kan dit vermijdingsgedrag de persoon meer hinder op gaan leveren dan de oorspronkelijke gebeurtenis (Kloppenburger, 1999). Bovenstaande kan worden gekoppeld aan de tweede behoefte die Maslow beschrijft, de behoefte aan zekerheid, veiligheid en stabiliteit. Door een onbehaaglijke situatie te vermijden wordt iemand beloond. Dit betekent dat beloning en straf ook invloed kunnen hebben op de behoefte van mensen.

Mensen leren meer van belonen dan van straffen. Straffen kunnen onbedoelde effecten hebben die de verhoudingen verslechteren en het nagestreefde resultaat juist minder bereikbaar maken. Er kan verbittering en rancune ontstaan tegenover de straffende instantie of persoon. Gewenst gedrag belonen is effectiever dan ongewenst gedrag bestraffen (Rivas, 2007). Volgens Rietdijk (2009) is belonen veel aandacht geven op het moment dat het gewenste gedrag wordt vertoond. Door een beloning krijgt iemand verantwoordelijkheid. Door de dwang weg te nemen, kan iemand trots zijn op zijn prestaties. Mensen krijgen een intrinsieke motivatie als zij willen in plaats van moeten. In dat geval heeft een extrinsieke motivatie, de beloning, effect op de intrinsieke motivatie van iemand.

Houding van de sociale professional

Theorie over de houding van professionals ten opzichte van kwetsbare zorgvragers wordt beschreven in de methode outreachend werken van Van Doorn. Ook Andries Baart schrijft over de houding van de professional. Van Doorn (2009) beschrijft de methode outreachend werken als een houding die werkt bij het benaderen van kwetsbare burgers. Erop af of outreachend werken is een methode die professionals kunnen inzetten in het werken met kwetsbare mensen, die moeilijk te bereiken zijn voor de hulpverlening. Uit de evaluatie van tien organisaties voor maatschappelijk werk die experimenteerden met outreachend werken, bleek dat het gros van de cliënten die ongevraagd huisbezoek hadden gekregen daar positief op reageerde. Voorwaarde daarbij is wel dat de professional zich respectvol opstelt tegenover de zorgvrager, de zorgvrager met een open houding tegemoet treedt, zijn zorgen uitspreekt en zoekt naar wat die ander nodig heeft, zonder vooringenomen of vooroordelen te hebben. De outreachend werker moet de cliënt bij elke volgende stap betrekken door toestemming te vragen, om zo de regie bij de cliënt te houden (van Doorn, 2009). Wijntuin (2009) beschrijft de attitude die een professional helpt in de benadering van mensen die eenzaam zijn of geïsoleerd leven. De professional moet aansluiten bij de leefwereld van de cliënt, prestatiegericht werken in de directe omgeving van de doelgroep, werken aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de cliënt en kleine doelen stellen in het contact.

Baart (2010) beschrijft dat er een hoge kans op mismatches bestaat in de professionele hulpverlening waar gewerkt wordt met vraaggerichtheid en vraagsturing. Professionals zijn gebonden aan protocollen, methodieken en huisregels die weinig flexibiliteit geven. Haastig moeten werken en zich niet geheel open stellen, kunnen oorzaken zijn van de professionals voor mismatches. Dit brengt aanzienlijk leed toe aan mensen die aangewezen zijn op hulp en steun van die professionals.

In het rapport van Movisie doen Penninx en Sprinkhuizen (2011) onderzoek naar de mogelijke rol van de professional Social Work in de participatiesamenleving. In het rapport staat beschreven dat de professional een belangrijke rol heeft in het helpen ontwikkelen, opzetten en ondersteunen van krachtbronnen, zoals een activiteitencentrum, in de samenleving. Social Workers kunnen daar werken aan het opbouwen van sterke gemeenschappen, herstellen van verbroken verbindingen tussen mensen onderling en tussen mensen en hun leefomgeving. Binnen een sociaal domein kunnen kwetsbare bewoners zich prettig voelen, contacten opdoen, sociale steun krijgen en geven.

Link naar het onderzoek

Uit de theorie die hierboven beschreven staat over professionals blijkt dat beloning bij het zien van gewenst gedrag door het geven van aandacht aan iemand effectiever is dan straf geven. Niet alleen een professional kan beloning geven, maar ook andere betrokkenen kunnen beloning geven in de vorm van aandacht. Motivatie in de vorm van beloning of straf komt van buitenaf, dus valt beloning en straf onder extrinsieke motivatie, die aan kan zetten tot gedrag. Aandacht van andere mensen is een van de behoeften die Maslow beschrijft. Extrinsieke motivatie in de vorm van aandacht zal dan omgezet worden in intrinsieke motivatie wanneer iemand op zoek is naar contacten en positieve bekrachtiging. De mate waarin iemand beloning ervaart in de vorm van aandacht en contact door professionals of medebezoekers zal worden meegenomen in dit onderzoek.

Uit bovenstaande literatuur blijkt ook dat de attitude van de professional in de benadering van mensen die eenzaam zijn of geïsoleerd leven vraagt om basisprincipes. De professional hoort aan te sluiten bij de belevingswereld van de cliënt, betrokken te zijn door activiteiten te ondernemen binnen de leefwereld van de cliënt, een vertrouwensband op te bouwen door bereidwilligheid te tonen om de cliënt te ondersteunen in zijn behoeften en kleine doelen te stellen. Zoals beschreven staat in paragraaf 1.3.3.1 Maslow speelt de professional een belangrijke rol in het motiveren van mensen om deel te nemen binnen ontmoetingsplek De Matenhof. In het onderzoek wordt daarom de beleving van bewoners over de houding van de professional meegenomen.

1.3.4.2 Vrijwilligers

In deze paragraaf wordt ingegaan op de bijdrage die het verrichten van vrijwilligerswerk kan geven aan kwetsbare mensen. Vervolgens wordt beschreven welke bijdrage die vrijwilligers kunnen leveren aan motivatie bij de mensen uit de doelgroep.

Vrijwilligerswerk is een wederkerige afspraak om te participeren. Voor mensen met een Wwb-uitkering is vrijwilligerswerk een manier om een bijdrage te leveren aan de samenleving. Dit kan leiden tot het hervinden of versterken van de eigen kracht. Activiteiten vergroten het zelfvertrouwen van de mensen die iets terug kunnen doen (Gemeenteraad Apeldoorn, 2013).

Doorgaans hebben vrijwilligers taken zoals boodschappen doen of het begeleiden van zorgvragers naar een arts (Struijs, 2006). Tijd en persoonlijke aandacht zijn een meerwaarde van vrijwilligers. Vrijwilligers onderscheiden zich van professionals door persoonlijke inzet, waar laagdrempeligheid uit voortkomt.

Vrijwilligers staan in een andere verhouding tot een zorgvrager dan professionals (Machielse, 2013).

Werken met vrijwilligers wordt door de presentietheorie aangeraden. Van Beek, voorvrouw van de Eigen Kracht Centrale, beaamt in een interview in sociale samenlevingsvraagstukken (2013) dat wanneer mensen naar elkaar omkijken zij meer aandacht geven dan een professional kan doen, die is meer afstandelijk. Het woord vrijwilliger zegt al dat er sprake is van een bewuste keuze voor informele zorg. Deze zorg wordt vaak

gemotiveerd vanuit bewogenheid met de ander. Een groep vrijwilligers vormt de spiegel van de maatschappij. Het is een kans om in aanraking te komen met mensen die geen hulpverlener zijn of lotgenoot zijn (Hoogland, 2011). Het inzetten van mensen die bekend zijn met de doelgroep of uit dezelfde doelgroep afkomstig zijn, is een effectieve strategie voor het benaderen van de moeilijkst bereikbare groepen. Het inzetten van mensen uit de eigen doelgroep biedt de mogelijkheid groepen te benaderen die zich vrij afzijdig houden van de samenleving (Wijntuin, 2009).

In de praktijk blijkt dat mensen die gedurende langere tijd geïsoleerd leven en daarnaast problemen ervaren op andere levensdomeinen moeilijk toegankelijk zijn voor hulpverleners. Onderzoek wijst uit dat professionals moeite hebben met het vinden van vrijwilligers die de kennis en vaardigheden hebben om toegang te krijgen tot deze personen om vertrouwen te winnen en een relatie op te bouwen. Daarnaast zijn de meeste vrijwilligers niet bereid om te investeren in een langdurig commitment. Vrijwilligers moeten zich kunnen inleven in de situatie van de cliënt die geïsoleerd leeft en de betekenis van de situatie voor de cliënt kunnen begrijpen (Machielse, 2013).

Als gekozen wordt voor de inzet van vrijwilligers voor een wijkproject bestaat de mogelijkheid dat men aanloopt tegen bepaalde obstakels. Wijkbewoners in een omgeving die vrijwilliger zijn, doen dit graag in andere wijken. Mensen kiezen hiervoor omdat de sociale controle ervoor kan zorgen dat een buurman verwacht dat ook zijn tuin wordt bijgehouden door de vrijwilliger die tuinman is. Schaamte en angst voor sociale controle spelen ook een rol. 'Niet iedereen wil dat buurtgenoten zien dat iemand uit de buurt inspringt' (Linders, 2013). De Jager-Vreugdenhil en Kwekkeboom (2009) hebben in Zwolle een onderzoek gedaan naar welke informele aandacht, hulp en zorg er van burens aan elkaar gegeven wordt. Zij concluderen dat het aanbod aan informele aandacht, hulp en zorg groter is dan de vraag. De Jager-Vreugdenhil wijst op de belemmeringen aan het stellen van de vraag bij de hulpbehoevende. Geïnterviewde personen uit de wijken die onderzocht zijn, gaven aan bereid te zijn om burens te ondersteunen, maar gaven tevens aan dat zij bij structurele ondersteuning vonden dat professionele hulp ingeschakeld moet worden.

Link naar het onderzoek

Concluderend uit bovenstaande literatuur blijkt dat de inzet van vrijwilligers in de zorg- en hulpverlening een laagdrempelig contact is voor een zorgvrager. Een vrijwilliger heeft tijd voor een zorgvrager en kan aandacht geven. Voor het onderzoek wordt meegenomen of de inzet van vrijwilligers bijdraagt aan de motivatie van bezoekers om wel of niet te komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. Daarin wordt meegenomen of bezoekers het belangrijk vinden dat vrijwilligers bekend zijn met hun doelgroep. Het inzetten van vrijwilligers die bekend zijn met een doelgroep waar iemand toe hoort kan namelijk helpend zijn voor de benadering van moeilijk te bereiken mensen. Doordat vrijwilligers een laagdrempelig contact hebben kunnen zij invloed hebben op de motivatie. Maar ook de mate waarin vrijwilligers tijd en aandacht kunnen geven aan bezoekers van ontmoetingsplek De Matenhof wordt meegenomen in het onderzoek.

1.3.4.3 Geografische factoren

Uit literatuuronderzoek is gebleken dat geografische factoren, extrinsiek, bijdragen aan de motivatie van de doelgroep om te participeren in de samenleving. Hierbij valt te denken aan de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de publieke voorziening, aan de mate waarin iemand uit de doelgroep zich veilig voelt in zijn eigen omgeving en in de mate waarin gebruik gemaakt wordt door de doelgroep van de geografische factoren, zoals van de kerk en het dorp, om sociale contacten aan te gaan en te onderhouden.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Volgens een evaluatie van de Wmo die uitgevoerd is door het Sociaal en Cultureel Planbureau (2008) zijn de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van collectieve voorzieningen en de openbare ruimte belangrijke voorwaarden voor participatie. Aan de mensen met een beperking, die niet expliciet wordt beschreven, is gevraagd of zij zich belemmerd voelen in de besteding van hun vrije tijd. De belemmeringen

worden ervaren in het vervoer, de toegankelijkheid van gebouwen, de openbare ruimte en in kortingen van de faciliteiten. De faciliteiten met betrekking tot de motivatie van de doelgroep staat beschreven in paragraaf '1.3.4.4 aanbod faciliteiten'. Zoals beschreven staat in de evaluatie, wensen mensen met een ernstige beperking vaker dan mensen met een matige beperking dat gebouwen en de openbare ruimte toegankelijker worden gemaakt (De Boer, 2006). Bij het betreden van een openbare ruimte kunnen losse tegels, steile hellingen en/of drempels ervoor zorgen dat mensen met een lichamelijke beperking belemmeringen ervaren (Cardol et al., 2006). Volgens Stikker (Overkamp, 2008) wordt mobiliteit als een belangrijke voorwaarde gezien voor integratie van mensen met een beperking in de samenleving. Deze mobiliteit kan de afstanden overbruggen tussen hun huis en collectieve voorzieningen die niet zonder hulp door professionals vanzelfsprekend is.

Toename welvaart en mobiliteit

Volgens Machielse (2006) zijn mensen door de toenemende welvaart en mobiliteit losser komen te staan van sociale verbanden zoals het dorp, de kerk, buurt en verenigingen. Het is niet meer vanzelfsprekend dat iemand hierbij betrokken wordt. Deze factor door de inrichting van de maatschappij kan voor een sociaal isolement zorgen van kwetsbare burgers. Van een ieder in de samenleving wordt verwacht dat zij zelf actief sociale verbanden opzoeken en onderhouden. Echter lopen mensen met beperkte sociale vaardigheden, beperkte zelfverzekerdheid en sociale angst in de moderne samenleving hierdoor een verhoogd risico op sociale uitsluiting en eenzaamheid.

Link naar het onderzoek

Vanuit de theorie over de geografische factoren kan geconcludeerd worden dat hierin verschillende factoren kunnen bijdragen aan de beweegredenen van de doelgroep om wel of niet te participeren in de samenleving. Hierbij is er gekozen om in uitvoering van het onderzoek na te gaan of de mate waarin de doelgroep de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de collectieve voorziening, de toename en mogelijkheid tot gebruik van mobiliteit, de veiligheid en de sociale verbanden in de wijk ervaren, daadwerkelijk bijdragen aan de motivatie om wel of niet te komen naar ontmoetingsplek De Matenhof.

1.3.4.4 Aanbod faciliteiten

Uit literatuuronderzoek is gebleken dat het aanbod van faciliteiten mogelijk kan bijdragen aan de motivatie van de doelgroep. In deze paragraaf wordt beschreven wat de invloed van de kosten die verbonden zijn aan het meedoen aan deze faciliteiten heeft op de motivatie. Tevens wordt de aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof beschreven.

Uit het onderzoek 'Participatie' dat gedaan is door Vijf master-studenten Organisationswetenschappen aan de universiteit van Tilburg (2008) is gebleken dat ouderen, die ook horen in de doelgroep, een motief heeft die door hen als hinderlijk wordt ervaren wanneer er gesproken wordt over participatie, namelijk het gebrek aan uitdaging in het aanbod. Wanneer dit gebrek aan uitdaging aanwezig is, kan het zijn dat zij geen zin meer hebben om te participeren.

Voor het deelnemen aan faciliteiten moet ook gekeken te worden naar het inkomen van de doelgroep. Mensen met een lager inkomen wensen vaker dan mensen met een hoger inkomen dat er kortingen worden gegeven op het aanbod van faciliteiten. Daarnaast was een uitkomst dat ouderen minder vaak kortingen om deel te nemen aan het aanbod wensen dan jongeren. Zoals De Boer (2006) aangeeft, kan dit te maken hebben met het feit dat ouderen minder behoefte hebben om actief te zijn dan jongeren. Tevens geven De Klerk & Schellingerhout (2006) aan dat dit te maken kan hebben dat ouderen met een beperking financieel gemiddeld meer te besteden hebben dan jongeren met een beperking.

Binnen ontmoetingsplek De Matenhof zijn drie vormen van voorzieningen gerealiseerd. Ten eerste de diensten, voorbeelden hiervan zijn: inloop spreekuren door de verschillende meewerkende organisaties zoals MD-

Veluwe en in de toekomst ook WMO-sprekuren. Ten tweede worden activiteiten georganiseerd binnen de ontmoetingsplek. Deze activiteiten zijn gericht op 'ontmoeting' en 'vaardigheden aanleren'. Ontmoeting geeft mensen betekenis. Voorbeelden van activiteiten binnen ontmoetingsplek De Matenhof zijn; een eetcafé waar mensen samen kunnen eten, koffieochtend voor ouders en er is mogelijkheid om deel te nemen aan een wandelgroep. Tot slot zijn er de voorzieningen die zijn opgezet naar aanleiding van talenten van mensen, die in de uitvoering van activiteiten hun talenten kunnen inzetten. Een voorbeeld hiervan is de naai- en herstelgroep, waar mensen kleding herstellen wanneer iemand dat aanlevert. Deze voorzieningen zijn ontstaan naar aanleiding van het peilen van de behoeften van mensen uit de wijk en een selectie van begeleidingstaken, die achter de voordeur plaatsvinden, die collectief aangeboden kunnen worden.

Daarbij zijn de nodige faciliteiten gerealiseerd die het aanbod van de ontmoetingsplek ondersteunen. Er zijn in de woning onder andere verschillende computers beschikbaar voor het vinden van informatie, waar tijdens het spreekuur gebruik van gemaakt kan worden. Ook is er een keuken die gebruikt kan worden voor het eetcafé en het aanbieden van een kopje koffie/thee. De woning heeft vier ruimtes. De woonkamer en keuken zitten aaneengesloten. Daarbij is er een badkamer/toilet en twee spreekkamers.. De ontmoetingsplek is een tussenstation voor mensen om aansluiting te vinden in de samenleving en waar contacten kunnen ontstaan die van betekenis zijn voor mensen. Het werk in de ontmoetingsplek is voor vrijwilligers (de meedoen-plekken) een tussenstation naar een reguliere baan/werkplek, waarin iemand weer deelneemt aan de samenleving, onder de mensen is en het gevoel heeft er weer toe te doen. Daarnaast is het werk in de ontmoetingsplek een tegenprestatie voor de mensen met een bijstandsuitkering.

Link naar het onderzoek

Uit de theorie over het aanbod van faciliteiten met betrekking tot de motivatie van de doelgroep kan de conclusie getrokken worden, dat het van groot belang is dat het aanbod daadwerkelijk aansluit bij de wensen en behoeften van de doelgroep. Sluit het aanbod hierop niet aan, dan kan dit ervoor zorgen dat de doelgroep niet uitgedaagd wordt en dus ook niet meedoet. Daarbij kunnen de kosten die het aanbod met zich meebrengen ook een rol spelen in het wel of niet meedoen aan het aanbod van faciliteiten. Vanuit deze conclusie zal bekeken worden in hoeverre deze factoren die voortkomen uit het aanbod van faciliteiten meespelen in de motivatie van de doelgroep waarop ontmoetingsplek De Matenhof zich richt en of er mogelijk andere factoren aanwezig zijn met betrekking tot het aanbod.

1.3.4.5 Landelijke wetgeving en gemeentelijk beleid

In deze paragraaf wordt beschreven welke veranderingen er rond de landelijke wetgeving en gemeentelijk beleid plaatsvinden. Vervolgens wordt er een toespitsing gemaakt op de gemeente Apeldoorn. Als laatste wordt er ingegaan op de koppeling tussen deze veranderingen en motivatie van mensen.

Landelijke wetgeving

Op het beleidsterrein van zorg en welzijn zijn drie wettelijke kaders van belang: de Wmo, de AWBZ en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Een aantal kabinetsmaatregelen leidt tot een verschuiving tussen deze drie wettelijke kaders. Naast de decentralisatie van AWBZ naar Wmo is ook sprake van de decentralisatie van de Wet op de Jeugdzorg naar de Jeugdwet. Die onderdelen van de AWBZ die betrekking hebben op jeugd verschuiven niet naar de Wmo, maar naar de Jeugdwet (De kracht van de Apeldoorners, 2013).

De invoering van de Wmo betekent een verschuiving tussen de overheid en individuen. Er vindt een ingreep plaats in het zorgstelsel, waardoor eerder gegarandeerde rechten van mensen op professionele ondersteuning vervallen. Met de decentralisatie in 2015 wordt participatie geambieerd. Er wordt een beroep gedaan op de eigen kracht van burgers om zoveel mogelijk te voorzien in eigen ondersteuningsvragen of die van anderen. In de Memorie van toelichting (Mvt) bij de Wmo luidt de eerste zin: *'Samenhangend lokaal beleid om participatie van alle burgers mogelijk te maken en te bevorderen, uitgevoerd dicht bij de burger door een daarvoor goed toegeruste gemeente, is het belangrijkste oogmerk van dit wetsvoorstel.'* (Tweede Kamer, z.d. TK 2004-2005, 30131, nr. 3, p. 1).

Gemeentelijk beleid

Met de decentralisatie van de AWBZ en Participatiewet komt de verantwoordelijkheid voor zorg bij de gemeente te liggen in plaats van bij het Rijk. De compensatieplicht zal vanuit de gemeente opgevuld worden op twee manieren, door algemene- en door maatwerk voorzieningen. *Algemene voorziening*: de gemeenteraad moet in het periodiek vast te stellen plan aandacht besteden aan het treffen van algemene voorzieningen gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid of participatie en het voorzien in de behoefte aan beschermd wonen en opvang. Hiermee wordt geborgd dat op het niveau van de gemeente wordt afgewogen op welke wijze algemene voorzieningen vorm krijgen en voor wie deze geschikt zijn aan de ene kant en welke maatwerkvoorzieningen aan de andere kant moeten worden getroffen voor de cliënten voor wie een algemene voorziening niet toereikend is. (MvT Wmo, 27) De gemeente is vrij in de keuze welke algemene voorziening zij treft. Een algemene voorziening kan ook een volwaardig alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening.

Maatwerkvoorziening: als uit het onderzoek echter blijkt dat de cliënt niet zelf, niet met hulp van anderen of met behulp van algemene voorzieningen, in staat is tot zelfredzaamheid, participatie of beschermd wonen of opvang heeft, moet deze cliënt er zeker van kunnen zijn, dat de gemeente hem ondersteunt. (MvT Wmo, 27).

Gemeente Apeldoorn

De gemeente Apeldoorn kiest voor een integrale cliëntbenadering op alle leefgebieden (wonen, werken, welzijn, zorg en financiën). Een integrale cliëntbenadering kan optimaal vormgegeven worden door een integraal gesprek als er één of meerdere ondersteuningsvragen zijn. Dit gesprek gaat over de genoemde levensgebieden en zo een integrale aanpak krijgen. De ene ondersteuningsvraag heeft mogelijk gevolgen voor een andere ondersteuningsvraag. Dit gesprek zal in opdracht van de gemeente plaatsvinden. Tijdens het gesprek moet duidelijk worden of er direct ondersteuning ingezet kan worden of dat er afspraken worden gemaakt voor een vervolgesprek, eventueel in combinatie met een meer intensieve, langdurige diagnosefase waarvoor specifieke expertise wordt ingezet (De kracht van Apeldoorners, 2013).

In Apeldoorn telt iedere inwoner mee en is naar eigen vermogen zelfredzaam en benut zijn of haar talenten. Apeldoorn doet een beroep op het zelf oplossend vermogen van haar inwoners en hun eigen sociale omgeving. Waar nodig biedt de gemeente ondersteuning aan mensen met (tijdelijk) minder eigen kracht. De ondersteuning wordt vormgegeven zodat de inwoner zelf de regie blijft houden en/of zo snel mogelijk de regie terugkrijgt (indien mogelijk). Deze ondersteuning is laagdrempelig en integraal, gericht op preventie en heeft als uitgangspunt wat iemand kan (De kracht van Apeldoorners, 2013).

Invloed van gemeenten op motivatie om te participeren

De gemeente krijgt in 2015 de hoofdrol in het organiseren van de zorg en welzijn en staan in contact met burgers. Dit verklaart dat de gemeente in dit onderzoek als een externe factor in de motivatie van burgers wordt gezien. Volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is een goede informatievoorziening noodzakelijk voor het slagen van de decentralisatie (VNG, z.d). Dit zal ook bijdragen aan de motivatie van burgers. Movisie stelt dat gemeenten nog niet altijd in staat burgers goed te informeren of te betrekken. Gemeenten willen cliënten en burgers én informeren én betrekken bij de decentralisaties, maar weten niet altijd hoe. Er is nog weinig informatie over de nieuwe doelgroep en kennen deze nauwelijks. Informeren hierna is ook nog een stap te ver aangezien er nog niet duidelijk is hoe de wet eruit gaat zien en over welke middelen de gemeente beschikt. Op deze manier wordt de mogelijkheid voor kwetsbare burgers ontnomen om deze verandering eigen te maken, mogelijk motivatie te ontwikkelen en een houding te bepalen (Movisie, 2014). Hieronder wordt een mogelijke manier beschreven om de informatievoorziening te voorzien die uiteindelijk ook bij zal dragen aan de cliënt. In de eerste plaats dienen gemeenten de cliënten die met begeleiding, de jeugdzorg of de arbeidsintegratie te maken hebben goed te informeren over de komende veranderingen. Die informatie moet tijdig zijn, herhaaldelijk en op diverse manieren. Dit moet ook tijdig gebeuren, zodat cliënten geleidelijk aan de nieuwe situatie kunnen wennen. Herhaaldelijk omdat de materie te ingewikkeld is om in één keer te begrijpen. Op diverse manieren omdat sommige mensen liever schriftelijk geïnformeerd worden,

anderen liever via mondelinge toelichting en weer anderen via een website. Voor de doelgroep die in dit onderzoek staat beschreven is een grote verscheidenheid aan behoeften in informatievoorziening. Mensen met bijvoorbeeld een verstandelijke beperking, psychiatrische stoornis of visuele beperking hebben allemaal afzonderlijk weer andere behoeften in deze informatievoorziening. Er zullen hierin burgers zijn die bijvoorbeeld niet kunnen lezen, moeite hebben met het begrijpen van moeilijke materie of bepaalde begrippen (Movisie, 2014). Een goed passend aanbod hierin zal aansluiten bij de motivatie van mensen om wel of niet te participeren.

Link naar het onderzoek

Landelijke wetgeving en gemeentelijk beleid wordt in het onderzoek gezien als externe factoren die invloed hebben op de motivatie van mensen. De gemeente heeft een regierol en staat in contact met de burgers. Informatievoorziening en de benadering van de burger zijn hierin belangrijke thema's die invloed hebben op de motivatie van mensen. Het zal bijdragen in het uiteindelijk wel of niet participeren van mensen.

1.4 Probleembeschrijving

1.4.1 Behoefteschrijving

De opdrachtgever is geïnteresseerd in de motivatie van mensen met een verre afstand van de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen.

1.4.2 Doelstelling

De opdrachtgever wil weten wat mensen met een verre afstand van de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie motiveert om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. Deze aspecten zullen, naar aanleiding van de theoretische inleiding, inzicht geven in intrinsieke en extrinsieke factoren die de motivatie beïnvloeden. Hieruit kan geconcludeerd worden door wie deze aspecten mogelijk te beïnvloeden zijn en de motivatie om te participeren kan toenemen.

1.4.3 Centrale vraagstelling

Welke factoren dragen bij aan de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

1.4.4 Deelvragen

De onderzoekers hebben de centrale vraagstelling in de volgende deelvragen opgesplitst:

1. Wat heeft mensen intrinsiek gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
2. Wat heeft mensen intrinsiek gemotiveerd om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
3. Wat heeft mensen extrinsiek gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
4. Wat heeft mensen extrinsiek gemotiveerd om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

1.5 Begripsafbakening

De onderzoekers hebben voor dit onderzoek de volgende begrippen gedefinieerd.

Beperking van mensen

Voorwaarden die het aantal mogelijkheden van mensen beperkt.

Extrinsieke motivatie

Extrinsieke motivatie is situatie waarin een activiteit ondernomen wordt op grond van een te bereiken afzonderlijke externe uitkomst.

Intrinsieke motivatie

Intrinsieke motivatie wordt toegewezen aan innerlijke persoonlijke driften en behoeften waardoor een mens gemotiveerd raakt om handelingen te verrichten.

Wijk De Maten

Ontmoetingsplek De Matenhof is opgezet voor de bewoners in de wijk de Maten.
Een plankaart van de wijk is toegevoegd als bijlage, zie bijlage 1.

Motivatie

Beweegredenen die iemand heeft om bepaald gedrag ten uitvoer te brengen.

Ontmoetingsplek

Hiermee wordt door de onderzoekers uitsluitend ontmoetingsplek De Matenhof bedoeld.

Project Talent

Hiermee wordt door de onderzoekers bedoeld Project Talent in zijn geheel in samenwerking met de verschillende organisaties en de daaronder vallende ontmoetingsplekken in Apeldoorn.

Participatiewet

Met de Participatiewet wordt bedoeld een gezamenlijke regeling voor alle mensen die kunnen werken, maar daarbij ondersteuning nodig hebben. In de Participatiewet worden de Wwb, de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een deel van de Wajong samengevoegd (UWV, z.d.).
motivatiemodel over gemaakt.

2. Methode

2.1 Inleiding

In de volgende paragrafen zijn de onderzoeksgroepen, meetinstrumenten, onderzoeksprocedures en de analysemethoden beschreven. Uitgelegd wordt welke kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden zijn gebruikt. Ook is weergegeven hoe de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek geborgd zijn.

2.2 Onderzoeksgroepen en onderzoeksprocedures

In het onderzoek is gebruik gemaakt van het afnemen van enquêtes en interviews. De enquêtes zijn afgenomen bij de mensen die wel en de mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. Daarnaast is gekozen voor een diepte interview met mensen die wel en mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. De enquêtes zijn gericht op het verzamelen van zoveel mogelijk feitelijke informatie. De interviews zijn gehouden ter aanvulling- en verdieping op de enquêtes en zijn gericht op persoonlijke verhalen.

In de komende paragraaf is per onderzoeksgroep beschreven hoe de populatie, de steekproef en de steekproeftrekking tot stand zijn gekomen. Tevens is beschreven op welke manier ervoor gezorgd is de response te verhogen.

2.2.1 Enquêtes met mensen die komen naar ontmoetingsplek De Matenhof

Om zicht te krijgen op de motivatie van mensen om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen, is gekozen om een enquête af te nemen met mensen die deelnemen aan activiteiten en diensten van de ontmoetingsplek. De omvang van de populatie mensen die gedurende een week de ontmoetingsplek bezoekt, ligt tussen de 30 en 34 personen. Deze gegevens waren afkomstig van een van de professionals die betrokken was bij de ontmoetingsplek.

Gekozen is voor een selecte steekproef op basis van zelfselectie. De respondenten zijn geselecteerd op grond van deelname aan diensten en activiteiten binnen ontmoetingsplek De Matenhof in week 18 (2014). De mensen die in week 18 deelnemen aan activiteiten en diensten de ontmoetingsplek zijn door de onderzoekers gevraagd om mee te werken aan het onderzoek door een enquête in te vullen. De onderzoekers zijn gedurende week 18 aanwezig geweest bij alle activiteiten en diensten die in de ontmoetingsplek werden aangeboden. De verwachting was dat de onderzoekers 30 ingevulde enquêtes terug zou krijgen.

Om de response te verhogen, is het onderzoek aangekondigd door de onderzoekers. Dit hebben zij gedaan door aanwezig te zijn tijdens activiteiten en diensten en de bezoekers mondeling op de hoogte te stellen van het onderzoek in week 17. Daarnaast is het onderzoek aangekondigd op de Facebook pagina van de ontmoetingsplek.

2.2.2 Enquêtes met mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof

De onderzoekers wensen ook zicht te krijgen op de motivatie van mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. In het onderzoek is gekozen om de mensen, die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, te benaderen via professionals. De mensen die niet komen naar de ontmoetingsplek, maar daarvoor wel in aanmerking komen, waren bekend bij de professionals die deelnemen aan werkgroep De Matenhof. Deze professionals zijn aangesloten bij verschillende welzijns- en zorgorganisaties. In een vroeg stadium van het onderzoek bleek dat de professionals vanwege de privacy geen adresgegevens konden geven van hun cliënten. Hierop zijn de professionals gevraagd of zij bereid zijn om zelf enquêtes af te nemen met mensen uit hun caseload die niet naar de ontmoetingsplek komen.

De onderzoekers hebben alle professionals uit de werkgroep gevraagd via de e-mail en tijdens een werkgroep overleg om inzichtelijk te maken hoeveel mensen uit de eigen caseload van de professional geen gebruik maken van ontmoetingsplek De Matenhof. Op basis van de reacties van de professionals is de populatieomvang berekend. De populatieomvang van de groep mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof ging, bleek 53 personen te zijn.

De professionals die betrokken zijn bij de werkgroep zijn op de hoogte gebracht van de uitvoering van het onderzoek middels twee brieven (zie bijlage 5 en 6), die van te voren via de e-mail verstuurd waren. In één van die brieven stond beschreven wat de onderzoekers van de professionals verwachtten in het afnemen van de enquêtes met de mensen die niet komen. Ook was hierin opgenomen waar de professionals terecht konden met vragen. De professionals zijn gevraagd om minimaal zes cliënten te enquêteren. En de professionals die minder dan zes cliënten hadden die niet naar de ontmoetingsplek gaan, waren gevraagd om alle cliënten te vragen om een enquête in te vullen. Op basis van deze gegevens was de verwachting dat de onderzoekers 39 ingevulde enquêtes zouden ontvangen.

Om de response te verhogen zijn de enquêtes digitaal naar de professionals gestuurd. Daarnaast waren geprinte versies van de enquêtes voor de professionals af te halen in de ontmoetingsplek. Ook bij deze onderzoeksgroep was de verwachting dat de response werd verhoogd door het face-to-face afnemen van de enquête. Door het inzetten van de face-to-face afname was de verwachting dat de professional bij het lezen van de enquête verheldering van vragen en/of antwoordmogelijkheden kon geven, wat de respondenten kon stimuleren om deel te nemen aan de afname van een enquête. Daarnaast was de verwachting dat de inzet van professionals de respons verhoogd, omdat zij de respondenten al kennen en mogelijk al een vertrouwensband hebben opgebouwd met de respondent. Dit is van belang bij het leggen van contact met mensen die moeilijk te bereiken zijn door hulpverleners, zo bleek uit de theorie in de inleiding van dit rapport.

2.2.3 Diepte-interviews met mensen die een enquête hebben ingevuld

Respondenten die meewerkten aan de enquête konden aangeven of zij wilden meewerken aan een diepte-interview. De enquêtes voor de mensen die wel en niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof werden namelijk afgesloten met de vraag of de respondent bereid was om mee te werken aan een diepte-interview. Op deze manier is een steekproef getrokken op basis van zelfselectie. De respondenten die mee wilden werken is gevraagd hun naam en telefoonnummer op te schrijven. Met hen is in de week na de afname van de enquêtes telefonisch contact opgenomen om een afspraak te maken voor het diepte-interview. Respondenten mochten hun voorkeur uitspreken voor een locatie en voor een datum en tijd. Daarnaast is hen de keus gegeven om een afspraak te maken voor een diepte-interview met de onderzoekers en een professional. Hiervoor is gekozen zodat een diepte-interview wordt afgenomen in een situatie die voor de respondent veilig is. De onderzoekers hebben zich aangepast aan de wens van de respondenten.

2.3 Meetinstrumenten en kwaliteit

In deze paragraaf zijn de gebruikte meetinstrumenten beschreven. Daarnaast wordt de kwaliteit van deze meetinstrumenten beschreven. Daarbij is ook beschreven hoe rekening is gehouden met de betrouwbaarheid en de interne en externe validiteit van het onderzoek.

Voor het verzamelen van de gegevens om de hoofdvraag te beantwoorden is in dit onderzoek gekozen voor zowel een kwantitatief onderzoek, waarvoor enquêtes werden afgenomen, als voor een kwalitatief onderzoek, waarvoor diepte-interviews werden afgenomen. Allereerst zijn enquêtes afgenomen om zoveel mogelijk informatie te verkrijgen, waarmee de hoofd- en deelvragen van het onderzoek beantwoord konden worden. De interviews zijn daarna afgenomen en de informatie uit de interviews is gebruikt ter aanvulling op- en verdieping van de resultaten uit de enquêtes.

2.3.1 Enquêtes

Voor de kwantitatieve dataverzameling is gebruik gemaakt van een enquête. Zoals hierboven is beschreven, zijn de enquêtes afgenomen bij de mensen die wel en bij de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen. Voor mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, is een enquête (zie bijlage 2) opgesteld. En voor de mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen is een enquête (zie bijlage 3) opgesteld. Voor het afnemen van enquêtes was gekozen om van zoveel mogelijk respondenten informatie te verkrijgen

over wat hen motiveert om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. Het afnemen van een enquête draagt bij aan het beantwoorden van de hoofdvraag en deelvragen, zoals die in paragraaf 1.4 'behoeftebepaling' staat beschreven. De vragen in de enquête zijn gebaseerd op de verschillende factoren die in de theoretische inleiding beschreven zijn als factoren die de motivatie van mensen beïnvloeden. Er is gekozen voor het face-to-face afnemen van de enquêtes. Face-to-face enquêtes worden door enquêteurs afgenomen door een vragenlijst voor te leggen aan een respondent en de antwoorden te noteren (Verhoeven, 2011). Hiervoor is gekozen om, bij het beantwoorden van de enquête, zo goed mogelijk aan te sluiten bij de mogelijkheden en beperkingen van de respondenten. De onderzoeker ondersteunde de respondent bij het verhelderen van vragen, wanneer dat nodig was. Voor de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen, namen de betrokken professionals de vragenlijst af met hun cliënten. Bij de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, namen de onderzoekers de enquêtes af. Hier wordt verder op ingegaan onder het kopje steekproef.

Kwaliteit van de enquêtes

Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van een meetinstrument wordt bepaald door de mate waarin een meting onafhankelijk is van toeval (Baarda, 2009). Voor de enquête hebben de onderzoekers de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de resultaten verhoogd door een standaardvragenlijst te maken voor de groep mensen die ontmoetingsplek De Matenhof wel bezoeken en een standaardvragenlijst te ontwikkelen voor de mensen die de ontmoetingsplek niet bezoeken. Deze zijn terug te lezen in de bijlage. Daarnaast is gekozen voor een anonieme verwerking van de enquêtes. Dit vermindert de kans dat de respondenten sociaal wenselijk zullen antwoorden. Hierdoor is de validiteit en de betrouwbaarheid van de resultaten verhoogd (Verhoeven, 2011).

Er is gekozen om professionals in te zetten bij het afnemen van de enquêtes met mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Het inzetten van meerdere afnemers van de enquêtes heeft mogelijk invloed op de betrouwbaarheid van het onderzoek. Verschillen in werkwijze kan invloed hebben op de resultaten. Voorafgaand aan de afname van de enquêtes door de professionals zijn zij daarom ingelicht over de enquêtering. Zij zijn middels een brief (zie bijlage 6) en mondeling, tijdens een vergadering van de werkgroep, geïnformeerd over hun taak tijdens het afnemen van de enquêtes en de vragen die daarin zijn opgenomen. Het face-to-face afnemen van de enquêtes door de onderzoekers en de professionals zorgt ervoor dat de betrouwbaarheid van het onderzoek is verhoogd. Dit gaf namelijk de mogelijkheid om respondenten die moeite hebben met lezen en schrijven of het begrijpen van de vragen en antwoorden te ondersteunen in het invullen van de vragen. Hierdoor is de kans op het maken van fouten verkleind.

Validiteit

De validiteit van een onderzoek wordt bepaald door de mate waarin een onderzoek vrij is van systematische fouten. De betrouwbaarheid die hierboven is beschreven is een voorwaarde voor de validiteit. Met de validiteit wordt bepaald wat de geldigheid van de resultaten inhoudt. Daarin is in dit onderzoek onderscheid gemaakt tussen de interne validiteit en de externe validiteit (Verhoeven, 2011).

Interne validiteit

Met de interne validiteit wordt bepaald of de juiste conclusies getrokken kunnen worden (Verhoeven, 2011). Door in de operationaliseringsfase de vragen voor de enquêtes en de interviews te operationaliseren aan de hand van de hoofd- en deelvragen en de theoretische inleiding is ervoor gezorgd dat de respondenten bevraagd zijn op de juiste onderwerpen. Veranderingen doordat het onderzoek lang duurt, zijn nagenoeg niet van toepassing omdat het onderzoek is uitgevoerd binnen een korte periode van drie weken. Bij de enquêtes en interviews met de doelgroepen bestond de kans dat een testeffect kon optreden omdat respondenten weten dat ze meededen met een onderzoek en daardoor mogelijk anders reageerden op prikkels. Dit kon invloed hebben op de resultaten.

Bij de beoordeling van de externe validiteit wordt nagegaan of de steekproef de juiste afspiegeling vormt van de populatie (Verhoeven, 2011). De verwachting was dat ongeveer 30 enquêtes afgenomen zouden worden met de mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Dit komt overeen met nagenoeg de gehele populatie, aangezien professionals aangeven dat per week gemiddeld 30 personen aanwezig zijn bij activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof. Na uitvoering van de enquêtes bleek dat 29 mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen een enquête hebben ingevuld. Dit komt overeen met de verwachte response. Dat maakt de resultaten van deze groep respondenten representatief.

Daarnaast was de verwachting dat ongeveer 39 enquêtes afgenomen zouden worden door de professionals bij de mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Na uitvoering van het onderzoek bleek dat 14 respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen een enquête hebben ingevuld. Deze response is een derde van de verwachte response. Dit is voldoende voor de representativiteit van de gegevens.

De resultaten van de enquêtes zullen leiden tot conclusies over de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. Met de resultaten van dit onderzoek worden geen uitspraken gedaan die betrekking hebben op andere ontmoetingsplekken.

Begripsvaliditeit

De begripsvaliditeit heeft betrekking op de meetinstrumenten die in het onderzoek worden genoemd. Er is nagegaan of datgene is gemeten dat de onderzoekers wilden weten (Verhoeven, 2011). Het begrip motivatie is een lastig begrip om te definiëren. Daarom hebben de onderzoekers ervoor gekozen om in paragraaf 1.3.2 het begrip 'motivatie' te verhelderen. Om dit te verhelderen is gekozen om motivatie onder te verdelen in intrinsieke en extrinsieke motivatie. Op deze manier is het begrip uiteen getrokken in allerlei factoren die ondergebracht zijn onder intrinsieke of extrinsieke motivatie. Vervolgens is in de uitvoering van het onderzoek bevraagd op deze factoren die invloed hebben op motivatie. In de verwerking van de resultaten zijn de factoren weer verbonden aan de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen.

2.3.2 Diepte-interviews

In een enquête kunnen mensen beperkt hun eigen mening geven. Om toch ruimte te bieden aan de eigen invulling van de respondenten is gekozen om een diepte-interview te houden, ter aanvulling op de informatie die is verkregen uit de enquêtes.

Om antwoord te krijgen op de hoofd- en deelvragen die beschreven staan in paragraaf 1.4

'probleemomschrijving' is gekozen voor het afnemen van diepte-interviews. In diepte-interviews zijn de respondenten gevraagd naar voor hen achterliggende motieven om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. De mogelijkheid bestaat dat gevoelige onderwerpen aangesneden worden. De beleving van de respondent staat centraal (Verhoeven, 2011). In het onderzoek naar de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek De Matenhof te gaan, hebben de onderzoekers informatie verkrijgen van respondenten over hun motieven. Met een ongestructureerd diepte-interview krijgen respondenten de ruimte om hun ervaringen, meningen, motieven te delen. Er is gevraagd naar het verhaal van de respondenten achter hun concrete gedrag (het wel of niet komen naar de Matenhof). In de interviews is gewerkt met een topiclijst (zie bijlage 4). De informatie uit de interviews is gebruikt om verdiepende informatie te krijgen van de respondenten over wat hen wel of niet motiveert om naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan.

Kwaliteit van de interviews

Betrouwbaarheid

Het gebruik van opnameapparatuur heeft de betrouwbaarheid van de interviews verhoogd. Hierdoor is het interview terug te luisteren en is de verwerking van het interview vrij van eigen interpretaties van de onderzoeker die het interview uitwerkt. De respondenten zijn gevraagd om hiervoor toestemming te geven. Daarnaast zijn tijdens het interviews geen professionals of andere bezoekers van de ontmoetingsplek aanwezig geweest. Dit vermindert de kans op wenselijke antwoorden (Baarda, 2007).

Validiteit

De validiteit van het interview is verhoogd doordat de antwoorden die worden gegeven op de vragen kunnen worden vergeleken met de antwoorden van de respondenten op de vragen in de enquêtes. Het naast elkaar leggen van deze methodes en analyseren op overeenkomsten van de antwoorden verhoogt de validiteit van de antwoorden (Baarda, 2007)

2.4 Analysemethoden

Zoals aangeven, zijn er enquêtes en interviews afgenomen bij de mensen die wel en die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Hieronder zal de analysemethode van de enquêtes en interviews worden toegelicht.

De enquêtes van de mensen die wel en niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen zijn apart van elkaar geanalyseerd met behulp van het programma SPSS statistics 20 (SPSS). De tabellen en grafieken zijn gemaakt in het programma Microsoft Office Excel aan de hand van de gegevens en berekeningen uit SPSS. Open antwoorden zijn verwerkt middels het programma Microsoft Office Excel en gelabeld aan de hand van het programma Microsoft Office Word.

De interviews zijn volledig uitgewerkt in het programma Microsoft Office Word middels een voicerecorder. Deze interviews zijn vervolgens doorgenomen om stukken tekst te selecteren die iets zeggen over hetzelfde thema. Vervolgens zijn aan de hand van deze selecties labels gemaakt. Deze geselecteerde tekst is vervolgens onder het bijhorende label gezet in een schema. Hierin is zoveel mogelijk gewerkt met citaten van de respondenten. Bij het analyseren van de resultaten zijn deze gegevens als aanvulling gebruikt op de enquêtes.

3. Resultaten

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk van het onderzoeksrapport staan de resultaten van de uitgevoerde dataverzamelingsmethoden beschreven. Zoals beschreven is in paragraaf 2 'Methode' is gekozen voor het afnemen van enquêtes en interviews. Met interviews wordt aanvullende informatie verkregen van de respondenten over de reden dat zij wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen.

In paragraaf 3.2 'Methodische verantwoording' staat beschreven welke ervaringen de onderzoekers hebben gehad bij het afnemen van de enquêtes en de interviews. Vervolgens staat in paragraaf 3.3 beschreven welke resultaten uit de dataverzamelingsmethoden, met de mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, naar voren zijn gekomen. In paragraaf 4.3 zijn de resultaten van de dataverzamelingsmethoden met de mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen.

3.2 Methodische verantwoording

3.2.1 Respons

Alle mensen die in week 18 deelnamen aan activiteiten of diensten in ontmoetingsplek De Matenhof zijn door de aanwezige onderzoekers gevraagd of zij bereid waren om mee te werken aan het onderzoek door een enquête in te vullen. Zoals beschreven is in hoofdstuk 2 zijn in deze week 29 enquêtes afgenomen met mensen die wel naar activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof komen. De non-response bij de mensen die naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, kwam voornamelijk voor bij de activiteit 'creatieve handen'. De onderzoekers vermoeden dat de non-response te maken heeft met de leeftijd van de deelnemers van deze activiteit. Deze deelnemers zijn ongeveer tussen 8 en 17 jaar oud. De onderzoekers vermoeden dat de non-response van enkele andere mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen te maken heeft met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal bij de respondent.

De response komt overeen met de steekproef zoals die is beschreven in het onderzoeksplan. De response sluit nauw aan bij de verwachtingen.

De mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen zijn door hun persoonlijk begeleider gevraagd om mee te werken aan het onderzoek door een enquête in te vullen. Er zijn 14 ingevulde enquêtes teruggekomen. Dit is dus minder dan de verwachting was. Bij het opstellen van de verwachte response is door de onderzoekers geen rekening gehouden met het feit dat mogelijke respondenten niet mee willen werken met het onderzoek. De ontvangen response komt uit op een derde van de verwachte respondenten. Hiermee is voldaan aan het minimale percentage om conclusies te kunnen trekken uit de resultaten van de mensen die niet komen naar de ontmoetingsplek.

De onderzoekers hebben ervoor gekozen om de resultaten van de enquêtes van de mensen die wel en niet naar de ontmoetingsplek komen naast elkaar te leggen en conclusies te trekken.

In week 19 zijn twaalf interviews afgenomen met de mensen die hadden aangegeven dat zij wilden meewerken aan een interview. Zeven interviews zijn afgenomen met mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof gaan. Vijf interviews zijn afgenomen met mensen die niet naar de ontmoetingsplek gaan. Daarnaast zijn twee interviews niet doorgegaan, omdat de respondenten zich af hebben gemeld. Voor de interviews was de steekproef gesteld op vijf interviews met mensen die wel komen naar ontmoetingsplek De Matenhof en vijf interviews met mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. De response voldoet aan deze verwachting.

3.2.2 Ervaringen tijdens afname van de enquêtes bij de mensen die wel komen

De onderzoekers zijn in week 18 aanwezig geweest tijdens alle activiteiten en diensten die in ontmoetingsplek De Matenhof aangeboden werden. Voorafgaand aan, tijdens en na afloop van de activiteiten en diensten zijn

de aanwezige deelnemers gevraagd om mee te werken aan het onderzoek door een enquête in te vullen. Opvallend was dat drie activiteiten gedurende week 18 niet door gingen. In alle drie de gevallen kwam het eetcafé te vervallen. De reden hiervoor was dat de vrijwilliger voor de activiteit op vakantie was of er waren te weinig deelnemers. Tijdens het afnemen van de enquêtes viel op dat enkele bezoekers binnen ontmoetingsplek De Matenhof verbaasd reageerden op de vraag of zij een enquête wilden invullen. De betreffende bezoekers gaven reacties zoals: “Ja, maar ik ben geen cliënt” of “Deze vragen zijn voor cliënten”. “Ik ben vrijwilliger.”

Voorgenomen was om de enquêtes face-to-face af te nemen. Tijdens het afnemen van de enquêtes is ervaren dat enkele respondenten dit onprettig vonden. Zij wilden de enquête invullen als ze dit zelfstandig mochten doen. Besloten is om die respondenten zelfstandig de enquête in te laten vullen om hiermee de respons te verhogen. Bij deze respondenten is regelmatig gevraagd of zij vragen hadden over de enquête tijdens het invullen. Een aantal respondenten had geen vragen of opmerkingen maar er waren ook respondenten die de hulp van de onderzoekers nodig hadden en hier ook om hebben gevraagd.

Vragen

Tijdens het afnemen van de enquêtes is ervaren dat enkele respondenten moeite hadden met het begrijpen van de vragen, onduidelijke vragen toegevoegd waren of antwoorden ontbraken. Voor enkele respondenten was dit een reden om de enquête niet volledig of anders in te vullen. Bij de vragen is opgevallen dat de respondenten problemen ondervonden bij het beantwoorden van de volgende vragen uit de enquête voor de mensen die wel komen in ontmoetingsplek De Matenhof. Bij vraag 5, die gaat over de hoogst afgeronde opleiding, is gebleken dat de antwoordmogelijkheden niet passend waren. Een antwoord mogelijkheid ‘speciaal onderwijs’ ontbrak, andere antwoordmogelijkheden leken veel op elkaar en tijdens het invullen van de enquête is gebleken dat hier veel vragen over waren. Vanuit deze vraag zullen zorgvuldig conclusies getrokken moeten worden. Bij vraag 8, die gaat over de belangrijkste reden om de ontmoetingsplek te bezoeken, is gemerkt dat meerdere respondenten meer dan één antwoord geven op de vraag. Terwijl gevraagd werd om de meest relevante stelling aan te kruisen. 8 van de 29 respondenten hebben meer antwoorden ingevuld bij deze vraag. Deze 8 antwoorden zijn niet meegerekend.

Bij vraag 20: “*Draagt de aanwezigheid van de vrijwilligers voor u bij aan uw keuze om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?*” was een ‘vage’ antwoordmogelijkheid opgenomen, namelijk ‘gedeeltelijk’. Dit was hetzelfde geval bij vraag 29.

In vraag 25: “*Heeft u het gevoel dat u ertoe doet in de samenleving?*” viel op dat de antwoordmogelijkheid ‘Altijd’ miste. Twee respondenten gaven hier een opmerking over.

Gemerkt is dat bij meerde respondenten verwarring ontstond bij vraag 27: “*Zijn een of enkele van de volgende stellingen over ligging voor u van toepassing om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?*” De mensen die komen naar de ontmoetingsplek ondervinden geen belemmering om te komen, aangezien zij in de ontmoetingsplek zijn. Deze vraag was bedoeld om er achter te komen of er nog belemmeringen waren, om bijvoorbeeld vaker naar de ontmoetingsplek te komen dan op dit moment mogelijk is. Deze vraag had anders geformuleerd moeten worden in de enquête. Gezien de antwoorden bij ‘anders, namelijk’ en het aantal ‘niet meegerekend’, is besloten om de resultaten bij de vraag van de mensen die wel komen niet mee te nemen uit de verwerking van de resultaten en de conclusies van dit onderzoek, aangezien de uitkomsten geen betrouwbaar beeld geven.

Wat opgevallen is bij vraag 18 uit de enquêtes voor de mensen die niet komen en vraag 22 en 23 uit de enquête voor de mensen die wel komen: “*Waar dragen contacten (...) voor u aan bij?*” dat de zesde antwoordmogelijkheid: ‘contacten zijn noodzakelijk’ op verschillende wijzen geïnterpreteerd werd. De achterliggende gedachte van dit antwoord is dat contacten enkel noodzakelijk zijn, zoals het ontmoeten van mensen in de winkel, maar dat dit geen bijdrage levert in bijvoorbeeld geliefd zijn. Contacten worden enkel als

functioneel gezien. Het antwoord werd ook wel opgevat als zonder contacten is geen leven mogelijk. Het is ontzettend belangrijk om contacten te hebben, pure noodzaak dus. Dit zijn twee verschillend interpretaties. Er is gekozen om in de verwerking van de data deze antwoordmogelijkheid niet mee te nemen.

3.2.3 Ervaringen bij het afnemen van de enquêtes bij de mensen die niet komen

De professionals die de enquêtes hebben afgenomen bij de mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, zijn in januari tijdens de werkgroep Matenhof gevraagd om hun medewerking te verlenen aan het onderzoek. Alle aanwezige professionals gaven aan mee te werken aan het onderzoek. In week 17 zijn zij middels een e-mail op de hoogte gebracht van de uitvoering van het onderzoek. Daarnaast zijn de professionals die op 18 april aanwezig waren bij de werkgroep Matenhof mondeling ingelicht over het afnemen van de enquêtes. Vervolgens hebben zij nogmaals een mail ontvangen met nadere informatie en digitale enquêtes. Na week 19 hadden de onderzoekers tien enquêtes ontvangen van de professionals. Hierop is een herinneringsmail gestuurd naar de professionals met het verzoek om de enquêtes voor dinsdag 13 mei 2014 achter te laten in ontmoetingsplek De Matenhof. De enquêtes die na deze datum zijn ingeleverd zijn niet meer meegenomen in de verwerking van de resultaten. Deze keus is gemaakt vanwege tijdsdruk bij de onderzoekers.

3.2.4 Ervaringen rondom afname interviews

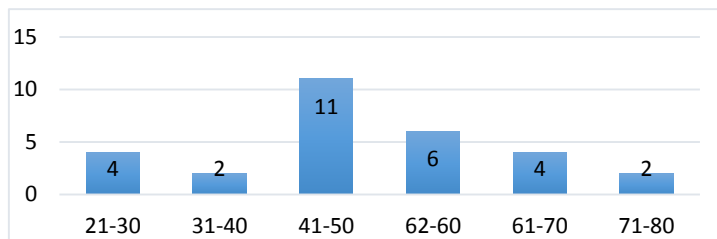
De enquête is afgesloten met de vraag of de respondent wilde meewerken aan een interview. De enquête gaf de mogelijkheid de naam en het telefoonnummer achter te laten. De respondenten, die in de enquête hadden aangegeven bereid te zijn mee te werken aan een interview, zijn aan het eind van week 18 opgebeld. Met hen is een afspraak gemaakt voor een interview in week 19 op een moment dat hun voorkeur had. Met alle respondenten is een afspraak gemaakt. Vooraf aan de interviews is de respondent op de hoogte gebracht van de opname van het gesprek. De respondent is gevraagd om hiervoor toestemming te geven. Daarnaast is de respondent op de hoogte gesteld wat de onderzoekers gaan doen met de informatie uit het interview. Tijdens de afname van het interview is de topic lijst gebruikt die is ontworpen ter voorbereiding op de interviews.

3.3 Resultatenanalyse

3.3.1 Achtergrondgegevens

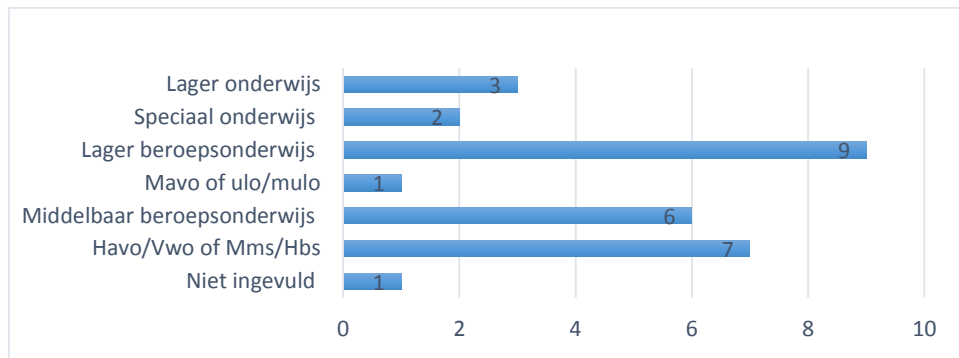
In de enquête zijn de achtergrondgegevens van de respondenten uitgevraagd op geslacht, leeftijd, woonsituatie, of respondenten wel of niet in de wijk de Maten wonen en wat de hoogst afgeronde opleiding is. Uit de vraag naar het geslacht van de respondent blijkt dat iets minder dan de helft van de respondenten van het vrouwelijke geslacht is en iets meer dan de helft van de respondenten van het mannelijke geslacht is. Op de vraag of de respondenten in de wijk De Maten wonen, antwoordt driekwart van de respondenten bevestigend. Ongeveer een kwart van de respondenten komt uit een andere wijk. Deze respondenten komen uit Klarenbeek (1 maal geantwoord), Orden (1 maal geantwoord), Zevenhuisen (2 maal geantwoord) en Zuid (2 maal geantwoord).

Figuur 1 geeft een overzicht weer van de leeftijden van respondenten die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Ruim driekwart van de respondenten die gebruik maken van activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof is ouder dan 40. De meest voorkomende leeftijdscategorie waarin de bezoekers van ontmoetingsplek De Matenhof zich bevinden is 41 tot 50 jaar, dit is minder dan een kwart van alle respondenten.

Figuur 1. Leeftijd van de respondenten die wel komen

Figuur 2 geeft een overzicht van de hoogst afgeronde opleiding van de respondenten die wel in ontmoetingsplek De Matenhof komen.

Figuur 2. Opleiding van de mensen die wel komen

Uit analyse van de resultaten op de vraag naar de hoogst afgeronde opleiding van de respondent blijkt dat minder dan een kwart van de respondenten het lager beroepsonderwijs heeft afgerond.

In de enquête is aan de respondenten gevraagd op welke wijze zij hun dag invullen. Respondenten konden verschillende stellingen over hun dag invulling aankruisen. Het geven van meerdere antwoorden was mogelijk. Deze vraag was gesteld om te bepalen waar de respondent zich bevindt op de participatieladder. De participatieladder is een meetinstrument waarmee bepaald kan worden in welke mate iemand participeert in de samenleving, deze ladder bestaat uit zes treden ook wel niveaus. Om deze treden uit te vragen, zijn door de onderzoekers door middel van 7 vragen de mate van participatie van de respondenten bevraagd (zie tabel 1). Trede één op de participatieladder staat voor mensen met een geïsoleerd leven. Dit zijn mensen die geen of vrijwel geen sociale contacten hebben buiten de deur en verder nauwelijks in contact komen met andere mensen. Trede twee staat voor mensen die buitenshuis wel contacten hebben. Deze contacten zijn voornamelijk met familie, vrienden en kennissen. Zij nemen incidenteel deel aan activiteiten buitenshuis in niet georganiseerd verband. Trede drie staat voor mensen die deelnemen aan georganiseerde activiteiten buitenshuis. Activiteiten waar mensen aan deelnemen zijn bijvoorbeeld sociaal-culturele activiteiten, activiteiten vanuit een verenigingsverband, cursussen of opleidingen. De taken die iemand uitvoert zijn zonder verantwoordelijkheden. In tabel 1 zijn twee antwoordmogelijkheden opgenomen met betrekking tot trede drie. Hiervoor is gekozen om inzicht te krijgen wie deel neemt aan de diensten en/of activiteiten binnen en buiten de ontmoetingsplek. Trede vier staat voor mensen die onbetaald werk hebben, zij hebben geen arbeidscontract, maar dragen wel verantwoordelijkheid voor de taken die zij verrichten. Trede vijf staat voor de mensen die betaald werk met ondersteuning verrichten. Trede zes staat voor mensen die betaald werk verrichten.

De doelgroep die is onderzocht is beschreven als kwetsbare burgers. Deze mensen zijn terug te vinden op trede één, twee en drie van de participatieladder.

Tabel 1*Participatie van de mensen die wel komen (het hoogst aangevinkte antwoord)*

Variabele	Aangevinkt	Percentage
Ik heb contact met familie, vrienden en kennissen.	3	10,3%
Soms activiteiten in niet georganiseerd verband (trede 2)		
Ik neem deel aan activiteiten en diensten van ontmoetingsplek De Matenhof (trede 3)	5	17,3%
Ik heb onbetaald werk, geen arbeidscontract, maar wel verantwoordelijkheden (trede 4)	14	48,3%
Ik heb een betaalde baan waarbij ik begeleiding krijg (trede 5)	5	17,2%
Ik heb een betaalde baan waarbij ik geen begeleiding krijg (trede 6)	2	6,9%

Door 29 respondenten zijn in totaal 29 antwoorden aangevinkt.

Om te bepalen op welke trede de respondenten participeren is gekeken naar de stelling die mensen hebben ingevuld die overeenkomt met het hoogst behaalde niveau van de participatieladder.

Opvallend uit deze resultaten is dat slechts een kwart van de respondenten participeert op trede twee en drie. Er waren geen respondenten die aangaven voornamelijk in huis te zijn en nauwelijks contact te hebben met anderen (trede 1). Dit is opvallend aangezien de doelgroep voor de ontmoetingsplek bestaat uit mensen die participeren op trede één, twee en drie. De verwachting was dat deze groep groter zou zijn geweest. Daarnaast is opvallend dat de helft van de respondenten aangeeft dat zij onbetaald werk, geen arbeidscontract, maar wel verantwoordelijkheden hebben. Zij doen een vorm van vrijwilligerswerk. Een kwart van de respondenten heeft een betaalde baan met of zonder begeleiding. Dat zijn trede vijf en zes van de participatieladder. Deze mensen vallen niet onder de doelgroep zoals die is beschreven. Echter is het mogelijk dat deze mensen een begeleidingsindicatie hebben vanuit de AWBZ, en daarom naar de ontmoetingsplek komen. Voor de groep mensen die vrijwilligerswerk doen, bestaat de mogelijkheid dat deze mensen voordat zij begonnen met hun vrijwilligerswerk wel participeerden op trede één, twee of drie van de participatieladder.

In tabel 2 is af te lezen op welke wijze de respondenten die gebruik maken van activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof bekend zijn geraakt met het bestaan van de ontmoetingsplek. Deze vraag is niet gesteld aan de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen.

Tabel 2*Wijze waarop respondent bekend is geraakt met de ontmoetingsplek (meerdere antwoorden mogelijk)*

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Van mijn persoonlijk begeleider	14	45,2%	48,3%
Van een andere begeleider	5	16,1%	17,2%
Uit een folder of flyer	2	6,5%	6,9%
Van een bekende die naar ontmoetingsplek De Matenhof gaat	1	3,2%	3,4%
Ik ben erlangs gekomen	2	6,5%	6,9%
Van internet	2	6,5%	6,9%
Anders	5	16,1%	17,2%

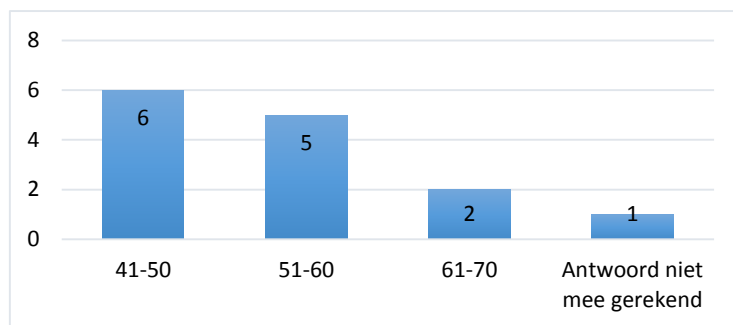
Door de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen zijn in totaal 31 antwoorden aangevinkt.

Uit analyse van de antwoorden op de vraag hoe de respondent bekend is geraakt met ontmoetingsplek De Matenhof beantwoordt ruim de helft van de respondenten dat zij van de ontmoetingsplek hebben gehoord van hun persoonlijk begeleider of een andere begeleider. Een kwart van de respondenten gaf een ander antwoord op deze vraag. Twee respondenten hadden ingevuld dat zij als vrijwilliger betrokken zijn geraakt bij ontmoetingsplek De Matenhof.

De mensen die niet komen in ontmoetingsplek De Matenhof zijn bevraagd op dezelfde achtergrondgegevens als de mensen die wel in ontmoetingsplek De Matenhof komen. Hieronder volgen de resultaten uit de enquêtes met de mensen die niet in ontmoetingsplek De Matenhof komen.

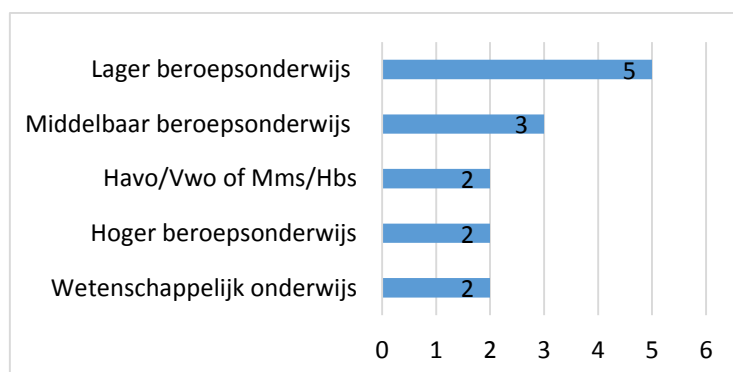
Driekwart van de respondenten, die niet deelnemen aan activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof, heeft aangegeven dat zij van het vrouwelijke geslacht is. Een kwart van deze respondenten is man. Op de vraag naar de woonsituatie van de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen beantwoorden bijna alle respondenten dat zij alleen wonen. Van de respondenten die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof geeft ruim driekwart van de respondenten aan dat zij uit de wijk De Maten komen. De respondenten die niet uit De Maten komen, komen uit wijk Vogelkwartier en wijk Zuid.

In figuur 3 is af te lezen dat alle respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof gaan, ouder zijn dan eenenveertig jaar. De leeftijdscategorie die het meest voorkomt is de leeftijdscategorie 41-50. Bijna de helft van de respondenten valt in deze leeftijdscategorie.

Figuur 3. Leeftijd van de respondenten die niet komen

In figuur 4 zijn de antwoorden van de respondenten opgenomen op de vraag wat hun hoogst afgeronde opleiding is. Uit de figuur is op te maken dat de antwoorden middelbaar onderwijs en lager onderwijs samen het merendeel van de gegeven antwoorden vormen.

Figuur 4. Opleiding van de mensen die niet komen

In tabel 3 zijn de antwoorden op de vraag naar de daginvulling van de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen af te lezen.

Tabel 3*Participatie van de mensen die niet komen (Het hoogst aangevinkte antwoord)*

Variable	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden
Ik ben voornamelijk in huis en heb nauwelijks contact met andere mensen (trede 1)	2	14.3%
Ik heb contact met familie, vrienden en kennissen. Soms activiteiten in niet georganiseerd verband (trede 2)	3	21.4%
Ik neem deel aan activiteiten bij een vereniging, cursus, opleiding buiten ontmoetingsplek De Matenhof (trede 3)	2	14.3%
Ik heb onbetaald werk, geen arbeidscontract, maar wel verantwoordelijkheden (trede 4)	6	42.9%
Ik heb een betaalde baan waarbij ik geen begeleiding krijg (trede 6)	1	7.1%

Door de respondenten zijn in totaal 14 antwoorden aangevinkt.

Uit de bovenstaande resultaten is opvallend dat bijna de helft van de respondenten ingevuld heeft dat zij onbetaald werk, vrijwilligerswerk hebben waardoor zij niet onder de doelgroep vallen. Op basis van de resultaten is te zien dat de helft van de respondenten onder de doelgroep van ontmoetingsplek De Matenhof valt, aangezien zij participeren op trede één, twee of drie van de participatieladder.

De resultaten van de achtergrondgegevens van de mensen die wel komen naar activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof en mensen die niet komen naar de ontmoetingsplek zijn naast elkaar gelegd. Het is opvallend dat een overeenkomst lijkt te zijn in de leeftijd van de respondenten. In beide groepen zijn de meeste respondenten boven de 40 jaar oud. Daarnaast is in beide groepen de meest voorkomende leeftijdscategorie 41-50 jaar.

Verschillen worden gezien in de verdeling tussen mannen en vrouwen. Bij de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek gaan is de verdeling tussen man en vrouw vrijwel gelijk. Bij de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen is driekwart van de respondenten vrouw.

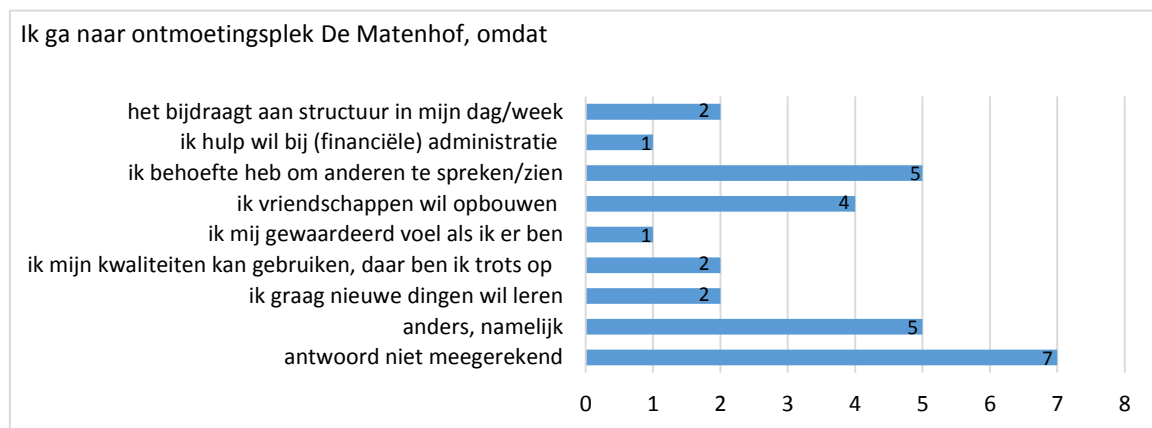
Als een vergelijking wordt gemaakt van de resultaten op de vraag naar de dag invulling van de respondenten blijkt dat in beide groepen ongeveer de helft van de respondenten zijn dag invult met onbetaald werk.

Verschillen tussen beide groepen zijn te zien in de antwoordmogelijkheid betaald werk met begeleiding. Geen van de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen hebben aangegeven op deze wijze hun dag in te vullen. Daarentegen heeft bijna een kwart van de respondenten die naar ontmoetingsplek De Matenhof gaat aangegeven betaald werk te hebben met een vorm van begeleiding.

3.3.2 Redenen om De Matenhof te bezoeken

In de vragenlijst zijn de respondenten die naar de ontmoetingsplek komen, gevraagd wat voor hen de belangrijkste reden is om de ontmoetingsplek te bezoeken. De respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen zijn bevraagd wat voor hen de belangrijkste reden zou zijn om naar de ontmoetingsplek te komen.

Dit is gedaan om inzicht te krijgen in de motivatie van de respondenten. Zoals in de theoretische inleiding, paragraaf 1.3.3.1, de theorie van Maslow beschrijft, vormen vijf niveaus van de piramide de basis wat mensen intrinsiek motiveert om hun behoeften tot uiting te brengen. Om deze niveaus van de piramide van Maslow uit te vragen, zijn in de enquête stellingen opgenomen, die aan de niveaus zijn gekoppeld. De stellingen bij de niveaus zijn vereenvoudigd om deze begrijpelijker te verwoorden voor de respondenten. Niveau 1 Lichamelijke behoeften/fysiologisch: voorzien van een warme maaltijd. Niveau 2 Veiligheidsbehoeften: bijdrage structuur in dag/week en hulp bij administratie. Niveau 3 Sociale behoeften: anderen spreken/zien en opbouwen van vriendschappen. Niveau 4 Behoeftte aan erkenning en waardering, achting: gewaardeerd voelen. Niveau 5 Behoeftte aan zelfontplooiing/zelfverwezenlijking: kwaliteiten gebruiken en nieuwe dingen leren.

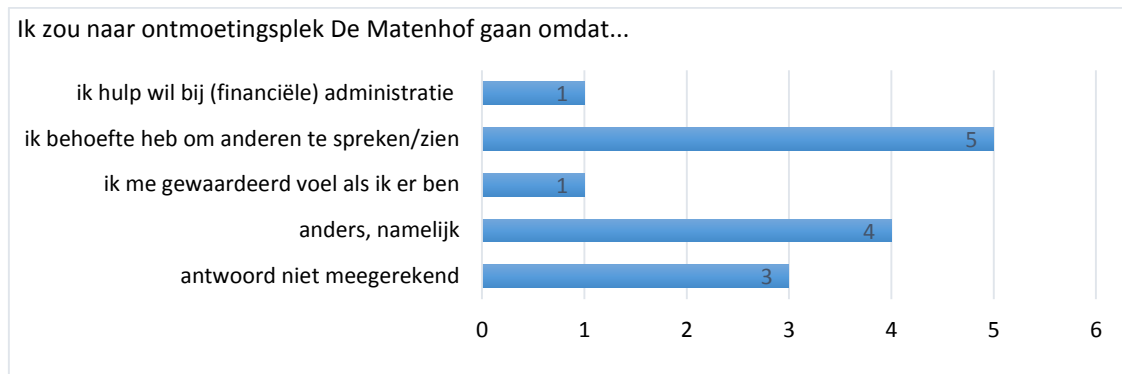

Figuur 5. Belangrijkste reden om te komen voor respondenten die wel komen

Uit figuur 5 valt op dat het merendeel van de respondenten aangeeft dat zij een behoefte hebben aan sociale contacten, niveau drie van de piramide van Maslow. Bijzonder is dat hulp bij administratie, niveau twee, en gewaardeerd voelen, niveau vier, beide slechts door één respondent als belangrijkste reden is aangegeven om naar de ontmoetingsplek te komen. Tevens is het opvallend dat geen respondent heeft aangegeven dat er behoefte is aan een warme maaltijd, niveau één. Om deze reden is deze antwoordmogelijkheid niet opgenomen in figuur 5. De andere niveaus komen overeen qua respons.

Vijf respondenten die de enquête invulden hebben 'anders, namelijk' als antwoord gegeven. 3 respondenten geven aan dat zij een taak vervullen binnen de ontmoetingsplek op vrijwillige basis. 2 respondenten geven aan dat hun reden van het bezoeken van de ontmoetingsplek is gebaseerd op afleiding. 7 respondenten die de enquête hebben ingevuld omdat zij wel in ontmoetingsplek De Matenhof komen, hebben meerdere antwoorden aangekruist bij deze vraag. Deze antwoorden zijn niet meegerekend in de verwerking van de resultaten. Wat opvalt is dat naast het antwoord 'anders, namelijk' het vaakst het antwoord 'ik heb behoefte om anderen te spreken/zien' aangekruist is.

In een interview wordt aangegeven dat 1 respondent de ontmoetingsplek bezoekt met de reden om ervaringen uit te wisselen in het omgaan met een beperking en het aangaan en onderhouden van relaties. Een citaat: *"Ja, kijken hoe mensen met een ehm.. beperking zeg maar om gaan. Ook met een relatie. Of hoe ze relaties onderhouden of hebben ze überhaupt een relatie. Hoe beginnen ze een relatie? Dat soort dingen"* 1 respondent gaf aan dat het hem/haar speciaal om het contact met de kinderen ging. Overige respondenten gaven redenen weer die ook uit de enquête zijn gekomen zoals: *"Gewoon voor de gezelligheid"* en *"ik vind het leuk om contact te maken met andere mensen, dat vind ik leuk!"*.

Figuur 6. Belangrijkste reden om te komen voor respondenten die niet komen

Uit figuur 6 valt op dat het merendeel van de respondenten aangeeft dat zij een behoefte hebben aan sociale contacten, niveau drie van de piramide van Maslow. Deze behoefte die de belangrijkste reden zou zijn om naar de ontmoetingsplek te komen, komt overeen met de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen. Tevens is opmerkelijk dat dat hulp bij administratie, niveau twee, en gewaardeerd voelen, niveau vier, beide voor slechts één respondent de belangrijkste reden zou zijn om naar de ontmoetingsplek te komen. De antwoordmogelijkheden die niet zijn aangekruist, zijn niet opgenomen in de figuur.

Wat opvalt is dat ook bij deze vragenlijst het antwoord 'ik heb behoefte om anderen te spreken/zien' het vaakst is aangekruist, 5 keer. Drie respondenten gaven meerdere antwoorden op deze vraag. De antwoorden van deze respondenten zijn niet meegerekend omdat gevraagd werd om één antwoord. Vier respondenten vulden een ander antwoord in. Drie respondenten schreven dat zij nooit naar de ontmoetingsplek toegaan. 1 respondent heeft geen behoefte om naar de ontmoetingsplek toe te gaan. De respondenten hebben vier antwoordmogelijkheden aangekruist.

Uit de interviews blijkt dat 1 respondent in de toekomst naar de ontmoetingsplek gaat om naar het eetcafé te gaan om contacten op te doen, 1 respondent die er wel weer eens heen wil gaan nadat hij een poos niet is geweest, 1 respondent wil in de toekomst mensen helpen met administratieve taken in ontmoetingsplek De Matenhof. Citaat: *"Alles op orde maken, dat soort dingetjes, ik wil mensen helpen om in contact te gaan met instanties"* Deze respondent geeft ook aan dat hij/zij nu nog niet gaat aangezien de week nog gevuld is met therapieën en fitness. 1 respondent wil in de toekomst wel aan creatieve activiteiten meedoen, maar onderneemt zelf ook al veel. 1 respondent overweegt om te komen, maar zonder specifiek aangegeven doel.

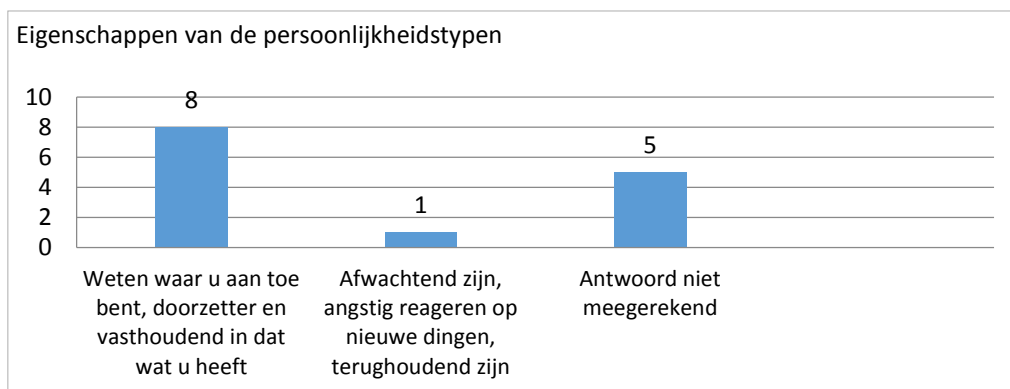
3.3.3 Persoonlijkheid

In de vragenlijst voor zowel de respondenten die wel komen naar ontmoetingsplek De Matenhof en de respondenten die niet komen, is de vraag gesteld in welke eigenschappen de respondent zich het meest herkent. Deze vraag is gesteld om inzichten te verkrijgen over verschillende persoonlijkheidstypen. De resultaten op deze vraag voor de mensen die wel komen zijn opgenomen in figuur 7 en de resultaten voor de mensen die niet komen zijn opgenomen in figuur 8. In de theoretische inleiding in paragraaf 1.3.3.2 wordt beschreven dat Cloninger (1993) een persoonlijkheidsmodel heeft ontwikkeld waar uitgegaan wordt van vier temperamentfactoren die mensen kunnen hebben die invloed hebben op de motivatie. Deze temperamentfactoren worden onderscheiden in vier verschillende persoonlijkheidstypes. Dit zijn, *prikkelzoekende* mensen, zij zijn uit op prikkels en hebben de neiging om op actieve wijze hun omgeving te exploreren. Ze zijn nieuwsgierig, op zoek naar positieve prikkels en zijn snel verveeld. *Leedvermijdende* mensen die reageren met angst en terugtrekkend gedrag. Ze nemen weinig initiatieven en vertonen weinig gedrag dat naar buiten gericht is. *Sociaal gerichte* mensen die gevoelig zijn voor sociale bekrachtigingen en afhankelijk van warmte, intieme persoonlijke relaties. En *volhardende* mensen die ambitieus en vasthoudend zijn, houden van

een voorspelbare omgeving en wijken niet snel van een ingezette koers af. Uit de theoretische inleiding blijkt dat het verschil in persoonlijkheidstype van invloed kan zijn op het al dan niet gemotiveerd zijn. Aan de respondenten die wel en niet komen is gevraagd in welke kenmerken van de persoonlijkheidstypen zij zichzelf het meest herkennen. De resultaten op deze vragen zijn af te lezen in figuur 7, voor de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen. In figuur 8 zijn de resultaten te zien van de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen.

Figuur 7. Persoonlijkheid respondenten die wel komen

Figuur 8. Persoonlijkheid respondenten die niet komen

Opvallend is dat zowel bij de respondenten die wel komen als de respondenten die niet komen het merendeel van de respondenten aangeeft dat ze willen weten waar ze aan toe zijn, doorzetten en vasthoudend zijn in wat zij hebben, zoals weergegeven staat in figuur 7 en figuur 8. Dit sluit aan bij het volhardende type mensen. Bij de respondenten die wel komen is vervolgens het type prikkelzoekende mensen het meest voorkomende type. Tijdens een interview met een respondent die naar ontmoetingsplek De Matenhof komen werd het volgende gezegd: "Ik ben niet het type dat niet stil op zijn stoel kan zitten. Ik moet wat hebben te doen, anders zit ik niet lekker in mijn vel, weet je wel. Als ik heel de dag, zeg maar, niets te doen heb, dan ga ik mij vervelen".

Acht van de veertien respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, geeft aan zich te herkennen in: 'Weten waar u aan toe bent, doorzetter en vasthoudend in dat wat u heeft'. Dit is meer dan de helft van het aantal respondenten. Opvallend is dat maar 1 respondent aangeeft dat hij/zij afwachtend is, angstig reageert en teruggetrokken reageert op nieuwe dingen. De volgende antwoorden werden niet aangevinkt "nieuwsgierig zijn, op zoek naar uitdaging in vernieuwing, snel vervuild raken", "gericht zijn op het contact met de ander en daaruit geborgenheid ervaren". Daarom zijn deze antwoorden ook niet meegenomen

in het verwerken van de gegevens. Citaat uit interview: *“Ja, het is voor mij moeilijk naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan, als ik ergens heen moet waar vreemde mensen zijn die ik niet ken, daar heb ik heel veel moeite mee. Dat noemen ze volgens mij een sociale angststoornis”*.

Op basis van de theoretische inleiding was te verwachten dat er meerdere respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof zich zouden herkennen in het leedvermijdende type aangezien leedvermijdende mensen reageren met angst en terugtrekkend gedrag. Ze nemen weinig initiatieven en vertonen weinig gedrag dat naar buiten gericht is.

Op de vraag in de enquête of de persoonlijke eigenschappen van de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen, in totaal 29, voor hun bijdragen om naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan antwoorden 23 (79,3%) ja, 5 (17,2%) nee en 1 (3,4%) antwoord is niet meegerekend. Ruim driekwart van het aantal respondenten geeft dus aan dat deze eigenschappen bijdragen aan hun keuze om naar de ontmoetingsplek te gaan.

Opvallend is echter dat bij de respondenten die niet komen naar de ontmoetingsplek driekwart (tien respondenten) van het aantal respondenten aangeeft dat de persoonlijkheidskenmerken niet bijdragen aan hun keuze om niet naar de ontmoetingsplek te gaan. Iets meer dan een kwart (drie respondenten) gaf aan dat hun persoonlijkheidskenmerken wel bijdragen aan hun motivatie om niet te komen. Daarnaast is een antwoord niet meegerekend.

3.3.4 Verwachtingen

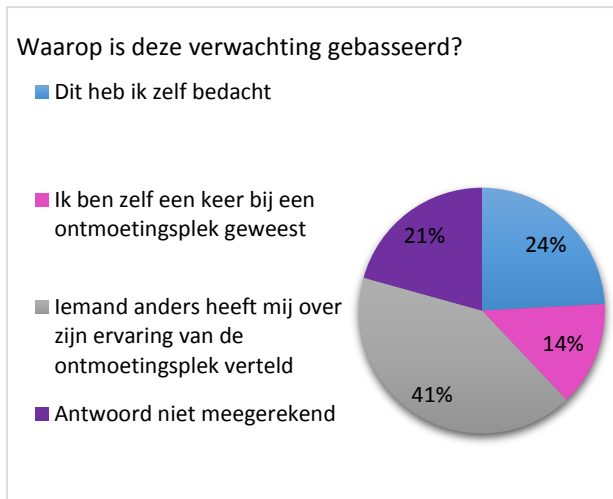
De respondenten is gevraagd welke verwachtingen zij hadden van ontmoetingsplek De Matenhof. In de theoretische inleiding van paragraaf 1.3.3.3 is beschreven dat verwachtingen die mensen hebben van een bepaalde situatie de motivatie van iemand kunnen bepalen. Uit hetgeen daar beschreven is kan vastgesteld worden dat de verwachtingen die de doelgroep heeft bij de ontmoetingsplek bepalend kunnen zijn om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. Vanuit dat oogpunt zijn de respondenten bevraagd naar hun verwachtingen om vervolgens te kunnen concluderen of deze verwachtingen daadwerkelijk van betekenis zijn in de gemaakte keuze van de respondent.

In de enquête is een open vraag gesteld in de vragenlijst om achter de verwachtingen van de respondenten te komen. Op de vraag welke verwachtingen de respondenten hadden voordat zij naar ontmoetingsplek De Matenhof gingen, zijn 32 antwoorden gegeven (enkele respondenten hebben meerdere antwoorden gegeven) door de 29 respondenten. Deze antwoorden zijn gelabeld in 9 categorieën: 8 respondenten gaven een verwachting op die is gelabeld als contacten met andere mensen aangaan. 3 respondenten hadden verwachtingen over het eten, dit is als basisbehoefte gelabeld. Nog 3 respondenten gaven aan dat ontmoetingsplek De Matenhof voor hen een mogelijkheid is om hun dag in te vullen, dit is gelabeld als daginvulling. 3 respondenten gaven als verwachting aan dat zij verwachtten dienstbaar te zijn binnen ontmoetingsplek De Matenhof. 2 respondenten gaven aan dat zij verwachtten te leren; respectievelijk door ervaring op te doen en door meer te leren over relaties. Een andere verwachting die door 2 respondenten werd beschreven is ondersteuning. 2 respondenten hebben beschreven dat zij hebben moeten wennen. Tot slot hebben 5 respondenten aangegeven dat zij geen verwachting hadden van ontmoetingsplek De Matenhof. 3 respondenten hebben de vraag niet ingevuld. Een citaat uit het interview dat aansluit bij de vraag welke verwachting de respondent had is: *“Ik ging om te kijken wat hier te koop was”*.

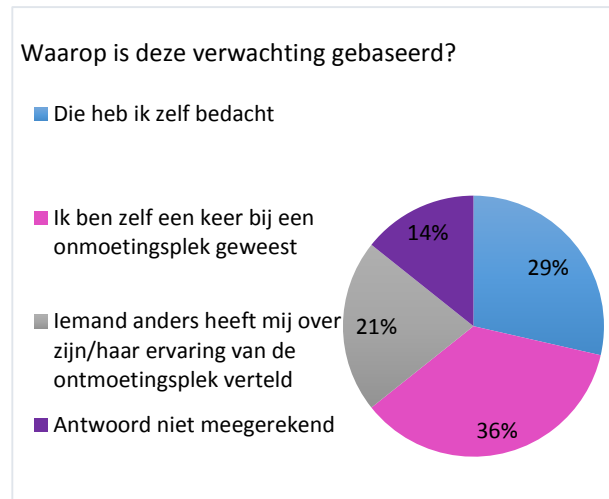
Van de 14 respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen, heeft 1 respondent de vraag niet beantwoord. Wat opvalt, is dat 8 respondenten, dus meer dan de helft, aangeven dat zij verwachten contacten met andere mensen te hebben wanneer ze naar ontmoetingsplek De Matenhof zouden gaan. Dit sluit aan bij

de verwachtingen die de respondenten die wel komen hadden, voordat zij daadwerkelijk naar de ontmoetingsplek zijn gegaan.

Om antwoord te krijgen op de vraag welke factoren van invloed zijn op de motivatie van de respondenten om wel of niet naar de ontmoetingsplek te gaan is gevraagd waarop de verwachtingen van de respondenten gebaseerd zijn. De resultaten die hieruit komen kunnen concluderen wat van invloed geweest is op het creëren van een verwachting. Het geeft aan op welke wijze de respondenten verwachtingen hebben gemaakt of maken. De resultaten van deze vraag zijn af te lezen in figuur 9 en 10.

Figuur 9. Respondenten die wel komen

Figuur 10. Respondenten die niet komen

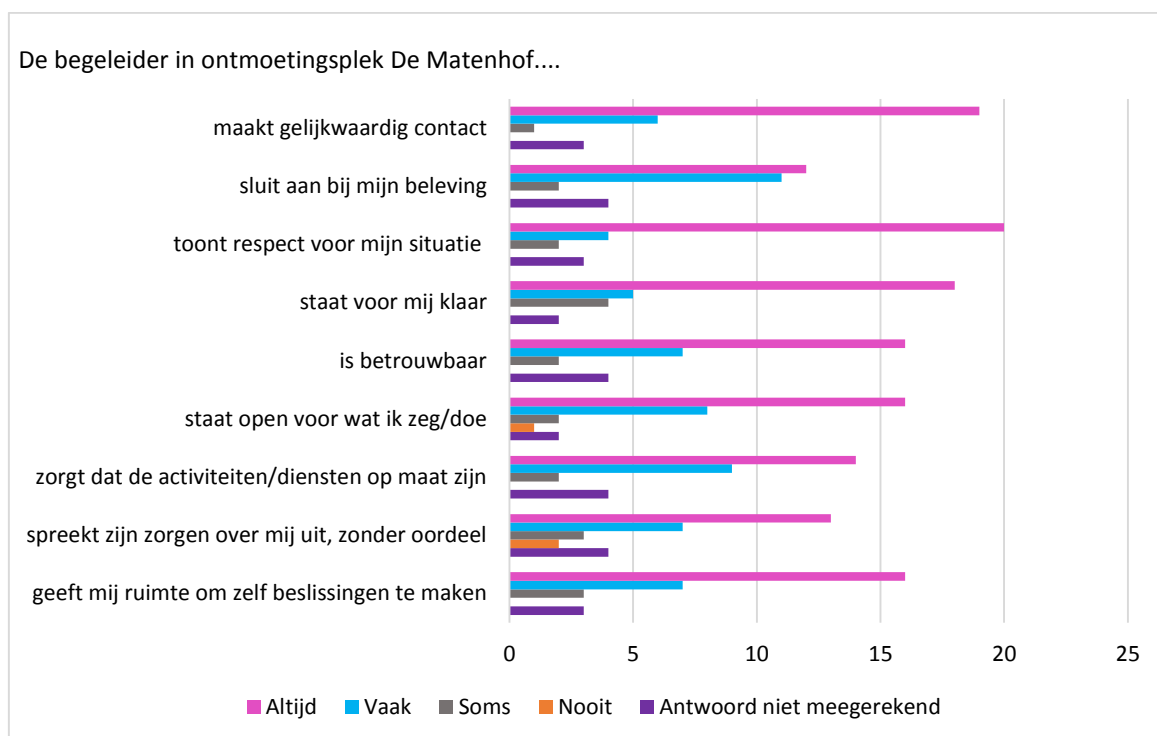
Bij zowel de respondenten die niet komen als de respondenten die wel komen geeft ongeveer een kwart van het aantal respondenten aan dat de verwachting zelf bedacht is. Opvallend is dat het merendeel van de respondenten die wel komen aangeven dat hun verwachting gebaseerd is op dat iemand anders verteld heeft over zijn/haar ervaring van de ontmoetingsplek. Bij de respondenten die niet komen geeft het merendeel van de respondenten aan dat hij/zij zelf een keer in de ontmoetingsplek is geweest.

Vervolgens zijn de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen bevraagd of zij op basis van de gemaakte verwachtingen naar de ontmoetingsplek zouden willen gaan. Opvallend is dat de helft (50%) 'ja' aangeeft. Dit is meer dan het aantal respondenten wat 'nee' (36%) aangeeft. Daarnaast is van 14% het antwoord niet meegerekend. Uit de interviews zijn op het onderdeel, verwachtingen, geen aanvullende gegevens.

3.3.5 Professionals

Uit de theorie die in de theoretische inleiding in paragraaf 1.3.4.1 'Professionals' beschreven staat blijkt dat beloning bij het zien van gewenst gedrag door het geven van aandacht aan iemand effectiever is dan straf geven. Niet alleen een professional kan beloning geven, maar ook andere betrokkenen kunnen beloning geven in de vorm van aandacht. Motivatie in de vorm van beloning of straf komt van buitenaf, dus valt beloning en straf onder extrinsieke motivatie, die aan kan zetten tot gedrag. Aandacht van andere mensen is ook een van de behoeften die Maslow beschrijft in zijn behoeftepiramide. Om inzicht te verkrijgen in de rol van professionals in het motiveren van de respondenten zijn er vragen in de vorm van stellingen opgesteld waarin respondenten konden weergeven hoe zij de contacten met professionals ervaren.

Voor de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen, is eerst gevraagd hoe zij het contact met professionals in de ontmoetingsplek ervaren. Dit geeft een weergave hoe het contact met begeleiders binnen de ontmoetingsplek ervaren wordt. De resultaten van deze vraag zijn af te lezen in figuur 11.

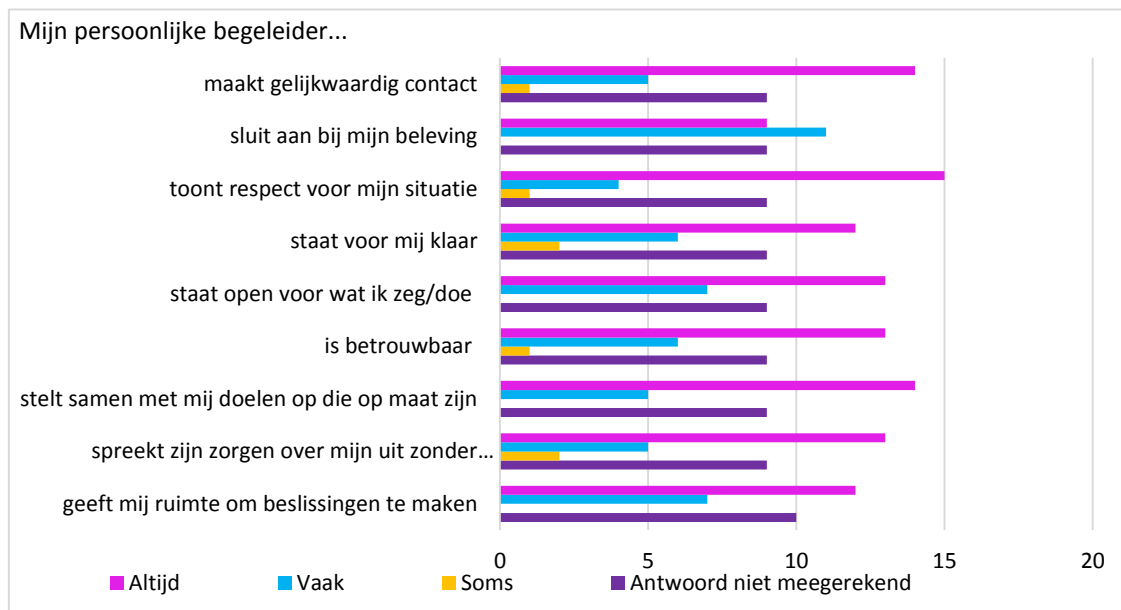
Figuur 11. Ervaring begeleiding in de ontmoetingsplek bij de mensen die wel komen

Opvallend is dat antwoordmogelijkheden “maakt gelijkwaardig contact” en “toont respect voor mijn situatie” met “vaak” aangekruist zijn door de respondenten. Uit figuur 11 is af te leiden dat de houding van de begeleider in de ontmoetingsplek als positief ervaren wordt, gezien de hoge scores op de antwoordmogelijkheden “altijd” en “vaak”. Een uitzondering van de respondenten heeft bij “staat open voor wat ik zeg/doe” en bij “sprekt zijn zorgen over mij uit, zonder oordeel”, “nooit” aangevinkt.

Vervolgens is aan de respondenten die naar de ontmoetingsplek komen gevraagd of zij zich gemotiveerd voelen om naar de ontmoetingsplek te komen door de houding van de aanwezige begeleiders. Opvallend is dat meer dan de helft (59%) ‘altijd’ en een derde (28%) ‘vaak’ aangeeft. Dit is meer dan het aantal respondenten wat ‘soms’ (3%) en ‘nooit’ (3%) aangeeft. Daarnaast is het antwoord van 2 (7%) respondenten niet meegerekend. 1 respondent heeft in het interview aangegeven dat hij door de aanwezige begeleider en tevens de vrijwilligers gemotiveerd is geraakt om naar ontmoetingsplek De Matenhof te blijven gaan. Een citaat uit het interview is: “Ze nemen je zoals je bent.”

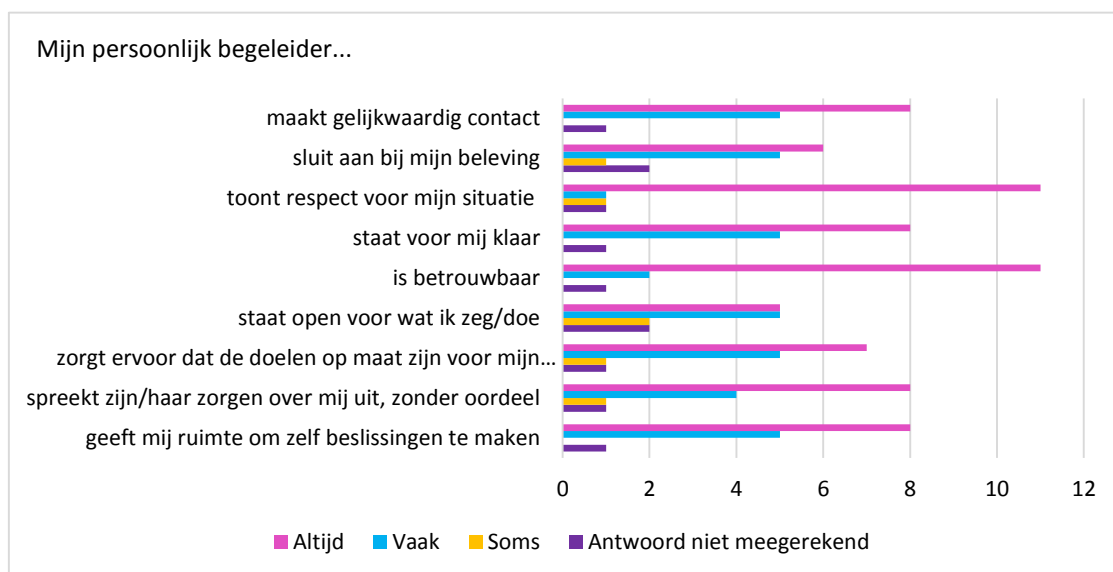
Houding van de persoonlijk begeleiders

De vraag over het ervaren van de houding van de aanwezige begeleiders in de ontmoetingsplek geeft een indicatie van de houding van begeleiders in het algemeen. Om nog specifiekere antwoorden te krijgen op de vraag hoe de houding van professionals ervaren wordt is er voor zowel de respondenten die wel komen als de respondenten die niet komen de vraag gesteld hoe zij de houding van hun persoonlijk begeleider ervaren wordt. Het is mogelijk dat de resultaten van deze vraag meer betrouwbaar zijn dan de antwoorden op de vraag hoe de houding van de begeleiders in de ontmoetingsplek ervaren wordt. Het kan namelijk per begeleider verschillen hoe de houding ervaren wordt, terwijl met voorgaande vraag er gevraagd werd naar de houding in het algemeen. De resultaten van deze vraag zijn af te lezen in figuur 12 en 13.

Figuur 12. Ervaring houding van persoonlijk begeleider van respondenten die wel komen

Het merendeel van de respondenten ervaart de houding van hun persoonlijke begeleider positief, gezien de hoge scores op de antwoordmogelijkheden “altijd” en “vaak”. Bij sommige keuzemogelijkheden geeft een enkele respondent aan deze in mindere mate te ervaren in de houding van hun persoonlijke begeleider. Uit de resultaten blijkt dat een derde van de antwoorden niet meegerekend zijn. Dit hoge aantal is te verklaren, doordat de respondenten die geen persoonlijk begeleider hebben, deze vraag konden overslaan.

Figuur 13. Ervaring houding van persoonlijk begeleider van respondenten die niet komen

Opvallend is dat antwoordmogelijkheden “toont respect voor mijn situatie” en “is betrouwbaar” met “vaak” is aangekruist zijn door de respondenten. Bij sommige keuzemogelijkheden geeft een enkele respondent aan deze in mindere mate te ervaren in de houding van hun persoonlijke begeleider. Van de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen, is opvallend dat er weinig antwoorden niet “niet meegerekend” zijn.

Bij de verwerking van de gegevens uit de enquêtes voor de respondenten die wel en niet komen, is geconstateerd dat antwoordmogelijkheid ‘nooit’ niet is aangevinkt. Deze antwoordmogelijkheid is daarom niet opgenomen in figuur 12 en 13.

Uit de interviews blijkt dat 1 respondent vertrouwen belangrijk vindt in het contact in de ander en 1 respondent geeft aan dat acceptatie van belang is en dat ook werkelijk ervaart in ontmoetingsplek De Matenhof. Een citaat uit het interview is: *“Dat gevoel heb ik dat ik gerespecteerd word.”*

In een interview met een respondent die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komt wordt aangegeven dat de respondent niet het gevoel heeft dat hij/zij door alle begeleiders begrepen wordt in het hebben van autisme.

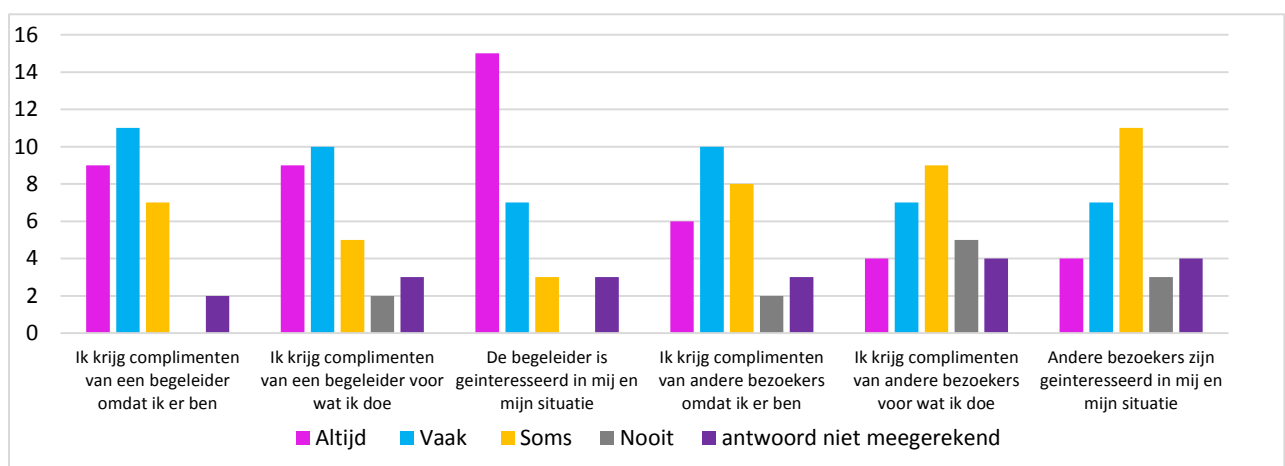
Vervolgens is na deze vraag over de houding van de persoonlijk begeleider de vraag gesteld of de respondenten zich door de houding van de persoonlijk begeleiders gemotiveerd voelen om naar de ontmoetingsplek te gaan. Op deze vraag in de enquête voor de respondenten die wel komen beantwoordden 20 respondenten (69%) ja, 1 (3,4%) nee en 8 (27,6%) antwoorden zijn niet meegerekend. Het valt op dat een kleine driekwart (69%) van het aantal respondenten aangeeft dat zij zich gemotiveerd voelen door hun persoonlijk begeleider. Daarnaast hebben 3 respondenten gedurende de interviews aangegeven dat zij door hun begeleider zijn gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan. Een citaat uit het interview is: *“Mijn begeleidster dan, die heeft mij over de drempel geholpen om hier te gaan eten en zo.”*

Bij de vraag of de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen, in totaal 14, zich gemotiveerd voelen om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen door de houding van hun persoonlijke begeleider beantwoorden 10 (72%) ja, 1 (7%) nee en 3 (21%) antwoorden zijn niet meegerekend. Het valt op dat ook bij de respondenten die niet komen een kleine driekwart (72%) van het totaal aantal respondenten aangeeft dat zij zich gemotiveerd voelen door hun persoonlijk begeleider om naar de ontmoetingsplek te komen.

3.3.6 Beloning

Vanuit de theorie bleek dat beloning een mens kan motiveren om bepaald gedrag te laten zien. Beloning kan worden gegeven in de vorm van aandacht en complimenten. In ontmoetingsplek De Matenhof kan die aandacht worden gegeven door een betrokken professional, maar dat kan ook gegeven worden door andere bezoekers.

Om een antwoord te kunnen geven op de vraag of beloning een factor is die invloed heeft op de motivatie van mensen om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen is bevraagd aan de mensen die wel komen in ontmoetingsplek De Matenhof of zij en van wie zij beloning (complimenten en aandacht) krijgen. In figuur 14 is af te lezen in welke mate de respondenten beloning ervaren. Deze vraag is niet gesteld aan mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen. Hiervoor is gekozen, omdat beloning gegeven wordt binnen de ontmoetingsplek en deze vraag daardoor niet van toepassing is op de mensen die niet komen.

Figuur 14. Beloning bij de mensen die wel komen

Uit analyse van de response blijkt dat de respondenten ervaren dat zij meer complimenten krijgen van de aanwezige begeleiders dan van andere bezoekers wanneer zij bij ontmoetingsplek De Matenhof zijn of iets doen in de ontmoetingsplek. Opvallend is dat driekwart van de respondenten vindt dat de begeleider altijd of vaak in hen is geïnteresseerd, terwijl minder dan de helft van de respondenten vindt dat de andere bezoekers in hem of haar is geïnteresseerd. Op de vraag of de respondenten denken dat interesse en complimenten (beloning) een bijdrage hebben in hun keuze om nogmaals naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen, beantwoordt driekwart van de respondenten dat dit hen altijd of vaak motiveert om vaker naar de ontmoetingsplek te gaan.

3.3.7 Vrijwilligers

De vrijwilligers in ontmoetingsplek De Matenhof doen vrijwilligerswerk om iets terug te doen voor het ontvangen van hun uitkering. De theorie schrijft dat vrijwilligers tijd en aandacht hebben voor bezoekers. Daarnaast is beschreven dat de inzet van vrijwilligers die bekend zijn met een doelgroep of afkomstig zijn uit de doelgroep een effectieve strategie is om moeilijk te bereiken doelgroepen, te benaderen. Aan de respondenten is gevraagd hoe zij de inzet van vrijwilligers ervaren in ontmoetingsplek De Matenhof. In tabel 4 is af te lezen hoe de respondenten die gebruik maken van activiteiten en diensten in de ontmoetingsplek de inzet van vrijwilligers ervaren. Hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 4

Ervaring van de inzet van vrijwilligers binnen ontmoetingsplek De Matenhof (meerdere antwoorden mogelijk)

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Zij hebben tijd voor mij	7	14,6%	25,0%
Zij hebben aandacht voor mij	11	22,9%	39,3%
Zij begrijpen mij door de kennis waarover zij beschikken	6	12,5%	21,4%
Zij begrijpen mij doordat ze in dezelfde situatie zitten of dezelfde hulpvraag hebben als ik	3	6,2%	10,7%
Met hen kan ik makkelijk het contact aangaan	16	33,3%	57,1%
Anders, namelijk	5	10,4%	17,9%

Door de respondenten zijn in totaal 48 antwoorden aangevinkt door respondenten die wel komen.

Uit analyse van de resultaten op de vraag naar de inzet van vrijwilligers in ontmoetingsplek De Matenhof blijkt dat ruim de helft van de respondenten vindt dat zij makkelijk contact kunnen aangaan met de vrijwilligers. Een kwart van de respondenten vindt dat de vrijwilligers tijd voor hen hebben. Ruim een kwart van de respondenten vindt ook dat de vrijwilligers aandacht voor hen hebben. Dit komt overeen met de theorie over vrijwilligers. Opvallend waren twee antwoorden van respondenten die een antwoord opschreven bij anders, namelijk. Deze respondenten schreven het volgende op: “Zorgen voor gezelligheid en gemoedelijkheid” en “Vind het fijn dat ze er zijn, mogen wel meer gewaardeerd worden door de overheid etc.”

Op de vraag in de enquête of de respondenten denken dat de inzet van vrijwilligers bijdraagt in hun keuze om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen, beantwoordden ruim de helft van de respondenten bevestigend. Voor minder dan een kwart van de respondenten is de inzet van vrijwilligers gedeeltelijk een reden om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen en voor dezelfde hoeveelheid respondenten is de inzet van vrijwilligers geen reden om naar de ontmoetingsplek te gaan. Aan de respondenten die niet gebruik maken van activiteiten en diensten is de vraag gesteld hoe zij de inzet van vrijwilligers ervaren in het algemeen. De antwoorden van deze mensen is af te lezen in tabel 5. Hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 5*Ervaring van de inzet van vrijwilligers in het algemeen (meerdere antwoorden mogelijk)*

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Zij hebben aandacht voor mij	1	7,1%	8,3%
Zij begrijpen mij door de kennis waarover zij beschikken	1	7,1%	8,3%
Zij begrijpen mij doordat ze in dezelfde situatie zitten of dezelfde hulpvraag hebben als ik	1	7,1%	8,3%
Ik vind de aanwezigheid van vrijwilligers overbodig	1	7,1%	8,3%
Anders	10	71,4%	83,3%

Door de respondenten zijn in totaal 14 antwoorden aangevinkt door de respondenten die niet komen.

Opmerkelijk was dat ruim driekwart van de respondenten een ander antwoord hebben ingevuld. Een opvallend citaat was: *“De vrijwilligers zitten meer met elkaar te praten.”* Een respondent geeft aan dat het persoonsafhankelijk is, hoe de inzet ervaren wordt. Een ander opvallend antwoord was dat een respondent opschreef dat hij/zij werd afgewezen toen de respondent een idee inbracht om een boekenclub te starten. In de interviews heeft 1 respondent aangegeven het contact met de vrijwilligers als onprettig te ervaren. Citaat: *“De tweede keer gingen die vrijwilligers met elkaar praten.. Die kwamen binnen, twee vrouwen die gingen over hun kinderen kwekken”.*

Op de vraag of de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, denken dat de inzet van vrijwilligers bijdraagt in hun keuze om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen, beantwoordt ruim de helft van de respondenten ontkennend. Geen van de respondenten antwoordde bevestigend. **Dit zou kunnen betekenen dat de inzet van vrijwilligers geen invloed heeft bij mensen die niet komen naar de ontmoetingsplek om wel te gaan komen. Een andere interpretatie kan zijn dat de inzet van vrijwilligers voor de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen geen positieve motivatie geeft om wel te komen. Doordat de antwoorden op deze vraag op meerdere manieren kunnen worden geïnterpreteerd ontstaat de vraag of de vraagstelling voldoende duidelijk is geweest om daar conclusies uit te trekken.**

De resultaten van de vragen over vrijwilligers van de mensen die wel komen naar ontmoetingsplek De Matenhof en mensen naar de ontmoetingsplek komen zijn moeilijk met elkaar te vergelijken aangezien de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen voornamelijk andere antwoorden invulden. Er kan voorzichtig gesteld worden dat de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen positiever zijn over de inzet van vrijwilligers, dan de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen. Dit is ook terug te zien in de antwoorden die de respondenten invulden bij de antwoordcategorie ‘anders, namelijk...’.

3.3.8 Sociaal netwerk

Een sociaal netwerk draagt bij aan het welzijn van mensen. Daarnaast kunnen mensen elkaar ondersteunen en samen problemen oplossen binnen een sociaal netwerk. Een sociaal netwerk voorziet in verschillende behoeften die Maslow beschreef in zijn behoeftepiramide.

Gekozen is voor het stellen van enkele vragen over het sociale netwerk van de respondenten die wel en niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. Met deze vraag wordt inzicht verkregen in de mate waarin het sociale netwerk van de respondenten voorziet in het vervullen van behoeften uit de piramide van Maslow. De mate waarin deze behoeften door het sociale netwerk worden vervuld heeft mogelijk invloed op de motivatie om naar de ontmoetingsplek te komen. Over dit onderwerp zijn meerdere vragen gesteld. De resultaten staan hieronder weergegeven. De resultaten uit de enquêtes van de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen zijn eerst te lezen. Vervolgens zijn de resultaten van de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen weergegeven. Tot slot worden de meest opvallende resultaten uit beide enquêtes met elkaar vergeleken op verschillen en overeenkomsten.

Mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen

De respondenten is gevraagd op welke manier zij gedurende de week contacten hebben buiten De Matenhof. De resultaten van deze vraag zijn af te lezen in tabel 6 voor de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren.

Tabel 6

Contacten met andere mensen gedurende de week die wel komen

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Contacten in de supermarkt en op straat	9	14,3%	31,0%
Vriendschappen	20	31,7%	69,0%
Contacten met leden van een vereniging	5	7,9%	17,2%
Contacten met familie en gezin	21	33,3%	72,4%
Hulpverleners	7	11,1%	24,1%
Geen van bovenstaande	1	1,6%	3,4%

Door de respondenten zijn in totaal 63 antwoorden aangevinkt.

Analyse van de resultaten op de vraag naar contacten van respondenten met andere mensen gedurende de week wijst uit dat iets minder dan driekwart van de respondenten contacten heeft met familie en gezin. Iets minder dan driekwart van de respondenten heeft ook contact met vrienden. Een kwart van de respondenten heeft contacten met hulpverleners.

Een sociaal netwerk kan iemand voorzien in een affectieve behoefte door waardering en erkenning, de behoefte aan aansluiting door het gevoel te hebben ergens bij te horen, de materiële behoefte en de behoefte aan sociale zekerheid door afspraken en regelingen. De respondenten zijn bevraagd waar de contacten met mensen voor hen aan bijdragen buiten de ontmoetingsplek en waar contacten binnen de ontmoetingsplek aan bijdragen. De resultaten van deze vragen zijn af te lezen in tabel 7, voor contacten met mensen buiten ontmoetingsplek De Matenhof, en tabel 8, voor contacten met mensen binnen ontmoetingsplek De Matenhof. Bij beide vragen konden de respondenten meerdere antwoorden invullen.

Tabel 7

Bijdrage van contacten buiten ontmoetingsplek De Matenhof voor de mensen die wel komen

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Gevoel van saamhorigheid	8	16,0%	27,6%
Gevoel van geliefd zijn	6	12,0%	20,7%
Gevoel van erkenning	7	14,0%	24,1%
Gevoel van waardering	12	24,0%	41,4%
Krijgen van aandacht	5	10,0%	17,2%
Contacten zijn noodzakelijk	10	20,0%	34,5%
Geen van bovenstaande	2	4,0%	6,9%

Door de respondenten zijn in totaal 50 antwoorden aangevinkt.

Tabel 8

Bijdrage van contacten binnen ontmoetingsplek De Matenhof aan de mensen die wel komen

Variable	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Gevoel van saamhorigheid	11	20,4%	37,9%
Gevoel van geliefd zijn	2	3,7%	6,9%
Gevoel van erkenning	12	22,2%	41,4%
Gevoel van waardering	17	31,5%	58,6%
Krijgen van aandacht	6	11,1%	20,7%
Contacten zijn noodzakelijk	5	9,3%	17,2%
Geen van bovenstaande	1	1,9%	3,4%

Door de respondenten zijn in totaal 54 antwoorden aangevinkt.

Voor de respondenten die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen hebben de contacten buiten de ontmoetingsplek voor minder dan de helft van de respondenten voornamelijk een bijdrage in het gevoel van waardering. Ruim een kwart van de respondenten heeft geantwoord dat contacten noodzakelijk zijn. Een kwart van de respondenten krijgt het gevoel van saamhorigheid door contacten met mensen buiten de ontmoetingsplek. Een kwart van de respondenten krijgt het gevoel van erkenning in contact met andere mensen buiten de ontmoetingsplek. Opmerkelijk is dat minder dan een kwart van de respondenten het gevoel krijgt geliefd te zijn of wordt voorzien in het krijgen van aandacht wanneer zij contact hebben met mensen buiten de ontmoetingsplek. Zeker de mate waarin de ontmoetingsplek bij respondenten voorziet in het gevoel van geliefd zijn wordt door weinig respondenten ervaren.

Als wordt gekeken naar tabel 8 is te zien waar de contacten binnen ontmoetingsplek De Matenhof aan bijdragen. Ruim de helft van de respondenten geeft een gevoel van waardering door de contacten met mensen in de ontmoetingsplek. Minder dan de helft van de respondenten heeft het gevoel van erkenning door de contacten in de ontmoetingsplek. Ruim een kwart van de respondenten krijgt een gevoel van saamhorigheid wanneer zij contact hebben binnen de ontmoetingsplek. Voor minder dan een kwart van de respondenten hebben contacten binnen ontmoetingsplek De Matenhof een bijdrage in het krijgen van aandacht of noodzakelijke contacten.

Uit analyse van de twee tabellen kan opgemaakt worden dat de respondenten vaker het gevoel van saamhorigheid ervaren in contact met mensen binnen ontmoetingsplek De Matenhof dan met contacten daarbuiten. Daarnaast geven de contacten binnen de ontmoetingsplek de respondenten meer het gevoel van waardering en het gevoel van erkenning dan de contacten buiten ontmoetingsplek De Matenhof. Daarentegen geven de contacten buiten de ontmoetingsplek de respondenten het gevoel geliefd te zijn, dit is met de contacten binnen de ontmoetingsplek minder. Ruim een kwart (10) van de respondenten vindt contacten buiten ontmoetingsplek De Matenhof noodzakelijk, terwijl minder dan een kwart (5) van de respondenten contacten binnen De Matenhof noodzakelijk vinden.

Uit het interview komt een aanvulling op de enquête naar voren op dit onderwerp. Alle respondenten vertellen dat zij het fijn vinden, hiertoe behoefte hebben, om sociale contacten in ontmoetingsplek De Matenhof op te doen. Drie citaten zijn: *“Sociaal contact, uh op te bouwen en niet me eigen in een hoekje stopt”, “ik ben toch een vrij eenzaam persoon, om dan toch een beetje eenzaam proberen weg te werken. Proberen ja....”* en *“In ieder geval een stukje eenzaamheid is weg”*. Daarnaast geven 2 respondenten aan dat zij specifiek op zoek zijn naar vaste contacten.

Op de vraag of de respondent vindt dat hij of zij voldoende contacten heeft met andere mensen gedurende de week antwoordt driekwart van de respondenten die naar ontmoetingsplek De Matenhof komen bevestigend.

Een kwart van de respondenten vindt dat zij niet voldoende contacten heeft met andere mensen gedurende de week.

Op de vraag of de respondent het gevoel heeft dat hij of zij ertoe doet in de samenleving antwoordde ruim de helft van de respondenten dat zij vaak het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving. Meer dan een kwart van de respondenten antwoordde op deze vraag dat zij soms het gevoel hebben dat zij ertoe doen in de samenleving. Op de vraag of de respondent vindt dat het deelnemen binnen ontmoetingsplek De Matenhof bijdraagt aan zijn gevoel ertoe te doen in de maatschappij antwoordden bijna alle respondenten bevestigend.

Mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen

De respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof gaan zijn ook bevraagd op de manier waarop zij wekelijks contact hebben met andere mensen. De resultaten hiervan zijn af te lezen in tabel 9.

Tabel 9

Contacten met andere mensen gedurende de week van de mensen die niet komen

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Contacten in de supermarkt en op straat	7	17,1%	53,8%
Vriendschappen	8	19,5%	61,5%
Contacten met leden van een vereniging	7	17,1%	53,8%
Contacten met familie en gezin	9	22,0%	69,2%
Hulpverleners	9	22,0%	69,2%
Geen	1	2,4%	7,7%

Door de respondenten zijn in totaal 41 antwoorden aangevinkt.

Uit de tabel is op te maken dat mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen de meeste contacten hebben met hulpverleners en met familie of gezinsleden. Bijna driekwart van de respondenten heeft contacten met hulpverleners en met familie en gezin. Ruim de helft van de respondenten heeft contacten met vrienden. De helft van de respondenten heeft contacten met leden van een vereniging en contacten in de supermarkt en op straat. In het interview hebben twee van de vijf respondenten aangegeven genoeg contact te hebben met andere mensen.

Ook de respondenten die niet komen zijn bevraagd op de bijdrage die de contacten die zij gedurende de week hebben voor hen opleveren. De resultaten hiervan zijn af te lezen in tabel 10.

Tabel 10

Bijdrage van de contacten aan de mensen die niet komen

Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Gevoel van saamhorigheid	5	13,9%	38,5%
Gevoel van geliefd zijn	3	8,3%	23,1%
Gevoel van erkenning	5	13,9%	38,5%
Gevoel van waardering	6	16,7%	46,2%
Krijgen van aandacht	7	19,4%	53,8%
Contacten zijn noodzakelijk	8	22,2%	61,5%
Geen van bovenstaande	2	5,6%	15,4%

Door de respondenten zijn in totaal 36 antwoorden aangevinkt.

Uit analyse van de resultaten op de vraag naar de bijdrage die contacten hebben komt naar voren dat ruim de helft van de respondenten vindt dat contacten noodzakelijk zijn. Voor de helft van de respondenten voorzien contact met andere mensen in het krijgen van aandacht. De helft van de respondenten geeft ook aan dat

contacten voorzien in het gevoel van waardering. Ruim een kwart van de respondenten heeft aangegeven dat contacten met andere mensen bijdragen aan het gevoel van saamhorigheid en het gevoel van erkenning. Minder dan een kwart van de respondenten heeft het gevoel geliefd te zijn door contacten met andere mensen. Uit de interviews kwam een aanvulling op deze vraag uit de enquête naar voren. Een respondent geeft in het interview aan op de vraag waar de contacten aan bijdragen: *“Je bent niet meer zo eenzaam”*. Een andere respondent geeft aan: *“Ik krijg meer aandacht he ik... Dat ze je wat vragen, dat je wat kunt vertellen”* 1 respondent geeft aan: *“Ja, ik voel mij daar veilig vertrouwd Ja het is gewoon euh fijn om je kunt gewoon jezelf daar zijn, het is laagdrempelig. Mensen zijn geïnteresseerd in je. Als er wat is dan helpen ze je”*.

Ruim de helft van de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen reageren op de vraag of zij vinden dat zij voldoende contacten hebben met andere mensen gedurende de week bevestigend. Echter vindt ruim een kwart van de respondenten dat zij onvoldoende contacten heeft met andere mensen gedurende de week.

In het interview geeft een respondent aan dat hij/zij al stappen heeft ondernomen om de kennissenkring uit te breiden door het vrijwilligerswerk bij een organisatie en kerk etc. Een andere respondent doet dit door naar een andere ontmoetingsplek te gaan. Deze respondent wil in de toekomst naar ontmoetingsplek De Matenhof.

Op de vraag naar het gevoel ertoe te doen in de samenleving aan de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, beantwoordt de helft van de respondenten dat zij soms het gevoel hebben ertoe te doen. Minder dan een kwart van de respondenten geeft aan nooit het gevoel te hebben dat hij of zij ertoe doet in de samenleving. In een interview kwam naar voren dat iemand meer gevoel heeft er toe te doen in de samenleving. Citaat: *“Eum, jawel. Ja dat heb ik wel meer, het is wel minder geweest, maar dat begint wel steeds meer te komen. En euh ja, ik had ook wel vaak het gevoel van euh nou euh ik doe er niet zoveel toe of zo. Weet je, ja, toch wel een minderwaardigheidscomplex een beetje”*.

Ruim een kwart van de respondenten heeft vaak het gevoel ertoe te doen in de samenleving.

Vergelijking

Wanneer de resultaten op het onderwerp contacten van de respondenten die wel en niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen worden vergeleken vallen enkele overeenkomsten en verschillen tussen de resultaten op. De respondenten die niet naar de ontmoetingsplek gaan zijn in een minderheid in vergelijking met de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen. Deze vergelijkingen worden daarom voorzichtig gemaakt.

Respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen hebben meer contacten met hulpverleners gedurende de week. Ruim de helft van de respondenten die niet komen heeft wekelijks contacten met hulpverleners. Terwijl bij de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen een kwart van de respondenten, heeft aangegeven dat zij wekelijks contacten hebben met hulpverleners. Dit verschil is te verklaren aangezien de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek gaan, zijn geselecteerd op basis van de caseload van de professionals. Echter hebben de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen ook contacten met hulpverleners, doordat die binnen de ontmoetingsplek aanwezig zijn.

Het aantal respondenten dat contacten met familie en gezin en contacten met vrienden heeft gedurende de week is in beide groepen nagenoeg gelijk. Wanneer wordt gekeken naar de vraag, waar de contacten die de respondenten gedurende de week hebben aan bijdragen, valt op dat ruim de helft van de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen contacten noodzakelijk vindt. Terwijl uit de resultaten van de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen ruim een kwart van de respondenten contacten noodzakelijk vindt. Voor minder dan een kwart van de respondenten die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof gaan dragen contacten buiten de ontmoetingsplek bij aan het krijgen van aandacht. Bij de respondenten die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen voorzien de contacten gedurende de week voor de helft van de respondenten in het krijgen van aandacht.

Een kwart van de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen, heeft een gevoel van saamhorigheid wanneer zij contact hebben met mensen buiten de ontmoetingsplek. Voor mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen is dit ruim een kwart van de respondenten, die gevoel van saamhorigheid ervaren wanneer zij contacten hebben met andere mensen. Dit lijkt een overeenkomst te zijn tussen beide groepen. Uit vergelijking zijn meer overeenkomsten gevonden in de resultaten. Voor ruim een kwart van de respondenten van beide groepen levert het contact met mensen een bijdrage in hun gevoel geliefd te worden. Ruim een kwart van beide groepen respondenten heeft het gevoel van waardering wanneer zij contact hebben met andere mensen.

Opvallend is het verschil tussen de twee groepen als het gaat om de mate waarin zij het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving. Op deze vraag vulde driekwart van de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen in dat zij vaak het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving. Daartegenover vulde een kwart van de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen dit antwoord in. Daarnaast is opvallend dat een kwart van de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen ingevuld heeft dat zij nooit het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving. Terwijl dit antwoord door de respondenten die wel naar de ontmoetingsplek komen door geen enkele respondent is ingevuld.

3.3.9 Ligging van ontmoetingsplek De Matenhof

In de theoretische inleiding is vastgesteld dat de ligging van een collectieve voorziening invloed kan hebben op de motivatie van de doelgroep om wel of niet te komen. Om vast te stellen of de ligging invloed heeft op de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen, is aan de mensen die wel en niet komen de volgende vraag gesteld: "Zijn één of enkele van de volgende stellingen over de ligging voor u van toepassing om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?" Waarbij enkele stellingen aan de respondenten zijn voorgelegd. De antwoorden op deze vraag aan de mensen die wel komen zijn samengevat in tabel 11.

Tabel 11

Uitslag van de stellingen over de ligging van de ontmoetingsplek van de respondenten die wel komen (meerdere antwoorden mogelijk)

Stelling	Ingevuld	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
De ontmoetingsplek is te ver weg	1	4,5%	4,8%
De ontmoetingsplek is te weinig/niet toegankelijk voor mij	2	9,1%	9,5%
Ik ben afhankelijk van het vervoer, dat ik nu niet heb	1	4,5%	4,8%
Ik ga naar een andere ontmoetingsplek	1	4,5%	4,8%
Anders, namelijk	17	77,3%	81,0%

Door de respondenten zijn in totaal 17 antwoorden aangevinkt.

Bij 'anders, namelijk' zijn de ingevulde antwoorden gelabeld en ondergebracht in de volgende categorieën: niet van toepassing, goed te bereiken en prima toegankelijk. Gedurende het enquêteren is vastgesteld door de onderzoekers dat een groot deel van de respondenten de vraag niet begreep, ondanks de momenten wanneer de onderzoekers getracht hebben de vraag te verduidelijken. Een groot deel van de respondenten heeft deze vraag niet ingevuld, omdat ze al in de ontmoetingsplek komen. Bij het afnemen van de enquêtes sprak een groot deel van de respondenten hun onduidelijkheid uit over de vraag.

Opvallend is dat vanuit het interview één respondent die wel komt aangeeft dat de bereikbaarheid van de ontmoetingsplek wel invloed kan hebben op haar motivatie om te komen: "Als ik het op tijd weet dan kan ik altijd (naam instelling/bedrijf) bellen. Daar heb ik al jaren de taxi van. Maar dan moet ik inderdaad toch

minstens twee dagen van te voren aangeven. En heb ik de mantelzorgen niet, ja.. dan wordt het een probleem. Als het dan mooi weer is dan kan het nog, dan heb ik mijn scooter en als het naar weer is zoals nu, dan ben ik genoodzaakt om thuis te blijven.”

De antwoorden op deze vraag aan de mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof staan weergegeven in tabel 12.

Tabel 12

Uitslag van de stellingen over de ligging van de ontmoetingsplek van de mensen die niet komen

Stelling	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
De ontmoetingsplek is te ver weg	1	6,7%	7,1%
De ontmoetingsplek is te weinig/niet toegankelijk voor mij	1	6,7%	7,1%
Ik ga naar een andere ontmoetingsplek	1	6,7%	7,1%
Anders, namelijk	12	80,0%	85,7%

Door de respondenten zijn in totaal 15 antwoorden aangevinkt.

Bij ‘anders, namelijk’ zijn de ingevulde antwoorden gelabeld en ondergebracht in de volgende categorieën: met het openbaar vervoer (2 maal geantwoord) en de ligging is niet problematisch (2 maal geantwoord), niet van toepassing (2 maal geantwoord) en de plek is weggestopt (1 maal geantwoord).

Opvallend is dat vanuit het interview blijkt dat de ontmoetingsplek wat ver weg gevestigd is voor een respondent, aangezien hij buiten de wijk woont, maar dit geen invloed heeft op zijn motivatie om niet te komen: *“Nee, nee.. het is niet het dichtstbij ... maar het wel het meest geschikt, want ik ...ik bedoel uh... ik pak de bus...”*

Bij de overige respondenten die een uitspraak hebben gedaan over de ligging komt ook naar voren dat de ligging niet de reden is wat hen motiveert om niet naar de ontmoetingsplek te komen: *“Het feit dat ik een rolstoel gebruik, heeft geen invloed op het niet komen.”* en *“Geen probleem ik heb een auto en fiets.”*

Opvallend is dat uit de enquêtes en de interviews bij de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen het merendeel aangeeft dat de ligging voor hun geen rol speelt in hun motivatie om niet naar de ontmoetingsplek te komen. Slechts een enkeling geeft aan dat de ligging te ver weg is of de ontmoetingsplek niet toegankelijk is. Daarnaast is aan de mensen die niet komen de volgende vraag gesteld: *“Bent u op de hoogte van de plaats waar ontmoetingsplek De Matenhof is gevestigd?”* 13 respondenten (93%) beantwoordt deze vraag met ja en 1 respondent (7%) met nee. Merendeel laat met hun gegeven antwoord zien dat zij wel op de hoogte zijn waar de ontmoetingsplek gevestigd is.

3.3.10 Aanbod ontmoetingsplek

Een andere factor die volgens het literatuuronderzoek meespeelt aan de motivatie van de doelgroep om wel of niet te komen naar een collectieve voorziening is het aanbod. Van belang is dat het aanbod aansluit bij de wensen en behoeften van de doelgroep. Daarnaast kan de hoogte van de kosten bepalend zijn. In deze paragraaf wordt resultatenanalyse over de motivatie met betrekking tot het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof gegeven.

Aan de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, is in de enquête over het aanbod de volgende vraag gesteld: *“Aan welke activiteiten neemt u deel of heeft u deelgenomen in ontmoetingsplek De Matenhof?”* Hierbij hadden de respondenten de keuze uit zeven antwoordmogelijkheden. Deze antwoordmogelijkheden zijn vanuit de theoretische inleiding opgenomen in de enquête, aangezien dit de activiteiten zijn die

aangeboden worden in ontmoetingsplek De Matenhof. De antwoorden op deze vraag aan de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen zijn samengevat in tabel 13.

Tabel 13

Deelname activiteiten mensen die wel komen

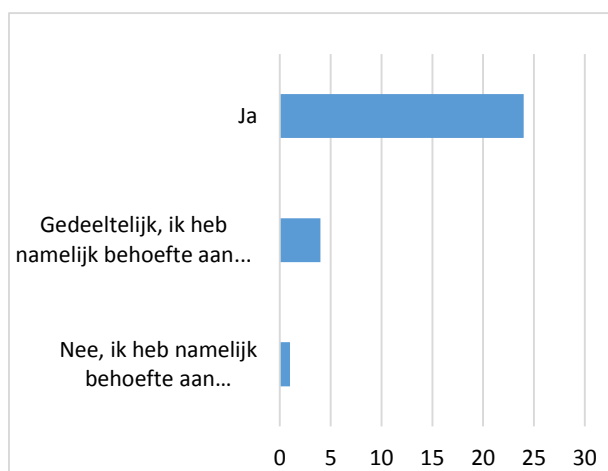
Variabele	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Eetcafé	17	34,7%	60,7%
Inloopspreekuur	5	10,2%	17,9%
Inloopspreekuur met MD Veluwe	1	2,0%	3,6%
Koffie ochtend voor ouders	4	8,2%	14,3%
Naai en herstel werkzaamheden	5	10,2%	17,9%
Creatieve handen	6	12,2%	21,4%
Koffie-uur na het eetcafé	11	22,4%	39,3%

Door de respondenten zijn gezamenlijk 49 antwoorden aangevinkt.

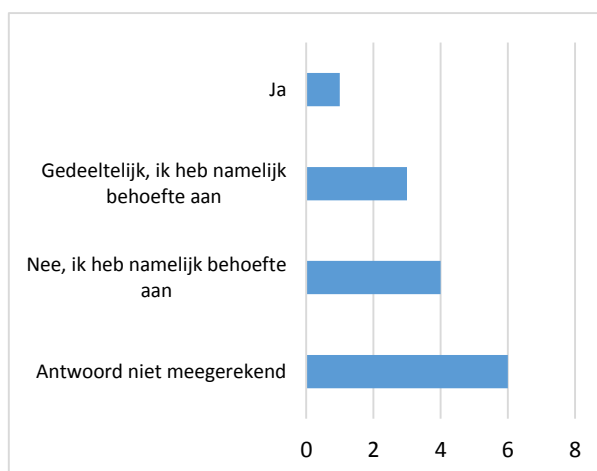
Ruim de helft van de respondenten maakt gebruik van het eetcafé. De daarna meest bezochte activiteit wordt door iets minder dan de helft van de respondenten bezocht, dit is het koffie-uur na het eetcafé. Opvallend laag scoort het inloopspreekuur met MD Veluwe, hieraan neemt slechts een enkeling van de respondenten deel. De overige vier activiteiten worden allen door een kwart van de respondenten bezocht.

Aan de mensen die niet komen is een vraag gesteld over de bekendheid van de activiteiten en diensten die aangeboden worden binnen de ontmoetingsplek. De vraag was: "Bent u bekend met het aanbod van activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof?" Deze vraag konden zij met "ja" en "nee" beantwoorden. Uit de gegeven antwoorden blijkt dat 9 respondenten (64%) bekend is met de activiteiten en diensten. Opvallend is dat ruim een derde van de respondenten niet bekend is met de activiteiten en diensten die aangeboden worden in de ontmoetingsplek.

Om vast te stellen of het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof aansluit bij de wensen en/of behoeften van de respondenten, die wel en niet komen, is de volgende vraag gesteld: "Sluit het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof aan bij uw wensen en/of behoeften" De respondenten hadden de keuze uit drie antwoordmogelijkheden. De antwoorden op deze vraag zijn samengevat in figuur 15, de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, en in figuur 16, de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen.

Figuur 15. Aansluiting op wensen en/of behoeften van mensen die wel komen

Figuur 16. Aansluiting op wensen en/of behoeften van mensen die niet komen

Bij de antwoordmogelijkheid van de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen ‘Gedeeltelijk, ik heb namelijk behoefte aan..’ zijn twee antwoordcategorieën gemaakt. De eerste is dat zij behoefte hebben aan gezelligheid en de tweede is dat zij behoefte hebben dat er meer mensen komen of zelf vaker moeten komen. De respondent die aangeeft geen behoefte te hebben met betrekking tot het aanbod, geeft aan zelf activiteiten te willen doen zonder begeleiding.

Bij de antwoordmogelijkheid van de mensen die niet naar de ontmoetingsplek De Matenhof komen “Gedeeltelijk, ik heb namelijk behoefte aan..” zijn de volgende antwoordcategorieën gemaakt: behoefte aan meer creatieve dingen en lichamelijke beweging, contact met andere mensen (buiten De Matenhof) en een gesprek als dat nodig is. De respondenten die aangeven “Nee, ik heb namelijk behoefte aan..” geven de volgende categorieën aan: contacten met andere mensen (buiten De Matenhof).

Vanuit een interview gaven enkele respondenten die wel komen aan dat de tijden van het eetcafé niet aansluiten op hun werktijden. *“Eh, ze beginnen daar al om half zeven met eten en ik moet eigenlijk tot vijf uur werken, dan ben ik om zes uur pas thuis dus dat is net..... kom ik daar net onder het eten aanlopen.”*

Daarnaast geeft een respondent aan dat het aanbod goed aansluit, maar dat een chronische ziekte en de gevolgen daarvan soms maakt dat respondent niet altijd de mogelijkheid heeft om deel te nemen aan activiteiten.

Vanuit het interview met de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen valt op dat een groot deel van de respondenten aangeeft dat zij wel de behoefte hebben om te komen, maar dat alleen de duidelijkheid nog ontbreekt of ontbrak over het aanbod. *“Behoeft om gewoon eens te kijken dus eum, ja, nu ik wat meer weet zeg maar, heb ik ook wel de behoefte om gewoon eens te kijken om gewoon wat meer ervan te weten te komen.”* *“Nee ik wil het gewoon op papier zien, dat ik het in ieder geval eerst kan lezen, dat ik ook echt zie van (vloekwoord) dit hebben jullie in de aanbieding en dan ga ik er ook naar toe, en ik wil graag mensen kunnen helpen.”*

Tevens geeft één respondent die niet naar de ontmoetingsplek komt in de enquête aan vragen te hebben over wat er te doen is, maar zich ook afvraagt welke leeftijdsgroepen aanwezig zijn.

Daarnaast geven de respondenten die niet naar de ontmoetingsplek De Matenhof komen diverse soorten antwoorden met betrekking tot het aanbod, die hieronder zijn opgesomd.

1 respondent geeft aan dat hij het fijn vindt als het wat rustiger is dan de keer dat hij er wel is geweest.

“Ik zou het fijn vinden als het iets minder druk is dan de vorige keer.”

1 respondent geeft aan nog niet zo op de hoogte te zijn van de begeleiding in de ontmoetingsplek en de mogelijke achtervang als haar begeleiding wordt afgebouwd.

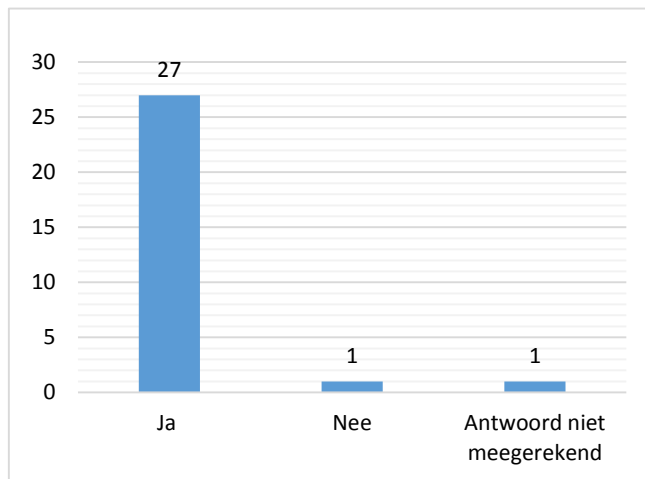
Daarnaast geeft 1 respondent aan dat hij privé belangrijk vindt met betrekking tot de hulpverlening.

“Het is gewoon fijn om hier je verhaal kwijt te kunnen tegen iemand. Ik vind dat fijn als ze aan huis komen. Een beetje privé houden, dat vind ik wel fijn. Een beetje afspreken van te voren om iets te bespreken”

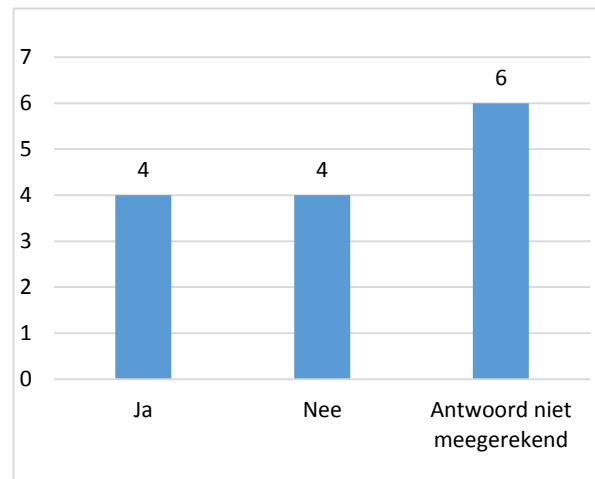
Tevens geeft 1 respondent aan dat hij behoefte heeft aan deels andere activiteiten die aangeboden worden in de ontmoetingsplek. *“Spelletje doen, kijk en daar kan ik ook gewoon een kop koffie nemen en noem maar op. Ik houd wel van een spelletje kaarten, biljarten of tafeltennissen of uh of zoiets of zaalvoetballen.”*

Vanuit het interview laten de respondenten horen wat hun persoonlijke behoeften zijn met betrekking tot het aanbod. Inzicht krijgen in het aanbod wordt het meest benoemd, tevens andere activiteiten, maar ook privéhouding van de hulpverlening.

Vanuit de enquêtes is getracht om vast te stellen in hoeverre het aanbod van De Matenhof daadwerkelijk bijdraagt in de motivatie van de mensen om wel of niet te komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. De antwoorden op deze vraag zijn samengevat in figuur 17 en figuur 18.

Figuur 17. Motivatie mensen die wel komen door

Figuur 18. Mensen die niet komen door aanbod

In figuur 17 is opvallend dat 93% van de mensen die wel komen naar de ontmoetingsplek aangeeft dat het aanbod bijdraagt aan hun motivatie om naar de ontmoetingsplek te komen, dit zijn 27 van de 29 respondenten.

Bij de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen, is er een even hoog percentage bij "ja" en "nee". Hierover zijn de meningen vanuit de resultaten gezien gelijk. Opvallend is dat er 42% niets in heeft gevuld, waardoor het antwoord niet meegerekend kon worden.

Vanuit het interview gaven enkele respondenten aan dat het aanbod in de ontmoetingsplek bijdraagt aan hun motivatie om er naar toe te gaan. *"Ik moet nu echt zoeken naar iets en hier word je vrijgelaten, je kunt hier schilderen, tekenen, kleuren, van alles en nog wat is er te doen. Dus je kunt het aanpassen aan je eigen behoefte. Dat vind ik wel fijn."*

Bij de voorgaande vragen hebben de respondenten kunnen aangeven of het aanbod aansluit bij hun wensen en/of behoeften. Daarbij is de vraag gesteld of dit aanbod ook de reden is dat zij gemotiveerd zijn om wel of niet te komen naar ontmoetingsplek De Matenhof. Naast het soort aanbod, speelt volgens de literatuur ook de kosten van het aanbod een rol in de motivatie van mensen. Om na te gaan in hoeverre de kosten van het aanbod meespeelt in de motivatie van doelgroep is de volgende vraag aan de mensen die wel en niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof gesteld.

Van de respondenten die wel komen, geeft 76% aan dat de kosten hun niet belemmeren, 21% geeft aan dat dit hun wel belemmert en 3% heeft de vraag niet ingevuld.

Van de respondenten die niet komen, geeft 79% aan dat de kosten niet de reden is dat zij niet naar de ontmoetingsplek gaan; 21% geeft aan dat zij door de kosten wel belemmerd worden om deel te nemen aan het aanbod. Van beide groepen respondenten geeft ruim driekwart aan dat de kosten van het aanbod hun niet belemmeren om vaker of niet te komen naar de ontmoetingsplek. Vanuit de interviews zijn geen aanvullende gegevens gekomen met betrekking tot het de kosten van het aanbod.

3.3.11 Informering over gemeentelijk beleid

De laatste factor die vanuit het literatuuronderzoek een rol kan spelen in de motivatie van de doelgroep is de wijze waarop mensen door bijvoorbeeld een persoonlijke begeleider of een ambtenaar van de gemeente worden geïnformeerd over het gemeentelijk beleid dat wijzigt met betrekking tot de hulpverlening.

De respondenten is ten eerste gevraagd naar de wijze waarop zij zijn geïnformeerd over de verwachte veranderingen. Hierbij hadden de respondenten de keuze uit enkele antwoordmogelijkheden die samen met de antwoorden zijn samengevat in tabel 14 en 15.

Tabel 14*Informering over gemeentelijk beleid bij mensen die wel komen (meerdere antwoorden mogelijk)*

Geïnformeerd:	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Door mijn persoonlijke begeleider	17	45,9%	65,4%
Door de begeleider in ontmoetingsplek De Matenhof	3	8,1%	11,5%
Door de gemeente	6	16,2%	23,1%
Ik ben niet geïnformeerd	1	2,7%	3,8%
Anders, namelijk	10	27,0%	38,5%

Door de respondenten zijn in totaal 37 antwoorden aangevinkt.

Tabel 15*Informering over gemeentelijk beleid bij de mensen die niet komen (meerdere antwoorden mogelijk)*

Geïnformeerd door:	Aangevinkt	Percentage op basis van gegeven antwoorden	Percentage op basis van aantal respondenten
Door mijn persoonlijke begeleider	14	66,7%	100,0%
Door de gemeente	3	14,3%	21,4%
Anders, namelijk	4	19,0%	28,6%

Door de respondenten zijn in totaal 21 antwoorden aangevinkt.

Bij de mensen die wel en niet naar de ontmoetingsplek komen, valt op dat de persoonlijke begeleider de meeste keren worden aangevinkt waardoor de respondenten geïnformeerd zijn. De overige antwoordmogelijkheden zijn beduidend minder aangevinkt, dan de mogelijkheid "Door mijn persoonlijke begeleider". Bij de antwoordmogelijkheid "Anders, namelijk.." zijn bij de mensen die wel komen naar ontmoetingsplek De Matenhof de volgende antwoordcategorieën opgesteld: door de media, door deelnemers van het eetcafé en door kennissen. Bij de mensen die niet komen naar de ontmoetingsplek is één extra antwoordcategorie opgenomen: door de media (krant/nieuws). Vanuit het interview zijn op het onderdeel informering over gemeentelijk beleid geen aanvullende gegevens. Bij beide groepen respondenten is het percentage informering door hun persoonlijke begeleider het hoogst. Tevens blijkt de media naast een persoonlijk gesprek met een begeleider of een ambtenaar van de gemeente ook een rol speelt in de informering bij enkele respondenten.

Als afsluiting van het onderdeel "informering over gemeentelijk beleid" zijn beide groepen respondenten bevraagd of de manier waarop een professional de uitleg heeft gegeven, aansluit bij de respondenten. De mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen, zijn gevraagd naar de wijze waarop de persoonlijke begeleider, de begeleider in ontmoetingsplek De Matenhof en de gemeente hun hebben geïnformeerd. Aan de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen, is gevraagd door wie zij zijn geïnformeerd over de veranderingen rondom hun begeleiding. De antwoordmogelijkheid was; door de persoonlijk begeleider en door de gemeente. De respondenten konden per antwoordmogelijkheid aangeven of de informering bij hen aansloot. De antwoorden op deze vraag zijn samengevat in tabel 16 en tabel 17.

Tabel 16*Aansluiting van wijze van informering bij de respondenten die wel komen*

Variabele	ja	nee	Niet van toepassing	Antwoord niet meegerekend
Door de persoonlijke begeleider	68%	-	24%	8%
Door de begeleider in ontmoetingsplek De Matenhof	24%	4%	62%	10%
Door de gemeente	24%	11%	55%	10%

De respondenten konden per onderdeel één antwoordmogelijkheid invullen.

Tabel 17*Aansluiting van wijze van informering bij de respondenten die niet komen*

Variabele	ja	nee	Niet van toepassing	Antwoord niet meegerekend
Door de persoonlijke begeleider	79%	-	14%	7%
Door de gemeente	36%	7%	50%	7%

De respondenten konden per onderdeel één antwoordmogelijkheid invullen.

Bij de mensen die wel en niet naar de ontmoetingsplek komen, valt op dat de wijze van informeren bij de respondenten aansluit, tenzij er geen sprake was van een persoonlijk begeleider.

Vanuit het interview wordt duidelijk dat de respondenten verschillen in de informatie die zij hebben over de reden waarom de ontmoetingsplek is opgericht. *“Ja, dat klopt, dat weet ik allemaal, ze willen een beetje van al dat van al dat soort dingen af”* Ook is gezegd: *“Dat vind ik echt wel goed, dat geeft een beetje lucht aan de dingen bezorgdheid over zulke dingen. Ja straks als een heleboel dingen door de bezuinigingen wegvallen is het wel fijn als ik er straks heen kan, dat vind ik wel heel fijn”* en *“Ik ben wel op de hoogte is van de veranderingen, maar niet weet wat de functie is van de ontmoetingsplek is.”*

Hieruit kan de analyse worden gemaakt dat de informatieoverdracht niet heeft plaats gevonden of dat de informatie niet op de juiste wijze is overgebracht.

3.3.12 Aanvulling op de enquête

Aan beide groepen respondenten is gevraagd of zij een aanvulling hebben op de afgenomen enquête.

Bij de mensen die wel komen naar ontmoetingsplek De Matenhof was één toevoeging die aansloot bij de onderwerpen uit de enquête, een respondent gaf aan: *“ik hoop dat er in de ontmoetingsplek meer mensen komen op andere dagen.”*

Bij de mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof was ook één toevoeging die aansloot bij de onderwerpen uit de enquête. Deze respondent gaf aan dat de houding van professional, vrijwilliger voor hem niet uitnodigend was. Iets wat bijdroeg aan zijn motivatie om niet meer naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan.

Bij de vraag over de ligging zijn enkele opmerkingen ingevuld door respondenten onder ‘anders, namelijk...’ niet direct een verband hebben met de factor ligging, maar wel de behoefte aangeven die een respondent heeft. De volgende antwoorden zijn gegeven: wanneer het nodig is voor een gesprek, ik bezoek niet/wil eigen leven, geen belangstelling en ik werk in De Matenhof (het bejaardentehuis) als vrijwilliger en wil daarom niet naar de ontmoetingsplek gaan.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de conclusies die getrokken kunnen worden naar aanleiding van de resultaten uit het onderzoek. Dit zal antwoord geven op de centrale vraagstelling.

De centrale vraagstelling:

Welke factoren dragen bij aan de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

Naar aanleiding van de resultatenanalyse, die beschreven staat in hoofdstuk 3 en observaties tijdens de uitvoering, zijn conclusies getrokken over de motivatie van mensen om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. Deze conclusies staan beschreven in paragraaf 4.2. In paragraaf 4.3 worden een aantal aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van de getrokken conclusies. Tot slot is in paragraaf 4.4 de discussie opgenomen.

4.2 Conclusies

In deze paragraaf zijn de conclusies van dit onderzoek weergegeven. Deze paragraaf over conclusies is als volgt opgebouwd. Allereerst zijn conclusies getrokken over het gevoel van mensen ertoe te doen in de samenleving en over de doelgroep. Deze conclusies staan los van de beantwoording van de hoofdvraag, maar zijn wel relevant voor het onderzoek. Vervolgens zijn conclusies getrokken over factoren die het wel of niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof bevorderen. Tijdens de uitvoering van het onderzoek is gebleken dat de intrinsieke en extrinsieke motivatiefactoren zo nauw met elkaar verbonden zijn dat het maken van onderscheid hiertussen moeilijk is. Daarom wordt er gesproken van factoren die de motivatie beïnvloeden en worden de begrippen intrinsiek en extrinsiek los gelaten in de conclusies.

Ertoe doen in de samenleving

Eén van de achterliggende gedachten van ontmoetingsplek De Matenhof is dat mensen het gevoel hebben er weer toe te doen en een plek innemen tussen de mensen in de maatschappij. Om te achterhalen of mensen die wel en niet komen het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving is dit bevraagd in de enquête. Uit de resultaten daarvan is te concluderen dat meer mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen het gevoel hebben ertoe te doen in de samenleving dan mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen. Daarnaast is te concluderen dat mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, ervaren dat het komen naar de ontmoetingsplek bijdraagt aan hun gevoel ertoe te doen in de samenleving. Voor de ontmoetingsplek betekent dit dat het lijkt dat het komen naar de ontmoetingsplek bijdraagt aan het gevoel ertoe te doen in de samenleving. Dit sluit aan bij de achterliggende gedachte van de ontmoetingsplek.

Doelgroep

De doelgroep waarop ontmoetingsplek De Matenhof zich richt zijn mensen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt en/of begeleidingsindicatie. Project Talent, waaruit ontmoetingsplek De Matenhof voortkomt, heeft daarnaast beschreven dat dit mensen zijn die participeren op trede één, twee en drie van de participatieladder. Om te achterhalen of de mensen die in de ontmoetingsplek aanwezig zijn onder de doelgroep van de ontmoetingsplek vallen, zijn de mensen die deelnamen aan de enquête gevraagd naar hun daginvulling. Op basis hiervan kon worden bepaald op welke trede van de participatieladder mensen staan. Uit de resultaten blijkt dat een kwart van de mensen die in de ontmoetingsplek aanwezig zijn, participeren op trede twee of drie. De helft van de mensen vult zijn of haar dag in met een vorm van vrijwilligerswerk. Op basis van deze resultaten van de vraag naar de participatie van mensen, is ten eerste te concluderen dat de doelgroep die Project Talent bepaald heeft, beperkt aanwezig is in de ontmoetingsplek. Bij de uitspraak dat de doelgroep beperkt aanwezig is in de ontmoetingsplek is een kanttekening te plaatsen. De mensen zijn namelijk

niet bevraagd of zij een indicatie hebben voor een vorm van begeleiding vanuit de Awbz. Als dat het geval is, dan vallen zij toch ook onder de doelgroep van de ontmoetingsplek.

Ten tweede is op basis van resultaten uit de enquête te concluderen dat een groot deel van de mensen die aangaven dat zij participeren op trede vier vrijwilligerswerk doen binnen de ontmoetingsplek. Dit zijn de mensen die gebruik maken van de meedoen-plekken. Deze meedoen-plekken zijn vrijwilligersplaatsen binnen organisaties waar mensen een tegenprestatie kunnen leveren voor de ontvangen uitkering. Daarnaast doen zij werkervaring op dat van pas kan komen in het verwerven van een mogelijke betaalde baan met of zonder ondersteuning. Bij deze groep is het belangrijk om te vermelden dat de kans bestaat dat deze mensen, voordat zij vrijwilligerswerk gingen doen, participeerden op trede één, twee of drie. In dat geval vielen zij wel onder de doelgroep die ontmoetingsplek De Matenhof op het oog heeft. Echter is het van belang om bewust stil te staan bij de mensen die op trede vier participeren. Zij worden niet meegerekend onder de kwetsbare doelgroep, maar ook zij zijn de doelgroep van de ontmoetingsplek. Aangezien zij de mensen zijn die door middel van het vrijwilligerswerk een tegenprestatie leveren voor de uitkering die zij ontvangen. Als zij geen vrijwilligerswerk meer verrichten, bestaat de mogelijkheid dat terugval op trede drie of lager plaatsvindt waardoor zij opnieuw bij de kwetsbare doelgroep behoren. Het is voor ontmoetingsplek De Matenhof van belang om hiervan bewust te zijn, zodat zij zich niet alleen richten op de mensen uit de kwetsbare doelgroep maar ook op de mensen die zich op trede vier bevinden.

Factoren die bijdragen aan het wel komen

Aanwezigheid van vrijwilligers in de ontmoetingsplek

De aanwezigheid van vrijwilligers is een factor die bijdraagt aan de motivatie van mensen om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen. Uit analyse van de resultaten blijkt namelijk dat meer dan de helft van de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen aangeeft dat de inzet van vrijwilligers voor hen bijdraagt aan hun motivatie om te komen naar de ontmoetingsplek. Bezoekers van ontmoetingsplek De Matenhof vinden voornamelijk dat zij makkelijk contact kunnen leggen met vrijwilligers en dat vrijwilligers aandacht voor hen hebben. Voor de ontmoetingsplek betekent deze conclusie dat de inzet van vrijwilligers een succesvolle factor is om mensen te motiveren om naar de ontmoetingsplek te komen en/of te blijven gaan. Dat de respondenten aangaven dat zij makkelijk contact aan kunnen gaan met vrijwilligers betekent dat de ontmoetingsplek een plek is waar laagdrempelig contact gelegd kan worden. Hiermee kan worden voorzien in de behoefte van mensen aan contact. Hier zal verder op in worden gegaan in de volgende conclusie.

Voor de ontmoetingsplek betekent dit dat de inzet van vrijwilligers bijdraagt aan de motivatie van mensen om naar de ontmoetingsplek te komen. Bij deze conclusie is echter ook een kanttekening te plaatsen aangezien geconcludeerd is dat de helft van de mensen die mee hebben gewerkt aan het onderzoek zelf vrijwilliger zijn binnen de ontmoetingsplek. Gedurende de uitvoering van het onderzoek gebleken dat vrijwilligers zich geen bezoeker voelen van de ontmoetingsplek. Dit kwam bijvoorbeeld naar voren wanneer de onderzoekers hen vroegen mee te werken aan het onderzoek. Meerdere vrijwilligers reageerden op die vraag: *“Maar ik ben vrijwilliger, geen bezoeker.”* Echter worden deze mensen wel als bezoekers van ontmoetingsplek De Matenhof gezien. Dit heeft ervoor gezorgd dat de doelgroep toch wel complex bleek te zijn. De complexiteit van de doelgroep zorgt ervoor dat de onderzoekers twijfels hebben bij de validiteit en betrouwbaarheid van deze factor, aangezien de vragen hierover in de enquête gericht waren op bezoekers, terwijl een deel van de bezoekers zichzelf geen bezoeker vindt. Dit heeft bij de vrijwilligers mensen voor verwarring gezorgd tijdens het invullen van deze vragen in de enquête.

De inzet van vrijwilligers komt bij mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen niet als motiverende factor naar voren. Dit wordt geconcludeerd uit interviews en veld aantekeningen. In twee van de vijf interviews kwam naar voren dat mensen een negatieve ervaring hadden gehad met vrijwilligers waardoor zij niet meer naar de ontmoetingsplek komen. Zij hadden ervaren dat de vrijwilligers meer aandacht hebben voor elkaar dan voor hen als nieuwe bezoeker. Voor ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat er aandacht moet worden geschonken aan de wijze waarop nieuwe bezoekers worden ontvangen door

vrijwilligers. De houding van de vrijwilliger lijkt op basis van deze conclusie bepalend te kunnen zijn voor de motivatie van mensen om (vaker) naar de ontmoetingsplek te komen. Hiervoor is het belangrijk dat de vrijwilligers bewust gemaakt worden van hun taak en houding. De onderzoekers vragen zich af of vrijwilligers zich momenteel voldoende bewust zijn of zijn gemaakt van hun rol binnen de ontmoetingsplek en of duidelijkheid bestaat over welke houding dit van hen vraagt. Voor vrijwilligers is van belang dat zij bewust zijn de verwachting van de nieuwe bezoekers van hun taak. Logischerwijs wordt door bezoekers verwacht dat vrijwilligers aandacht hebben voor de bezoekers en dat zij hen op het gemak stellen.

Behoeftte aan contact

De meeste respondenten die wel en niet komen naar de ontmoetingsplek De Matenhof hebben aangegeven dat zij voldoende contacten hebben buiten de ontmoetingsplek, maar dat zij daarnaast behoefte hebben aan meer sociale contacten en dus uitbreiding van hun sociaal netwerk. Zij gaven aan dat contact met andere mensen voor hen, de meest motiverende behoefte is om naar de ontmoetingsplek te komen. Behoeftte aan contact is terug te vinden op niveau drie van de piramide van Maslow. Er kan geconcludeerd worden dat de behoefte aan contact voor mensen een factor is die bijdraagt aan hun motivatie om naar de ontmoetingsplek te komen. Ontmoetingsplek De Matenhof biedt mensen de mogelijkheid om deze sociale contacten op te doen door middel van activiteiten en diensten in een collectieve vorm. Voor de ontmoetingsplek betekent dit dat het aanbod van activiteiten en diensten in collectieve vorm ervoor zorgt dat mensen komen of blijven komen naar de ontmoetingsplek.

Daarnaast is gebleken dat de mensen die wel komen naar de ontmoetingsplek, uit de contacten die zij binnen de ontmoetingsplek hebben, erkenning en waardering ervaren. Het ervaren van erkenning en waardering zijn in de piramide van Maslow terug te vinden als behoefte op niveau vier. Voor de ontmoetingsplek betekent dit dat mensen in eerste instantie gemotiveerd zijn om te komen vanuit hun behoefte aan contact met andere mensen. Het voorzien in deze behoefte maakt dat mensen ook in een hogere behoefte in de piramide van Maslow worden voorzien, in het ontvangen van erkenning en waardering. Dit is mogelijk een nieuw bijkomende factor die mensen motiveert om naar de ontmoetingsplek te blijven komen. Mogelijk draagt dit ook bij aan het gevoel van mensen ertoe te doen in de samenleving.

Beloning

Zoals hierboven beschreven is geeft een groot deel van de respondenten aan behoefte te hebben aan contact. Als het gaat om interesse en complimenten, wordt dit door bezoekers beduidend minder ervaren van de andere bezoekers dan van professionals. Voornamelijk op interesse in de situatie van de ander wordt door bezoekers onderling laag gescoord. Hieruit wordt geconcludeerd dat dit betekent dat er weinig interesse is van bezoekers in elkaar. Deze conclusie komt overeen met de veldaantekeningen die de onderzoekers hebben gemaakt gedurende het onderzoek. Uit veldaantekeningen blijkt dat mensen voornamelijk over zichzelf praten. Daarnaast worden weinig vragen gesteld aan elkaar.

Uit de resultaten op de vragen naar beloning is te concluderen dat beloning door complimenten en interesse een motiverende factor is voor mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen om te blijven komen. Deze complimenten en interesse wordt voornamelijk ervaren van professionals. Veldaantekeningen sluiten aan op deze conclusie. Opvallend was dat met name professionals belonend waren naar de bezoekers door bijvoorbeeld te zeggen: *“Wat fijn dat je er bent, goed dat je er bent”*. Voor de ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat de aanwezigheid van professionals belangrijk is. Hun houding zorgt ervoor dat zij mensen motiveren om nogmaals naar de ontmoetingsplek te komen. Vanuit de theorie wordt verklaard dat er verschillende soorten van beloning zijn die bepaald gedrag kunnen stimuleren of laten afnemen. Voor ontmoetingsplek De Matenhof is het voor professionals van belang om over het geven van beloning bewust te zijn. Dit met het oog op de Wmo 2015, waarin de professionals meer op de achtergrond komen te staan en de vrijwilligers een grotere rol zullen krijgen in hulpverlening. Aangezien vrijwilligers in de toekomst mogelijk meer taken over zullen gaan nemen van professionals is het voor De Matenhof van belang dat vrijwilligers ook

complimenten kunnen geven en interesse kunnen tonen in de bezoekers. Zodat de motivatiefactor beloning, ondanks de verminderde inzet van professionals, wel binnen de ontmoetingsplek aanwezig is.

Duidelijkheid

Bijna de helft van de mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen en ruim de helft van de mensen die niet komen geven aan dat zij een volhardende persoonlijkheid hebben. Aangezien er sprake is van een zelfrapportage van deels kwetsbare doelgroep moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat de respondenten een andere inschatting van hun persoonlijkheid hebben en hebben gegeven. Daarnaast is over de persoonlijkheidstypen slechts één vraag gesteld in de enquête. Vanuit de theoretische inleiding zijn mensen met een volhardende persoonlijkheid mensen die ambitieus en vasthoudend zijn, zij houden van een voorspelbare omgeving en wijken niet snel van een ingezette koers af. Dat houdt in dat zij belang hebben bij duidelijkheid en willen weten waar zij aan toe zijn. Persoonlijkheidstypen zijn factoren die voor de mensen die wel en niet komen naar de ontmoetingsplek mogelijk invloed hebben op hun motivatie. Voor ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat, wanneer het grootste gedeelte van de respondenten de volhardende persoonlijkheid heeft, de professionals van de ontmoetingsplek daarop zouden kunnen aansluiten. Dit kan worden gedaan door het bieden van voorspelbaarheid, duidelijkheid en structuur.

Ten eerste kwam uit veldaantekeningen, gedurende de week waarin de onderzoekers aanwezig waren in de ontmoetingsplek, naar voren dat duidelijkheid bij de aanwezige professionals zelf in enkele situaties ontbrak. Hierbij willen de onderzoekers een voorbeeld geven. Aan het begin van de tweede week dat de onderzoekers in de ontmoetingsplek aanwezig waren, werden sleutelkastjes opgehangen voor de sleutel van het kantoor en de kast in het kantoor. De rest van de week kwamen de onderzoekers in contact met professionals die op zoek waren naar de sleutels, die zij niet konden vinden. Zij waren niet op de hoogte van de veranderingen van het nieuwe sleutelkastje. Dit met als gevolg dat er minder aandacht en tijd van de professional voor de bezoekers was, omdat zij bezig waren met andere zaken. Hieruit kan geconcludeerd worden dat, ook al zijn dit aspecten die horen bij een opstartfase, is het van groot belang voor de bezoekers dat er gestreefd wordt naar zoveel mogelijk duidelijkheid. Ten tweede werd er door enkele respondenten aangegeven dat zij de omvang van de aanwezige groep tijdens activiteiten graag groter of kleiner zouden willen zien en dat er daarnaast bij enkele bezoekers behoefte is aan duidelijkheid in het aanbod van activiteiten en diensten in de ontmoetingsplek. Hieruit kan geconcludeerd worden dat duidelijkheid over de omvang van de groep en het aanbod van diensten en activiteiten voor mensen duidelijkheid zal bieden en invloed heeft op motivatie van mensen om wel of niet te gaan. Ten derde gaven enkele respondenten die niet naar de ontmoetingsplek komen in het interview aan dat voor hen onduidelijk is wat het verband is tussen de activiteiten en diensten in de ontmoetingsplek en de veranderingen die gaande zijn in het sociale domein. Dit betekent dat voor hen onduidelijk is wat het belang van het bezoeken van de ontmoetingsplek voor hen kan zijn. De onduidelijkheid over het belang van de ontmoetingsplek kan mogelijk invloed hebben op de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het de ontmoetingsplek van belang is om aan de doelgroep uit te leggen wat de noodzaak is van de ontmoetingsplek en kan bijdragen in de hulpverlening van bezoekers.

Factoren die bijdragen aan het niet komen

Meerdere individuele factoren

De resultaten uit de enquête geven onvoldoende beeld over factoren die motiveren om niet te komen. Dit kan mogelijk komen doordat respondenten het belang niet inzagen van het onderzoek, de lengte van de enquête, onvoldoende inlevingsvermogen in de vraagstelling of een te ingewikkelde vraagstelling. Veel van de enquêtes kwamen bij de onderzoekers terug met vraagtekens, niet ingevulde vragen en verkeerd toegepaste antwoorden. Uit de interviews zijn wel factoren naar voren gekomen wat maakt dat mensen niet deelnemen aan activiteiten en diensten van ontmoetingsplek De Matenhof. Deze redenen zijn: een eerdere negatieve ervaring binnen de ontmoetingsplek en een weekinvulling die voldoende was of er voor zorgde dat zij niet konden deelnemen. Deze factoren dragen bij aan het niet komen van mensen. Dit betreffen individuele

situaties wat een te klein aantal is om een generaliserende conclusie te trekken over factoren die bepalend zijn voor de motivatie van mensen om niet naar de ontmoetingsplek te komen. Voor ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat deze specifieke factoren wel bijdragen aan het niet komen en belangrijk zijn om aandacht voor te hebben.

Factoren die niet bijdragen aan het wel of niet komen

Kosten aanbod en ligging ontmoetingsplek

Uit de resultaten van de enquête is gebleken dat de huidige kosten van het aanbod en de ligging van de ontmoetingsplek geen factoren zijn die bijdragen aan de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. Voor ontmoetingsplek De Matenhof betekent dit dat de vergoeding die zij momenteel vragen voor de activiteiten door bezoekers en de ligging niet als belemmerend wordt ervaren om naar de ontmoetingsplek te komen. Concluderend kan hierover worden gezegd dat de ontmoetingsplek geen extra aandacht hoeft te schenken aan de huidige kosten van het aanbod en de ligging om mensen te motiveren om (vaker) deel te laten nemen aan de collectieve voorziening.

Factor waarover onvoldoende informatie verkregen is

Informeren over de wetswijziging

Vanuit de enquête zijn resultaten naar voren gekomen waaruit geconcludeerd kan worden dat de wijze van informeren over de wetswijziging door professionals (persoonlijke begeleider, begeleider in de ontmoetingsplek en de gemeente) bij het merendeel van de mensen aansloot. In de enquête is echter geen controlevraag gesteld om na te gaan of de informering over de wetswijziging een factor is die bijdraagt aan de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. Ook in de diepte-interviews is hierover geen informatie verkregen. Hierdoor kunnen de onderzoekers geen conclusie trekken over de invloed van de factor informering op de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen.

4.3 Aanbevelingen

In deze paragraaf zullen enkele aanbevelingen worden gegeven die aansluiten op de conclusies voortkomend uit het onderzoek.

Aanbeveling 1: taken en inzet vrijwilligers

Uit het onderzoek blijkt dat er verwarring bestaat over de taken en houding van de vrijwilligers in de ontmoetingsplek. Deze verwarring heeft invloed op de motivatie van mensen om naar de ontmoetingsplek te komen. Daarom kan het goed zijn om aandacht te hebben voor het verhelderen van de verwachting van het takenpakket en houding van de vrijwilligers. Deze verheldering is zowel voor vrijwilligers als voor professionals van belang. Hierbij kan ook worden gedacht aan het trainen van de vrijwilligers over het belang van open staan voor de bezoekers en het ontwikkelen van een houding die daarbij past.

Aanbeveling 2: Aandacht voor sociale vaardigheden van bezoekers

Vanuit de conclusie is gebleken dat het voor ontmoetingsplek De Matenhof van belang is om bewust te zijn van het geven van een beloning door het geven van complimenten en interesses tonen in bezoekers. Dat professionals deze beloning goed afgeven, maar dat dit bij bezoekers onderling minder gebeurt. Met het oog op de Wmo 2015, waarin de professionals meer op de achtergrond komen te staan waar mogelijk is en de vrijwilligers een grotere rol krijgen in hulpverlening is het daarom van belang om als professionals aandacht te hebben voor de sociale vaardigheden van de bezoekers in de ontmoetingsplek. Deze aandacht kan vorm gegeven worden in het tonen van belangstelling voor en van interesses in de andere bezoekers. Deze aandacht voor elkaar kan motiverend werken om vaker naar de ontmoetingsplek te komen, aangezien zij zo erkenning en waardering zullen ervaren. Hierdoor ontstaat wederkerigheid. Dit kan worden gedaan door de professionals door gedurende activiteiten en diensten in te spelen op wederkerig gedrag van bezoekers. Bijvoorbeeld wanneer iemand interesse toont in de ander door een vraag te stellen. De professional kan deze vorm van

wederkerigheid aanmoedigen door hierop een compliment te geven. Daarnaast dient door professionals rekening gehouden te worden met de beperkingen van mensen waardoor het mogelijk kan zijn dat zij niet in staat zijn deze vaardigheden te leren. Voor de toekomst is het van belang dat bezoekers van ontmoetingsplek De Matenhof niet alleen van begeleiders in de ontmoetingsplek of van hun persoonlijk begeleider aandacht door interesse en complimenten ontvangen.

Aanbeveling 3: afstemming tussen professionals

Uit veldaantekeningen van de onderzoekers komt naar voren dat afstemming tussen professionals die aanwezig zijn bij activiteiten en/of diensten bij de ontmoetingsplek soms ontbreekt. Dit kan vervolgens voor onduidelijkheden zorgen tussen professionals onderling. Het kan daarom van belang zijn na te gaan wat professionals nodig hebben om een heldere overdracht aan elkaar te kunnen geven over de voortgang en de veranderingen en ontwikkelingen die zich voordoen in de ontmoetingsplek.

Aanbeveling 4: duidelijkheid over het aanbod

Uit het onderzoek blijkt dat sommige mensen die wel en niet naar de ontmoetingsplek komen onduidelijkheid ervaren over het aanbod van activiteiten en/of diensten die worden aangeboden. Het is van belang om voorspelbare situaties te creëren, structuur aan te brengen in het programma en hierin zo min mogelijk onverwachte wendingen in voor te laten komen voor de mensen. Hierbij valt ook te denken aan het geven van duidelijkheid over de omvang van de groepen. Dit draagt bij in de motivatie van mensen om naar de ontmoetingsplek te komen.

Aanbeveling 5: functie van de ontmoetingsplek

Voor mensen die in aanmerking komen om naar ontmoetingsplek De Matenhof komen is het aan te raden hen te verhelderen welke functie de ontmoetingsplek vervult in het kader van de veranderingen in het sociale domein die betrekking hebben op hun persoonlijke situatie. Deze aanbeveling komt voort uit het feit dat enkele respondenten aangaven niet bekend te zijn met de functie van de ontmoetingsplek. Door het geven van deze informatie ontstaat de verbinding tussen de ontmoetingsplek en het belang dat de cliënt heeft om daar naartoe te gaan.

4.4 Discussie

Tolerantie en kwetsbare burgers

Binnen de ontmoetingsplek De Matenhof wordt uitgegaan van de krachten van de mens en wordt de nadruk gelegd op de talenten die zij hebben. Er wordt alles gedaan om mensen te betrekken bij de samenleving. Gedurende het onderzoek kwam de vraag bij de onderzoekers naar boven of in onze maatschappij mensen nog 'kwetsbaar' mogen zijn. *Een kwetsbare inwoner is een persoon die niet zelfredzaam is waardoor hij niet zelfstandig (op eigen kracht) of zonder hulp van zijn omgeving (een sociaal netwerk) niet actief kan meedoen in de samenleving of onvoldoende draagkracht heeft om de daarvoor benodigde voorziening(en) aan te schaffen* (Movisie, 2014). De vraag die daarbij ook leeft, is in hoeverre sommige mensen in staat zijn om daadwerkelijk 'mee te doen' in de maatschappij en hoe hoog deze lat wordt gelegd binnen de samenleving.

Daarnaast is interessant dat de veranderingen die gaande zijn in de samenleving ervanuit lijken te gaan dat alle mensen zoveel mogelijk gelijk moeten zijn aan elkaar. Ghorashi (2013) beschrijft dat er juist ruimte moet komen voor verschil om mensen mee te laten doen. Momenteel ligt de nadruk op dat iedereen zo veel mogelijk gelijk moet zijn. Er moet bereidheid zijn bij de gezonde meerderheid tot ontmoeten en een stap opzij doen voor minderheden. Door die stap opzij te doen kan een gemeenschappelijke ruimte ontstaan om werkelijk toenadering tot elkaar te vinden. De fixatie op achterstand en beperking moet volgens Ghorashi plaats maken voor aandacht voor de kracht van mensen waarmee zij zich kunnen ontwikkelen. Eigen kracht en regie van de cliënt zijn hierin van groot belang.

Ontmoetingsplek De Matenhof kan functioneren als een 'kunstmatige' buurt of wijk, waarbij kwetsbare burgers, vrijwilligers en professionals voor elkaar de afspiegeling van de mensen in de maatschappij vormen. In deze kunstmatige samenleving mogen mensen kwetsbaar zijn. Dit concept van de ontmoetingsplek kan gezien worden als een laagdrempelige manier, waarop mensen weer in contact komen met een samenleving die een veilige basis biedt om te oefenen in het aangaan van contacten met andere mensen.

Uit onderzoek blijkt dat er een grens ligt aan het bieden van informele zorg binnen de buurt (Jager-Vreugdenhil 2012). *"De buurt is dus niet vanzelfsprekend een sociale structuur. Maar allereerst een geografische eenheid. Het is daarom helemaal niet vanzelfsprekend dat de mensen verwachten door de 'buurt' geholpen te worden."* Er bestaat geen verband tussen sociale samenhang in buurten en de informele zorg die tussen burens gegeven wordt. Buurten zijn niet vanzelfsprekend sociale verbanden, maar het ontstaan van sociale verbanden vindt meestal op basis van wederkerigheid plaats. Vreugdenhil schrijft dat burens zich gemakkelijk organiseren om hun onderlinge omgang in de publieke ruimte te reguleren, maar zij zullen hun privéruimte eerder van elkaar afschermen dan burens daarin toe te laten. Burens zijn wel bereid om elkaar te helpen, maar vooral in noodgevallen en voor een kortere periode. Een randvoorwaarde voor informele hulp aan burens is wederkerigheid.

Bredewold (2014) deed onderzoek naar de voorwaarden voor burgercontacten tussen mensen met een verstandelijke of psychiatrische beperking en mensen uit de wijk. Ze constateert in de samenvatting van het onderzoeksrapport dat het niet reëel is om te verwachten dat spontaan duurzame, warme relaties tussen burgers met en zonder beperking tot stand komen waarin mensen over en weer aandacht, hulp en zorg voor elkaar hebben. Contacten tussen deze mensen lijken snel problematisch te worden. Positieve contacten zijn wel mogelijk onder bepaalde voorwaarden zoals het accepteren van onbalans van geven en nemen, zich houden aan de spelregels binnen het contact waarbij duidelijke grenzen belangrijk zijn en een actieve matching en ondersteuning door een professional.

Het is de vraag in hoeverre mensen bereid zijn om open te staan voor de mogelijkheden bij mensen met minderheden en openstaan voor hen. Dit is een spanningsveld wat van belang is om participatie van kwetsbare burgers te doen slagen. Daarbij is de vraag of sociale verbanden binnen een ontmoetingsplek wel vanzelfsprekend zijn. Als dit het geval is dan is het de vraag hoe ervoor gezorgd wordt dat een stabiel sociaal contact op basis van wederkerigheid, tussen bezoekers kan worden gerealiseerd en in standgehouden wordt.

Oog voor wat de cliënt al kan

De houding en denken van professionals in de ontmoetingsplek is volgens de onderzoekers aan een verandering toe. De veranderingen die gaande zijn met de invoering van de Wmo 2015 zorgen er ook voor dat er een andere houding van de professional moet zijn. Allereerst moet een professional een open houding aannemen, open staan voor veranderingen. Dit kan voor professionals een moeilijke opgave zijn, zeker wanneer zij al jaren in het werkveld werkzaam zijn en 'vastgeroest' zijn in bepaalde patronen en werkwijzen.

Daarnaast worden er andere vaardigheden gevraagd. *Er vindt een verschuiving plaats van specifieke vaardigheden naar algemene sociaal-werkvaardigheden, zoals: signaleren, sociaal ondernemen, oplossingsgericht werken, empoweren, coachingsvaardigheden en ontwikkelingsgericht ondersteunen* (Scholte & Sprinkhuizen, 2012). Met name empoweren is een aspect wat een centrale plaats in zal nemen voor professionals. Van Regenmortel (2008) beschrijft dat empowerment mensen zodanig kan toerusten dat ze hun leven maximaal zelf kunnen leiden. Ook zegt Van Regenmortel (2002): *"Empowerment is een proces van versterking waarbij individuen, organisaties en gemeenschappen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving en dit via het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn en het stimuleren van participatie."* Dit betekent voor professionals dat zij gefocust moeten zijn op het aansturen van mensen om hun eigen leven weer te gaan leiden in plaats van de problemen van de cliënt zelf op te (willen) lossen.

Het is de vraag of professionals kiezen voor vernieuwing in hun houding en benadering van kwetsbare mensen of dat zij hierin oude patronen vasthouden.

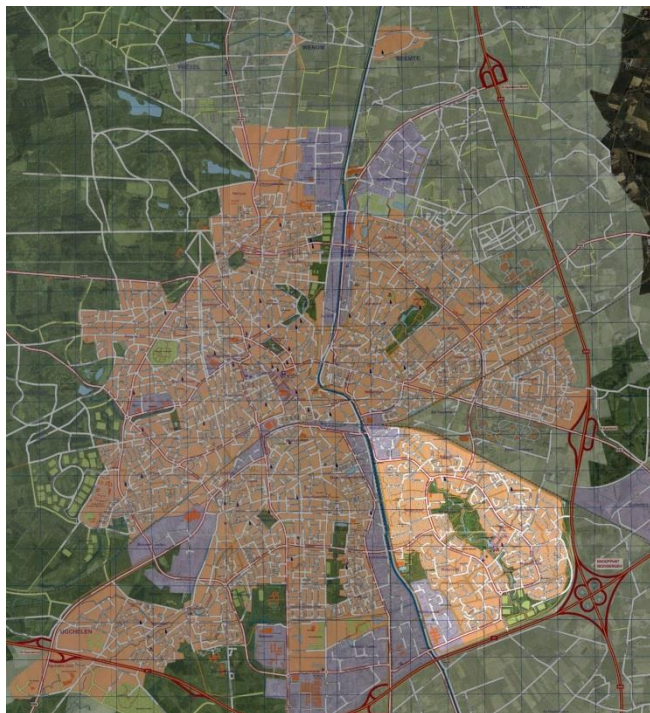
5. Literatuurlijst

- Abma, T. (2006). *Werken met narratieven: Verhalen en dialoog als methoden voor praktijkverbetering*. Tijdschrift Management en Organisatie, mei/augustus.
- Apeldoorn. (z.d.). *1.2 Ligging en begrenzing*. Geraadpleegd op 21 november 2013, van <http://digitaleplannen.apeldoorn.nl/plannen/NL.IMRO.0200.bp1143-/NL.IMRO.0200.bp1143-ont1.1.2.html>
- Baarda, D., Goede, M. de, & Meer, A. van der. (2007). *Basisboek interviewen: Handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews*. Noordhoff: Groningen.
- Barrick, M., Mount, M., & Li, N. (z.d.). *The Theory of Purposeful Work Behavior: The role of personality, job characteristics, and experienced meaningfulness*. Geraadpleegd op 28 november 2013, van <http://www.managersonline.nl/nieuws/13765/persoonlijkheid-bepaalt-motivatie.html>
- Bergen, A-M. van. (2004). *Bezinning op invulling van nieuwe wet is hard nodig*. Geraadpleegd op 27 maart 2014, van <http://link.springer.com/article/10.1007%2FBF03070481?LI=true#page-3>
- Blankenburgh, M., Grootveld P., Smits J., Tuijl, D. van, & Westra M. (2008). *Participatie!* Geraadpleegd op 25 maart 2014, van <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=81045>
- BMC adviesgroep. (z.d.). *Rapport wijkvoorzieningscan: Stadsprofiel Zuidoost Apeldoorn*. Geraadpleegd op 13 november 2013, van http://apeldoorn.notudoc.nl/cgi-bin/showdoc.cgi?action=view/id=351278/type=pdf/04_Wijkvoorzieningscan_rapport_bmc_bijlage_zuidoost.pdf
- Borgerding, M. (2010). *Medewerkersontwikkeling binnen de Gemeente Hilversum: De invloed van medewerkersmotivatie en leiderschapstijl*. Geraadpleegd op 27 maart 2014, van <file:///C:/Users/Annemarie/Downloads/Bachelorscriptie%20Borgerding.pdf>
- Bredewold, F. (2014). *Lof der oppervlakkigheid: Contact tussen mensen met een verstandelijke of psychiatrische beperking en buurtbewoners*. Geraadpleegd op 5 april 2014, van <http://www.gh.nl/onderzoek/Centrum%20voor%20Samenlevingsvraagstukken.aspx?tab=Publicaties>
- Bronkhorst. (z.d.). *Kwetsbaar en zelfredzaam*. Geraadpleegd op 13 maart 2014, van http://www.invoeringwmo.nl/sites/default/files/Bronckhorst_Einddocument_Definities%20kwetsbare%20burgers.pdf
- Brown, J.D., & Mankowski, T.A. (1993). *Self-esteem, mood, and self-evaluation: changes in mood and the way you see you*. Journal of Personality and Social Psychology, 64, 421-430.
- Cintea. (2013). *Intrinsieke motivatie*. Geraadpleegd op 16 januari 2014, van <http://www.cintea.nl/userfiles/files/lgnas/!intrinsieke%20motivatie%20%20maart%202013.pdf>
- Cloninger, C.R., Svrakic, D.M., & Przybeck, T.R. (1993). *A psychological model of temperament and character*. Archives of general Psychiatry, 50, 975-990.
- Dam, A. van, & Mulder, N. (2008). *Motivatie en mogelijkheden van moeilijke mensen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Dorscheidt, E., & Heida, F. (2010). *Participatieladder: Meedoen gemeten*. Geraadpleegd op 10 oktober 2013, van http://participatieladder.nl/upload/publicaties/participatieladder_meedoen_gemeten.pdf
- Franzen, G. (2008). *Motivatie: Denken over drijfveren sinds Darwin*. Amsterdam: Boom onderwijs.
- Gemeente Apeldoorn. (2013). *Nota Begeleiding*. Geraadpleegd op 6 november 2013, van http://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/docs/inwoners/Begeleiding/Vastgestelde_Nota_Begeleiding_def_%20171013.pdf
- Gemeente Apeldoorn. (juni 2013). *Project Talent*. Apeldoorn: gemeente Apeldoorn
- Goes, L. (2009). *De invloed van intrinsieke- en extrinsieke motivatie op schoolprestaties: Etnische Achtergrond als moderator op de relatie tussen motivatie en schoolprestaties*. Geraadpleegd op 11 maart 2014, van <http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/43762>
- Gorashi, H. (2013). *Multiculturele samenleving in onzekere tijden: Een zoektocht naar verbindingsbronnen zonder nationalisme*. Amsterdam University Press: Amsterdam.
- Griftland. (z.d.). *Het maken van een hoofdvraag een deelvragen*. Geraadpleegd op 9 november 2013, van <http://www.griftland.nl/Media/download/371/Hoofdvragen+en+deelvragen+maken.pdf>
- Hoogland, J. (2011). *Amateurs gezocht! Over roepingsbesef in de professionele dienstverlening*. Geraadpleegd op 10 november 2013, van <http://www.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:4255/DS1/>
- Hoorik, I. van. (2011). *(Hoe) werkt talentontwikkeling bij "risicojongeren"? Bouwstenen voor nader onderzoek*. Geraadpleegd op 5 februari 2014, van http://www.nji.nl/nl/Hoe_werkt_talentontwikkeling_bij_risicojongeren.pdf
- Jager-Vreugdenhil, M. (2012). *Nederland participatieland? De ambitie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de praktijk in buurten, mantelzorgerrelaties en kerken*. Amsterdam: Vossiuspers.
- Jager-Vreugdenhil, M., & Bredewold, F. (2012). *Jij + ik = wij: Verbindend wijkgericht werken*. Een wijkgerichte werkwijze van de RIBW IJssel-Vecht en Travers Welzijn.
- Invoering Wmo. (z.d.). *De Kanteling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten*. Geraadpleegd op 23 januari 2014, van <http://www.invoeringwmo.nl/content/de-kanteling-van-de-vereniging-nederlandse-gemeenten>
- Invoering Wmo. (z.d.). *De kanteling van de Verenigde Nederlandse Gemeenten*. Geraadpleegd op 5 februari 2014, van <http://www.invoeringwmo.nl/content/wat-zijn-vrij-toegankelijke-algemene-voorzieningen-en-wat-zijn-maatwerkvoorzieningen>
- Jehoel-Gijsbers, G. (2004). *Sociale uitsluiting in Nederland*. Den Haag: SCP.
- Kunneman, H. (2009). *Voorbij het dikke-ik*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Linders, L. (2013). *In sociale vraagstukken, nummer 3 najaar 2013*. Column: Wijkteams zijn geen Haarlemmerolie.

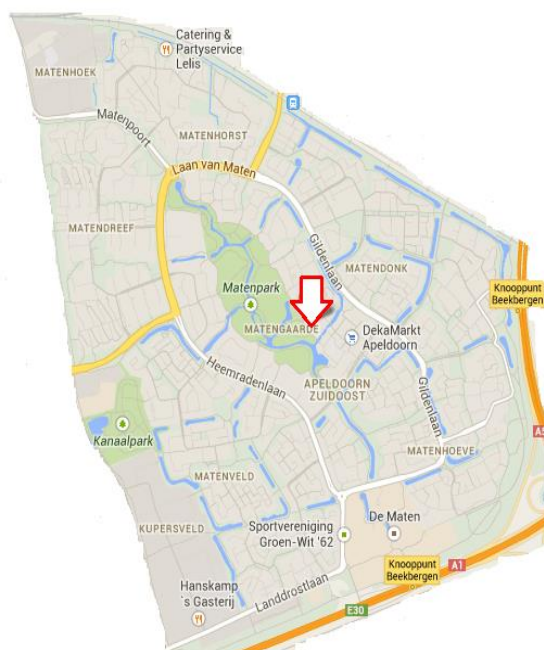
- Machielse, A. (2006). *Onkundig en onaangepast: Een theoretisch perspectief op sociaal isolement*. Utrecht: Van Arkel.
- Machielse, A., & Hortulanus, R. (2011). *Sociaal isolement bij ouderen: Op weg naar een Rotterdamse aanpak*. Amsterdam: SWP.
- Maslow, Abraham H. (1974). *Menselijke mogelijkheden: Motivatie en persoonlijkheid*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Mens en samenleving. (z.d.). *Intrinsieke versus extrinsieke motivatie*. Geraadpleegd op 16 januari 2014, van <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/psychologie/99944-intrinsieke-versus-extrinsieke-motivatie.html>
- Meijman, T.F. (1997). *Psychische vermoeidheid*. Biowetenschappen en maatschappij, 19 (3), p. 5-15.
- Mönnink, H. de. (2009). *De gereedschapskist van de maatschappelijk werker: Handboek Multimethodische Maatschappelijk Werk*. Maarssen: Elsevier gezondheidszorg.
- Movisie. (2014). *Zonder geïnformeerde en betrokken burgers geen succesvolle decentralisaties*. Geraadpleegd op 28 maart 2014, van <http://www.movisie.nl/artikel/zonder-ge%C3%AFnformeerde-betrokken-burgers-geen-succesvolle-decentralisaties>
- Ontmoet elkaar in Apeldoorn. (z.d.). Geraadpleegd op 23 januari 2014, van <http://www.ontmoetelkaarinapeldoorn.nl/ontmoetingsplekken/>
- Overkamp, E. (2000). *Instellingen nemen de wijk*. Assen: Van Gorcum.
- Penninx, K., & Sprinkhuizen, A. (2011). *Krachtgerichte sociale zorg: Sociaal werk in de participatiesamenleving Een verkenning*. Utrecht: MOVISIE.
- Prast, L., & Elshout J. (2012). *Werkloosheid funest voor zelfrespect*. Tijdschrift voor sociale vraagstukken, 3, 2012.
- Regenmortel, T. van. (2002). *Empowerment en maat zorg: Een krachtgerichte psychologische kijk op armoede*. Leuven: Acco.
- Regenmortel, T. van. (2002, 2008 en 2010). *Empowerment en participatie van kwetsbare burgers: Ervaringskennis als kracht*. Leuven: Acco.
- Riet, N. van. (2006). *Social Work: Mensen helpen om tot hun recht te komen*. Assen: Van Gorcum.
- Riwi. (z.d.). *Begeleiding op ontmoetingsplekken in de wijk*. Geraadpleegd op 28 november 2013, van <http://www.riwi.nl/100/begeleiding-op-ontmoetingsplekken-in-de-wijk>
- Rijksoverheid. (2013). *Decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten*. Geraadpleegd op 9 november 2013, van <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/decentralisatie-van-overheidstaken-naar-gemeenten>
- Scheffers, M. (2010). *Sterk met een vitaal netwerk. Empowerment en de sociaal netwerk methodiek*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Schellekens, J.M.H. (2005). *Motivatie en emoties in de arbeid*. Groningen: University Press.
- Schellekens, J.M.H., Leeuwen, P. van, & Abma, F. (z.d.). *Motivatie bij re-integratie*. Geraadpleegd op 27 maart 2013, van <https://www.google.nl/search?q=gevoelens+en+motivatie&hl=nl#hl=nl&q=motivatie+bij+re+integratie>
- Schwarz, N., & Clore, G.L. (1996). *Feelings and phenomenal experiences*. In: E. Higgins & A. Kruglanski (Eds.) *Social Psychology: handbook of basic principles*. (pp. 433-465) New York: The Guilford Press.
- Speelman, M., & Mulder, L. (2012). *Tevredenheidsonderzoek AC Accent*. Geraadpleegd op 11 maart 2014, van <http://www.hbo-kennisbank.nl/nl/page/home/>
- Stoeten, S. (2008). *Wat is de meest wenselijke manier om contact te leggen met de doelgroep 'zorgwekkende zorgmijders'?* Geraadpleegd op 8 maart 2014, van <http://hbo-kennisbank.uvt.nl/cgi/chw/show.cgi?fid=6642>
- UWV. (z.d.). *Wat houdt de Participatiewet in?* Geraadpleegd op 22 november 2013, van <http://www.uwv.nl/Particulieren/themadossiers/participatiewet/index.aspx>
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (2011). *De participatieladder*. Geraadpleegd op 15 oktober 2013, van <http://participatieladder.nl/home.html>
- Vereniging voor Nederlandse gemeenten. (2011). *Voorstel aanpak informatievoorziening sociaal domein*. Geraadpleegd op 2 november 2013, van <https://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/nieuws/voorstel-aanpak-informatievoorziening-sociaal-domein>
- Vereniging van Nederlandse gemeenten. (2011). *Samenwerken aan woonservice gebieden*. Geraadpleegd op 2 november 2013, van <http://www.vng.nl/files/vng/vng/Documenten/Extranet/Wmo/04-Woonservicegebieden.pdf>
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Vinke, R. (2004). *Zoeken naar intrinsieke motivatie*. 's-Gravenhage: Reed Business Information bv.
- Vliet, K. van der, Duyvendak, J.W., Boonstra, N., & Plemper, E. (2004). *Toekomstverkenning ten behoeve van een beroepenstructuur in zorg en welzijn*. Verwey-Jonker Instituut.
- Vondel & Nassau. (z.d.). *WMO 2015: De concept wet maatschappelijke ondersteuning 2015*. Geraadpleegd op 5 februari 2014, van <http://www.vondel-nassau.nl/concept-wmo-2015/>
- Woudenberg, J. (2010). *Bottom-up*. Geraadpleegd op 9 november 2013, van http://www.jasperwoudenberg.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=8

Bijlagen

Bijlage 1: Plankaart

Figuur 1 (boven): het oplichtende gebied is wijk De Maten, te Apeldoorn

Figuur 2 (boven): wijk de Maten, bij de rode pijl bevindt zich ontmoetingsplek De Matenhof.

Bijlage 2: Enquête voor de mensen die wel naar ontmoetingsplek De Matenhof komen

Enquête bij onderzoek in ontmoetingsplek De Matenhof

Wij zijn vier studenten aan de Gereformeerde Hogeschool in Zwolle. Wij doen onderzoek bij ontmoetingsplek De Matenhof naar de motivatie van mensen om naar de ontmoetingsplek te komen. Om hier meer over te weten te komen, vragen wij u om deze enquête in te vullen. De enquête is als volgt opgebouwd. De eerste vragen zijn vragen over uw achtergrond. Vervolgens zijn vragen opgenomen over factoren die invloed kunnen hebben op uw motivatie om naar de ontmoetingsplek te gaan. Wij zijn onafhankelijk van de ontmoetingsplek en willen u erop wijzen dat elk gegeven antwoord goed is.

Alle gegevens uit deze enquête worden anoniem verwerkt. In het eindrapport, dat wordt geschreven aan de hand van de resultaten uit de enquête, zullen de antwoorden niet op de persoon terug te herleiden zijn.

Deel 1: Achtergrondgegevens

Eerst enkele vragen over uw achtergrond

1. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

- ☐

3. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Ik woon alleen
- ☐ Ik woon samen met 1 persoon
- ☐ Ik woon samen met meer personen
- ☐ Ik woon op een groep

4. Komt u uit de wijk de Maten?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik kom uit de wijk (vul de naam van de wijk in waar u vandaan komt)

5. Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

- ☐ Alleen lager onderwijs
- ☐ Lager beroepsonderwijs (bijv. Vmbo, Its, ambachtsschool)
- ☐ Mavo of ulo/mulo
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs (bijvoorbeeld mts, meao)
- ☐ Havo/Vwo of Mms/Hbs
- ☐ Hoger beroepsonderwijs (bijvoorbeeld hts, heao)
- ☐ Wetenschappelijk onderwijs

6. Op welke manier vult u uw dag in? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik ben voornamelijk in mijn eigen huis en heb nauwelijks contact met andere mensen.
- ☐ Ik heb contact met familie, vrienden en kennissen en onderneem soms activiteiten in een niet georganiseerd verband.
- ☐ Ik neem deel aan activiteiten of diensten van ontmoetingsplek De Matenhof zoals het spreekuur, eetcafé, naai en herstel, kookles, wandelgroep, creatieve handen, gespreksgroep of koffieochtend/avond.
- ☐ Ik neem deel aan activiteiten bij bijvoorbeeld een vereniging, cursus, opleiding anders dan het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof

- ☐ Ik heb onbetaald werk, geen arbeidscontract, maar draag wel verantwoordelijkheden.
(Een vrijwilligerscontract binnen de ontmoetingsplek De Matenhof valt hier ook onder)
- ☐ Ik heb een betaalde baan waarbij ik begeleiding krijg
- ☐ Ik heb een betaalde baan waarbij ik geen begeleiding krijg

7. Hoe hebt u gehoord van ontmoetingsplek De Matenhof? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Door mijn persoonlijk begeleider
- ☐ Een andere begeleider
- ☐ Folder of flyer
- ☐ Via een bekende die naar ontmoetingsplek De Matenhof gaat
- ☐ Ik ben er langs gekomen
- ☐ Van het internet
- ☐ Anders, namelijk.....

Deel 2: redenen om De Matenhof te bezoeken

De volgende vraag gaat over uw beweegredenen om naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan.

8. Welke van de volgende stellingen past het meest bij u? (kruis één antwoord aan wat van toepassing is)

Ik ga naar ontmoetingsplek De Matenhof omdat...

- ☐ ik het moeilijk vind om mezelf te voorzien van een warme maaltijd
- ☐ het bijdraagt aan structuur in mijn dag/week
- ☐ ik hulp wil bij (financiële) administratie
- ☐ ik behoefte heb aan het zien van en spreken met andere mensen
- ☐ ik in De Matenhof vriendschappen wil opbouwen met andere mensen
- ☐ ik me gewaardeerd voel als ik er ben (mensen zien me staan om wie ik ben)
- ☐ ik mijn kwaliteiten kan gebruiken, daar ben ik trots op
- ☐ ik graag nieuwe dingen wil leren.
- ☐ Anders, namelijk.....

Deel 3: persoonlijkheid

De volgende twee vragen gaan over uw persoonlijkheid

9. In welke van de volgende eigenschappen herkent u zichzelf het meest? (kruis aan wat van toepassing is)

- ☐ Nieuwsgierig zijn, op zoek naar uitdaging in vernieuwing, snel verveeld raken
- ☐ Weten waar u aan toe bent, doorzetter en vasthoudend in dat wat u heeft
- ☐ Gericht zijn op het contact met de ander en daaruit geborgenheid ervaren
- ☐ Afwachtend zijn, angstig reageren op nieuwe dingen, terughoudend zijn

10. Denkt u dat deze eigenschappen een bijdrage hebben in uw keus om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Deel 4: verwachtingen

De komende twee vragen gaan over de verwachtingen die u had van ontmoetingsplek De Matenhof

11. Welke verwachting had u van ontmoetingsplek De Matenhof?

.....

12. Waar was uw verwachting op gebaseerd? (kruis aan wat van toepassing is)

- ☐ Die heb ik zelf bedacht
- ☐ Ik ben zelf een keer bij een ontmoetingsplek geweest
- ☐ Iemand anders heeft mij over zijn/haar ervaring van de ontmoetingsplek verteld

Deel 5: professionals

De volgende vraag gaat over de betrokken professionals. Eerst wordt een vraag gesteld over begeleiders in ontmoetingsplek De Matenhof en vervolgens een vraag over de persoonlijk begeleider vanuit een organisatie.

13. Kruis bij de volgende stellingen aan of u deze altijd, vaak, soms of nooit herkent in de begeleiders die aanwezig zijn tijdens de activiteiten en diensten binnen ontmoetingsplek De Matenhof.

Stelling	Altijd	Vaak	Soms	Nooit
Het contact met de begeleider(s) is gelijkwaardig				
De begeleider(s) sluit(en) aan bij mijn beleving				
De begeleider(s) toont/tonen respect voor mijn situatie				
De begeleider(s) staan/staat voor mij klaar wanneer ik hem of haar nodig heb				
Ik heb vertrouwen in de begeleider(s)				
De begeleider(s) staat/staan open voor alles wat ik zeg of doe en zijn niet afwijzend				
De begeleider(s) zorgen ervoor dat de activiteiten en diensten op maat zijn voor mijn situatie				
De begeleider(s) spreekt/spreken zijn/hun zorgen over mij uit, zonder oordeel				
De begeleider(s) geeft/geven mij voldoende ruimte om zelf beslissingen te maken over mijn leven.				

14. Voelt u zich door de houding van de begeleiders gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

- ☐ Altijd
- ☐ Vaak
- ☐ Soms
- ☐ Nooit

15. Kruis bij de volgende stellingen aan of u deze altijd, vaak, soms of nooit herkent in uw persoonlijk begeleider. De persoonlijk begeleider is bij u betrokken vanuit een organisatie of instelling. Wanneer u geen persoonlijk begeleider heeft, is deze vraag niet van toepassing. U kunt dan verder naar vraag 17.

Stelling	Altijd	Vaak	Soms	Nooit
Het contact met mijn persoonlijk begeleider is gelijkwaardig				

Mijn persoonlijk begeleider sluit aan bij mijn beleving				
Mijn persoonlijk begeleider toont respect voor mijn situatie				
Mijn persoonlijk begeleider staat voor mij klaar wanneer ik hem of haar nodig heb				
Ik heb vertrouwen in mijn persoonlijk begeleider				
Mijn persoonlijk begeleider staat open voor alles wat ik zeg of doe en is niet afwijzend				
Mijn persoonlijk begeleider zorgt ervoor dat de doelen die wij samen opstellen op maat zijn voor mijn situatie				
Mijn persoonlijk begeleider spreekt zijn/haar zorgen over mij uit, zonder oordeel				
Mijn persoonlijk begeleider geeft mij voldoende ruimte om zelf beslissingen te maken over mijn leven.				

16. Voelt u zich door de persoonlijk begeleider gemotiveerd om naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Deel 6: Beloning

Hieronder volgen enkele vragen over beloning. Beloning kunt u krijgen door complimenten en interesse van anderen.

17. Kruis per stelling aan of en hoe vaak u complimenten en interesse van de begeleider of de bezoekers ervaart.

<i>Wanneer ik bij de ontmoetingsplek ben, ...</i>	<i>Altijd</i>	<i>Vaak</i>	<i>Soms</i>	<i>Nooit</i>
krijg ik complimenten van een begeleider omdat ik er ben				
krijg ik complimenten van andere bezoekers omdat ik er ben				
krijg ik complimenten van een begeleider voor wat ik doe				
krijg ik complimenten van andere bezoekers voor wat ik doe				
is de begeleider geïnteresseerd in mij en mijn situatie				
zijn de andere bezoekers geïnteresseerd in mij en mijn situatie				

18. Denkt u dat de interesse en de complimenten een bijdrage hebben in uw keus om nogmaals naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

- ☐ Altijd

- ☐ Vaak
- ☐ Soms
- ☐ Nooit

Deel 7: vrijwilligers

Nu volgen enkele vragen over vrijwilligers Binnen ontmoetingsplek De Matenhof zijn vrijwilligers ingezet. Zij zijn onder ander aanwezig bij het eetcafé en bij naai- en herstel werkzaamheden.

19. Hoe ervaart u de inzet van de vrijwilligers? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Zij hebben tijd voor mij
- ☐ Zij hebben aandacht voor mij
- ☐ Zij begrijpen mij door de kennis waarover zij beschikken
- ☐ Zij begrijpen mij doordat zij in dezelfde situatie zitten/dezelfde hulpvraag hebben als ik
- ☐ Met hun kan ik makkelijk het contact aangaan
- ☐ Ik vind de aanwezigheid van vrijwilligers overbodig
- ☐ Anders, namelijk.....

20. Draagt de aanwezigheid van de vrijwilligers voor u bij aan uw keuze om naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

- ☐ Ja
- ☐ Gedeeltelijk
- ☐ Nee

Deel 8: sociaal netwerk

De volgende vragen gaan over uw sociale netwerk.

21. Op welke manier heeft u naast de contacten bij ontmoetingsplek De Matenhof wekelijks contact met andere mensen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Contacten in de supermarkt en op straat
- ☐ Vriendschappen
- ☐ Contacten met leden van een vereniging
- ☐ Contacten met familie en gezin
- ☐ Hulpverleners
- ☐ Geen

22. Waar dragen deze contacten buiten ontmoetingsplek De Matenhof voor u aan bij?

- ☐ Geeft gevoel van saamhorigheid
- ☐ Geeft gevoel van geliefd zijn
- ☐ Geeft gevoel van erkenning
- ☐ Geeft gevoel van waardering
- ☐ Krijgen van aandacht
- ☐ Contacten zijn noodzakelijk
- ☐ Geen van bovenstaande

23. Waar dragen de contacten binnen ontmoetingsplek De Matenhof voor u aan bij?

- ☐ Geeft gevoel van saamhorigheid
- ☐ Geeft gevoel van geliefd zijn
- ☐ Geeft gevoel van erkenning
- ☐ Geeft gevoel van waardering

- ☐ Krijgen van aandacht
- ☐ Contacten zijn noodzakelijk
- ☐ Geen van bovenstaande

24. Vindt u dat u voldoende contacten heeft met andere mensen gedurende de week?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

25. Heeft u het gevoel dat u er toe doet in de samenleving?

- ☐ Vaak
- ☐ Soms
- ☐ Nooit

26. Draagt het deelnemen binnen ontmoetingsplek De Matenhof bij aan het gevoel er toe te doen in de maatschappij?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Deel 9: ligging van De Matenhof

De volgende vraag gaat over de ligging van ontmoetingsplek De Matenhof

27. Zijn een of enkele van de volgende stellingen over ligging voor u van toepassing om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ De ontmoetingsplek is te ver weg
- ☐ De ontmoetingsplek is te weinig/niet toegankelijk voor mij
- ☐ Ik ben afhankelijk van het vervoer, dat ik nu niet heb
- ☐ Ik ga naar een andere ontmoetingsplek
- ☐ Anders, namelijk.....

Deel 10: aanbod ontmoetingsplek

De volgende vragen gaan over het aanbod in ontmoetingsplek De Matenhof

28. Aan welke activiteiten neemt u deel of heeft u deelgenomen in ontmoetingsplek De Matenhof?

- ☐ Eetcafé
- ☐ Inloopspreekuur
- ☐ Inloopspreekuur met MD Veluwe
- ☐ Koffie ochtend voor ouders
- ☐ Naai en herstel werkzaamheden
- ☐ Creatieve handen
- ☐ Koffie-uur na het eetcafé

29. Sluit het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof aan bij uw wensen en/of behoeften?

- ☐ Ja
- ☐ Gedeeltelijk, ik heb namelijk behoefte aan
- ☐ Nee, ik heb namelijk behoefte aan

30. Is het aanbod van activiteiten en diensten van ontmoetingsplek De Matenhof voor u een reden om naar de ontmoetingsplek te komen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

31. Voor enkele activiteiten binnen ontmoetingsplek De Matenhof wordt een bijdrage gevraagd. Belemmeren deze kosten u om (vaker) naar de ontmoetingsplek te gaan?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Deel 11: informering over gemeentelijk beleid

De volgende vragen gaan over veranderingen in begeleiding die te maken hebben met gemeentelijk- en landelijk beleid. Vanaf 1 januari 2015 kunnen gemeenten, mensen met een uitkering om een tegenprestatie vragen. De gedachte hierachter is dat iemand iets terug doet voor de uitkering die hij ontvangt. Een andere verandering die plaatsvindt vanaf 1 januari 2015 is dat de AWBZ alleen de zwaarste, langdurige zorg vergoedt. Dit houdt in dat het vanaf 2015 niet meer vanzelfsprekend is dat mensen die nu nog een begeleidingsindicatie hebben, aanspraak kunnen maken op hulpverlening vanuit een organisatie. De benodigde hulp zal opgevangen moeten worden door bijvoorbeeld het sociaal netwerk, of de diensten en voorzieningen in de wijk.

32. Door wie/hoe bent u geïnformeerd over deze veranderingen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Door mijn persoonlijke begeleider
- ☐ Door de begeleider in ontmoetingsplek De Matenhof
- ☐ Ik ben bij gemeentelijke bijeenkomsten geweest
- ☐ Ik ben niet geïnformeerd
- ☐ Anders, namelijk.....

33. Sluit de manier waarop deze uitleg aan u is gegeven door uw persoonlijk begeleider bij u aan?

- ☐ Ja, de manier van uitleg sluit bij mij aan
- ☐ Nee, de manier van uitleg sluit niet bij mij aan
- ☐ Niet van toepassing

34. Sluit de manier waarop deze uitleg aan u is gegeven door de begeleider in ontmoetingsplek de Matenhof bij u aan?

- ☐ Ja, de manier van uitleg sluit bij mij aan
- ☐ Nee, de manier van uitleg sluit niet bij mij aan
- ☐ Niet van toepassing

35. Sluit de manier waarop deze uitleg door uw gemeente aan u is gegeven bij u aan?

- ☐ Ja, de manier van uitleg sluit bij mij aan
- ☐ Nee, de manier van uitleg sluit niet bij mij aan
- ☐ Niet van toepassing

36. Tot slot, heeft u nog een aanvulling op de enquête?

- ☐ Ja, namelijk.....
- ☐ Nee

Tot slot willen wij u vragen om mee te werken aan een interview over uw verhaal.

37. Bent u bereid om mee te werken aan een interview?

- ☐ Ja, met een professional en een onderzoeker (vul hieronder uw naam en telefoonnummer in)
- ☐ Ja, met twee onderzoekers (vul hieronder uw naam en telefoonnummer in)
- ☐ Nee

Ik wil meewerken aan een interview

Mijn naam is

Telefoonnummer

Persoonlijke gegevens worden slechts gebruikt om contact met u op te nemen voor een afspraak voor een interview.

Hartelijke dank voor uw medewerking!

Bijlage 3: Enquête voor de mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen

Enquête bij onderzoek in ontmoetingsplek De Matenhof

Wij zijn vier studenten aan de Gereformeerde Hogeschool in Zwolle. Wij doen onderzoek bij ontmoetingsplek De Matenhof naar de motivatie van mensen om wel of niet naar de ontmoetingsplek te komen. Om hier meer over te weten te komen vragen we u om deze enquête in te vullen. De enquête is als volgt opgebouwd. De eerste vragen, zijn vragen over uw achtergrond. Vervolgens zijn vragen opgenomen over factoren die invloed kunnen hebben op uw motivatie om naar de ontmoetingsplek te gaan. Wij zijn onafhankelijk van de ontmoetingsplek en willen u erop wijzen dat elk gegeven antwoord goed is.

Alle gegevens uit deze enquête worden anoniem verwerkt. In het eindrapport dat word geschreven aan de hand van de resultaten uit de enquête zullen de antwoorden niet op de persoon terug te herleiden zijn.

Deel 1: achtergrondvragen

Eerst enkele vragen over uw achtergrond

1. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

- ☐

3. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Ik woon alleen
- ☐ Ik woon samen met 1 persoon
- ☐ Ik woon samen met meer personen
- ☐ Ik woon op een groep

4. Komt u uit de wijk de Maten?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik kom uit de wijk (vul de naam van de wijk in waar u woont)

5. Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

- ☐ Alleen lager onderwijs
- ☐ Lager beroepsonderwijs (bijv. Vmbo, Its, ambachtsschool)
- ☐ Mavo of ulo/mulo
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs (bijvoorbeeld mts, meao)
- ☐ Havo/Vwo of Mms/Hbs
- ☐ Hoger beroepsonderwijs (bijvoorbeeld hts, heao)
- ☐ Wetenschappelijk onderwijs

6. Op welke manier vult u uw dag in? (meerder antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik ben voornamelijk in mijn eigen huis en heb nauwelijks contact met andere mensen.
- ☐ Ik heb contact met familie, vrienden en kennissen en onderneem soms activiteiten in een niet georganiseerd verband.
- ☐ Ik neem deel aan activiteiten of diensten van ontmoetingsplek De Matenhof zoals het spreekuur, eetcafé, naai en herstel, kookles, wandelgroep, creatieve handen, gespreksgroep of koffieochtend/avond.
- ☐ Ik neem deel aan activiteiten bij bijvoorbeeld een vereniging, cursus, opleiding anders dan het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof.

- Ik heb onbetaald werk, geen arbeidscontract, maar draag wel verantwoordelijkheden.
(Een vrijwilligerscontract binnen de ontmoetingsplek De Matenhof valt hier ook onder)
- Ik heb een betaalde baan waarbij ik begeleiding krijg
- Ik heb een betaalde baan waar ik geen begeleiding bij krijg

Deel 2: reden bezoek ontmoetingsplek De Matenhof

De volgende vraag gaat over de reden om naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan.

7. Welk van de volgende stellingen zou voor u het meest van toepassing zijn als reden om ontmoetingsplek De Matenhof te bezoeken? (Kruis één antwoord aan wat van toepassing is)

Ik zou naar ontmoetingsplek De Matenhof gaan omdat....

- ik het moeilijk vind om mezelf te voorzien van een warme maaltijd
- het bijdraagt aan structuur in mijn dag/week
- ik hulp wil bij (financiële) administratie
- ik behoefte heb aan het zien en spreken met andere mensen
- ik in o De Matenhof vriendschappen wil opbouwen met andere mensen
- ik me gewaardeerd voel als ik er ben (mensen zien me staan om wie ik ben)
- ik mijn kwaliteiten kan gebruiken, daar ben ik trots op
- ik graag nieuwe dingen wil leren
- Anders, namelijk.....

Deel 3: persoonlijkheid

De volgende twee vragen gaan over uw persoonlijkheid

8. In welke van de volgende eigenschappen herkent u zichzelf het meest? (kruis aan wat van toepassing is)

- Nieuwsgierig zijn, op zoek naar uitdaging in vernieuwing, snel verveeld raken
- Weten waar je aan toe bent, doorzetter en vasthoudend in dat wat je hebt
- Gericht op het contact met de ander en daaruit geborgenheid ervaren
- Afwachtend zijn, angstig reageren op nieuwe dingen, terughoudend zijn

9. Denkt u dat deze eigenschappen een bijdrage hebben in uw keus om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

- Ja
- Nee

Deel 4: verwachtingen

De komende drie vragen gaan over de verwachtingen die u hebt van ontmoetingsplek De Matenhof

10. Welke verwachting heeft u van ontmoetingsplek De Matenhof?

.....

11. Waar is uw verwachting op gebaseerd? (kruis aan wat van toepassing is)

- Die heb ik zelf bedacht
- Ik ben zelf al een keer bij een ontmoetingsplek geweest
- Iemand anders heeft mij verteld over zijn/haar ervaring van de ontmoetingsplek verteld

12. Zou u op basis van deze verwachting naar ontmoetingsplek De Matenhof willen gaan?

- Ja
- Nee

Deel 5: professionals

De volgende vragen gaan over uw persoonlijk begeleider

13. Kruis bij de volgende stellingen aan of u deze altijd, vaak, soms of nooit herkent in uw contact met uw persoonlijk begeleider.

Stelling	Altijd	Vaak	Soms	Nooit
Het contact met mijn persoonlijk begeleider is gelijkwaardig				
Mijn persoonlijk begeleider sluit aan bij mijn beleving				
Mijn persoonlijk begeleider toont respect voor mijn situatie				
Mijn persoonlijk begeleider staat voor mij klaar wanneer ik hem of haar nodig heb				
Ik heb vertrouwen in mijn persoonlijk begeleider				
Mijn persoonlijk begeleider staat open voor alles wat ik zeg of doe en is niet afwijzend				
Mijn persoonlijk begeleider zorgt ervoor dat de doelen die wij samen opstellen op maat zijn voor mijn situatie				
Mijn persoonlijk begeleider spreekt zijn/haar zorgen over mij uit, zonder oordeel				
Mijn persoonlijk begeleider geeft mij voldoende ruimte om zelf beslissingen te maken over mijn leven.				

14. Voelt u zich door uw persoonlijk begeleider gemotiveerd om naar een ontmoetingsplek te gaan?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Deel 6: vrijwilligers

Nu volgen twee vragen over vrijwilligers. Binnen ontmoetingsplek De Matenhof zijn vrijwilligers ingezet. Zij zijn onder ander aanwezig bij het eetcafé en bij naai- en herstel werkzaamheden.

15. Hoe ervaart u de inzet van vrijwilligers in het algemeen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Zij hebben tijd voor mij
- ☐ Zij hebben aandacht voor mij
- ☐ Zij begrijpen mij door de kennis waarover zij beschikken
- ☐ Zij begrijpen mij doordat zij in dezelfde situatie zitten als ik
- ☐ Met hun kan ik makkelijk het contact aangaan
- ☐ Ik vind de aanwezigheid van vrijwilligers overbodig

- ☐ Anders, namelijk.....

16. Denkt u dat de aanwezigheid van vrijwilligers voor u bijdraagt aan uw keuze om niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te gaan?

- ☐ Ja
- ☐ Gedeeltelijk
- ☐ Nee

Deel 7: sociaal netwerk

De volgende vragen gaan over uw sociale netwerk

17. Op welke manier heeft u wekelijks contact met andere mensen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Contacten in de supermarkt en op straat
- ☐ Vriendschappen
- ☐ Contacten met leden van een vereniging
- ☐ Contacten met familie en gezin
- ☐ Hulpverleners
- ☐ Geen

18. Waar dragen deze contacten voor u aan bij?

- ☐ Geeft gevoel van saamhorigheid
- ☐ Geeft gevoel van geliefd zijn
- ☐ Geeft gevoel van erkenning
- ☐ Geeft gevoel van waardering
- ☐ Krijgen van aandacht
- ☐ Contacten zijn noodzakelijk
- ☐ Geen van bovenstaande

19. Vind u dat u voldoende contacten heeft met anderen gedurende de week?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

20. Heeft u het gevoel dat u er toe doet in de samenleving?

- ☐ Vaak
- ☐ Soms
- ☐ Nooit

Deel 8: ligging van ontmoetingsplek De Matenhof

De volgende vragen gaan over de ligging van ontmoetingsplek De Matenhof

21. Bent u op de hoogte van de plaats waar ontmoetingsplek De Matenhof gevestigd is?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

22. Zijn een of enkele van de volgende stellingen over ligging de ligging van ontmoetingsplek De Matenhof voor u van toepassing om niet naar de ontmoetingsplek te komen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ De ontmoetingsplek is te ver weg
- ☐ De ontmoetingsplek is te weinig/ niet toegankelijk voor mij
- ☐ Ik ben afhankelijk van het vervoer, dat ik nu niet heb
- ☐ Ik ga naar een andere ontmoetingsplek
- ☐ Anders, namelijk.....

Deel 9: aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof

Vragen over het aanbod van activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof

23. Bent u bekend met het aanbod van activiteiten en diensten in ontmoetingsplek De Matenhof?

- ☐ Ja, ga naar vraag 24
- ☐ Nee, ga naar vraag 26

24. Sluit het aanbod van ontmoetingsplek De Matenhof aan bij je wensen en/of behoeften?

- ☐ Ja
- ☐ Gedeeltelijk, ik heb namelijk behoefte aan
- ☐ Nee, ik heb namelijk behoefte aan

25. Is het aanbod van activiteiten en diensten van ontmoetingsplek De Matenhof voor u een reden om niet naar de ontmoetingsplek te komen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

26. Voor enkele activiteiten binnen ontmoetingsplek De Matenhof wordt een financiële bijdrage gevraagd. Belemmeren de gevraagde kosten u om naar de ontmoetingsplek te gaan?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Deel 10: informering over gemeentelijk beleid

De volgende vragen gaan over veranderingen in begeleiding die te maken hebben met gemeentelijk- en landelijk beleid. Vanaf 1 januari 2015 kunnen gemeenten, mensen met een uitkering om een tegenprestatie vragen. De gedachte hierachter is dat iemand iets terug doet voor de uitkering die hij ontvangt. Een andere verandering die plaatsvindt vanaf 1 januari 2015 is dat de AWBZ alleen de zwaarste, langdurige zorg vergoedt. Dit houdt in dat het vanaf 2015 niet meer vanzelfsprekend is dat mensen die nu nog een begeleidingsindicatie hebben, aanspraak kunnen maken op hulpverlening vanuit een organisatie. De benodigde hulp zal opgevangen moeten worden door bijvoorbeeld het sociaal netwerk, of de diensten en voorzieningen in de wijk.

27. Door wie/hoe bent u geïnformeerd over deze veranderingen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Door mijn persoonlijke begeleider
- ☐ Ik ben bij gemeentelijke bijeenkomsten geweest
- ☐ Ik ben niet geïnformeerd
- ☐ Anders, namelijk.....

28. Sluit de manier waarop deze uitleg aan u is gegeven door uw persoonlijk begeleider bij u aan?

- ☐ Ja, de manier van uitleg sluit bij mij aan
- ☐ Nee, de manier van uitleg sluit niet bij mij aan
- ☐ Niet van toepassing

29. Sluit de manier waarop deze uitleg door uw gemeente aan u is gegeven bij u aan?

- ☐ Ja, de manier van uitleg sluit bij mij aan
- ☐ Nee, de manier van uitleg sluit niet bij mij aan
- ☐ Niet van toepassing

30. Tot slot, heeft u nog een aanvulling op de enquête?

- ☐ Ja, namelijk.....
- ☐ Nee

Tot slot willen wij u vragen of u bereid bent om deel te nemen aan een interview over uw verhaal?

31. Bent u bereid om mee te werken aan een interview?

- Ja, met een professional en een onderzoeker (vul hieronder uw naam en telefoonnummer in)
- Ja, met twee onderzoekers (vul hieronder uw naam en telefoonnummer in)
- Nee

Ik wil meewerken aan een interview

Mijn naam is

Telefoonnummer

Persoonlijke gegevens worden slechts gebruikt om contact met u op te nemen voor een afspraak voor een interview.

Hartelijke dank voor uw medewerking!

Bijlage 4: Topiclijst bij het diepte-interview

Rode draad van de interview is:

Wat motiveert u om wel of niet naar ontmoetingsplek De Matenhof te komen?

Inleiding

- Voorstellen van interviewer
- Voorstellen van geïnterviewde
- Doel interview
- Tijdsduur
- Waardering deelname
- Belang van informatie

Topics

- Hoe de respondent in aanraking is gekomen met ontmoetingsplek De Matenhof
- Welke redenen heeft de respondent om wel of niet te komen naar ontmoetingsplek De Matenhof
- Wat is de **belangrijkste** reden voor de respondent om wel of niet naar de ontmoetingsplek De Matenhof te komen?
- Is er iemand die of iets dat in het bijzonder stimulerend voor u is geweest bij het wel of niet komen?

Afsluiting

- Terugblik/samenvatting
- Toelichting
- Bedanken voor medewerking

Bijlage 5: Brief aan professionals 1

Beste werkgroepleden van ontmoetingsplek De Matenhof,

In deze brief willen wij, onderzoekers van ontmoetingsplek de Matenhof, een update geven over de voortgang van het onderzoek, welke keuzes gemaakt zijn en welke stappen de komende tijd genomen gaan worden.

Enkele weken geleden hebben wij gegevens gevraagd en gekregen van jullie als professionals over de mensen die wel en niet naar de ontmoetingsplek komen. Deze gegevens zijn geïnterviewd en aan de hand daarvan is het vervolg van het onderzoek bepaald en geschreven. Er is gekozen om enquêtes en diepte-interviews af te nemen bij de mensen die wel en niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Hierover delen wij jullie het volgende mede:

Enquête

Mensen die wel komen naar de ontmoetingsplek De Matenhof

De mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen, zullen doormiddel van een enquête ondervraagd worden over hun motivatie om naar de ontmoetingsplek te komen. Deze enquête wordt in week 18 door ons afgenomen. Wij zullen bij alle activiteiten en aangeboden diensten, die in week 18 plaatsvinden, aanwezig zijn. Per dagdeel zullen 1 á 2 onderzoekers aanwezig zijn.

Mensen die niet komen naar ontmoetingsplek De Matenhof

De mensen die niet naar de ontmoetingsplek de Matenhof komen, zullen ook worden bevraagd doormiddel van een enquête. Voor het afnemen van deze enquêtes hebben wij, zoals eerder aangegeven binnen de werkgroep, de hulp van jullie professionals nodig. Het is de bedoeling dat jullie deze enquêtes afnemen bij de mensen uit jullie eigen caseload die de ontmoetingsplek niet bezoeken. Deze enquêtes moeten zoveel mogelijk face-to-face afgenomen worden, aangezien dit de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot. Daarbij is het de bedoeling dat jullie als professionals de vragen wat vereenvoudigen als dit moeilijkheden bij het begrijpen ervan oplevert bij de mensen. Hierdoor wordt de kans dat de vragen zo volledig beantwoord worden door de mensen vergroot.

Het is de bedoeling dat de enquêtes zullen worden afgenomen tussen **25 april 2014 tot en met 2 mei 2014**. Wij realiseren ons dat misschien niet iedereen in staat is om binnen een week een enquête af te nemen. Het aantal af te nemen enquêtes verschilt per professional door de verschillende aantallen in de caseload, daarom is gekozen om in ieder geval 6 enquêtes af te nemen. Daar waar minder dan 6 mensen zijn die niet naar de ontmoetingsplek komen, verzoeken wij jullie deze allemaal een enquête afnemen. Alle informatie draagt bij aan ons onderzoek, dus meer afgenomen enquêtes zijn altijd welkom.

Diepte-interview

Zowel de mensen die wel en niet komen, krijgen aan het eind van de enquête de mogelijkheid om zich aan te melden voor een interview (zie de laatste vraag van de enquête). Het diepte-interview is van belang om aanvullende informatie te verzamelen op de informatie vanuit de enquête. Het streven is om in totaal 20 interviews af te nemen. Dit houdt in: 10 interviews bij de mensen die komen naar de ontmoetingsplek en 10 interviews bij mensen die niet komen naar de ontmoetingsplek. Wij vragen jullie medewerking in het stimuleren van cliënten voor deelname aan het interview.

De interviews van de mensen die wel en niet komen zullen in week 19 worden afgenomen. Als je een cliënt hebt, die niet komt naar de ontmoetingsplek en wel openstaat voor een interview is het belangrijk om aan te kruisen wanneer de cliënt kan en of de cliënt wil dat de persoonlijk begeleider daarbij aanwezig is. De interviews zullen namelijk door ons worden afgenomen.

Aankondiging bij mensen

In week 17 zullen de onderzoekers bij verschillende diensten en activiteiten aanwezig zijn om de enquête en interviews aan te kondigen en waar mogelijk is alvast afspraken te maken voor het enquêteren.

Belangrijke data

- Tijdens de werkgroep overleg van 18 april 2014 zal er een instructie gegeven worden voor het afleggen van de enquête. De enquête is dan helaas nog niet af, dus kan nog niet worden uitgedeeld.

- 25 april 2014 vanaf 12:00

Enquêtes zijn af te halen bij ontmoetingsplek De Matenhof. Wij vragen jullie medewerking en flexibiliteit hierin, aangezien het niet haalbaar is om jullie allemaal persoonlijk te kunnen benaderen. Is vrijdag niet je werkdag of zijn er andere omstandigheden? Dan is het mogelijk om de enquêtes maandagochtend 28 april 2014 tussen 9.00 uur en 12.00 uur af te halen bij ontmoetingsplek De Matenhof. Wanneer dit de situatie is, verzoeken wij je een mailtje hierover naar onderstaand persoon te sturen.

-28 t/m 2 mei 2014

Afnemen van de enquêtes bij de mensen die niet naar de ontmoetingsplek komen (door professionals)

Afnemen van de enquêtes bij de mensen die wel naar de ontmoetingsplek komen (door onderzoekers)

- 2 t/m uiterlijk 6 mei

Het inleveren van de afgenomen enquêtes bij ontmoetingsplek De Matenhof. In het kantoor staat hiervoor een postvakje met daarop de naam: onderzoek ontmoetingsplek De Matenhof. Graag de enveloppe met afgenomen enquêtes hierin leggen.

Is dit nu moeilijk haalbaar dan is er nog de mogelijkheid dat wij de enquête ergens langsbrengen/ophalen of een andere datum tot inlevering afspreken. Dit liever alleen als vorige opties echt niet haalbaar zijn.

Vragen en of opmerkingen

Wij hopen dat deze brief voldoende inzicht geeft. Wanneer dit niet het geval is, kan er in alle gevallen contact opgenomen worden met onderstaand persoon, dan wordt er zo snel mogelijk gereageerd.

Hartelijke groet,

Namens alle onderzoekers,
Marjet Hofstede
(marjethofstede@hotmail.com)

Bijlage 6: Brief aan professionals 2

Beste werkgroepleden,

24 april 2014

Vandaag hebben wij de goedkeuring gekregen voor onze enquêtes, waar wij erg blij mee zijn. Zoals afgesproken met jullie tijdens het overleg van 18 april 2014, ontvangen jullie hierbij de enquêtes digitaal. Er is een versie voor mensen die wel en een versie voor mensen die niet naar ontmoetingsplek De Matenhof komen. Zoals bekend is het de bedoeling dat jullie de enquêtes face-to-face afnemen bij de mensen die niet komen. Stel dat je nu een cliënt hebt die af en toe komt en deze week juist niet, neem dan gerust bij deze cliënt een (face-to-face) enquête af voor mensen die wel komen.

Wij kregen vandaag ook nog meldingen van jullie collega's die graag enquêtes willen afnemen. Willen jullie deze uitdelen of versturen via de mail? Willen jullie hen instrueren over wat er van hen verwacht wordt?

Enquêtes afhalen

Daarnaast zullen de enquêtes, vanaf morgen **25 april 2014 om 14.30 uur**, schriftelijk in ontmoetingsplek De Matenhof af te halen zijn. Let op dit is een andere tijd als in de vorige brief werd vermeld. (Bij nader inzien zagen wij dat er geen activiteiten en diensten worden aangeboden om 12.00 uur en het daardoor niet mogelijk is de enquêtes dan al af te halen) Deze enquêtes liggen in een herkenbaar postvakje waar jullie ze zelf kunnen pakken. Zelf uitprinten is ook een mogelijkheid.

Enquêtes inleveren

het is voor ons belangrijk dat de enquêtes zo snel mogelijk worden ingeleverd, nadat zij zijn ingevuld zijn. Dit kan tot en met 6 mei 2014 in een enveloppe in het daarvoor bestemde postvakje in ontmoetingsplek De Matenhof.

Terugkoppeling deelname interview

Wanneer er mensen zijn die aangeven dat zij mee willen werken aan het interview, is het voor ons belangrijk wanneer jullie dit zo snel mogelijk via e-mail aan Marjet doorgegeven (graag naam plus telefoonnummer van de persoon vermelden). Dan kunnen wij tijdig de afspraken met de mensen inplannen in week 19.

Wanneer er nog vragen zijn, dan horen wij dit graag!
Succes met het afnemen van de enquêtes en alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,
ook namens de andere onderzoekers,

Marjet Hofstede
E-mail marjethofstede@hotmail.com